

SKUPŠTINA DRUŠTVA

OBRAZLOŽENJE

prijedloga Odluke o usvajanju Izvještaja o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo za 2023. godinu

Na osnovu člana 257. tačka d). Zakona o privrednim društvima i člana 76. tačka 6. Statuta JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Nadzorni odbor upućuje Skupštini Društva Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo za 2023. godinu, koji uključuje finansijske izvještaje, izvještaje vanjskog revizora i Odbora za reviziju o reviziji finansijskih izvještaja, Izvještaj o radu Nadzornog odbora i Izvještaj o radu Odbora za reviziju, radi sagledavanja rezultata poslovanja za posmatrani period. Izvještaj o poslovanju je sačinjen na osnovu urađenih obrazaca (Bilansa uspjeha, Bilansa stanja, Izvještaja o novčanom toku) godišnjeg obračuna, Računovodstvenih politika Društva, Izvještaja o realizaciji Elektroenergetskog bilansa, izvještaja djelatnosti, te drugih relevantnih dokumenata. Obzirom da su izvještaji vanjskog revizora završeni i dostavljeni kasnije nego je uobičajeno (obzirom na postupak procjene vrijednosti ulaganja/udjela u ZD rudnike), ovaj Izvještaj se podnosi Skupštini sa zakašnjenjem u odnosu na propisani rok.

Na osnovu sagledavanja okolnosti poslovanja u 2023. godini, može se konstatovati da je poslovanje JP Elektroprivreda BiH u 2023. godini bilo otežano i odvijalo se uz dosta problema. Pad proizvodnje uglja u ZD rudnicima, odrazio se na smanjenu mogućnost prodaje viškova električne energije kroz djelatnost Trgovine. U ranijim godinama visoka zarada od takve prodaje mogla je nadoknaditi gubitke po osnovu prodaje električne energije na javnom snabdjevanju, ali 2023. godine je takva zarada izostala zbog manje proizvodnje u TE (uslijed manjih raspoloživih količine uglja) i povećanja krajnje potrošnje. Ostvaren je gubitak u poslovanju koji je izuzetno visok, ali su u njemu sadržani i rashodi čiji osnov je u poslovnim odlukama i praksama iz zadnjih 15-ak godina.

Ono što na globalnom nivou karakteriše 2023. godinu je nastavak energetske krize koja ima veze sa (geo)političkim odnosima i zaoštavanjima na više područja. Još od drugog polugodišta 2021. godine bilježi se snažan rast cijena energenata (električna energija, prirodni gas, nafta), gdje su cijene energije u IV kvartalu (kako za taj kvartal tako i za isporuke u 2022. godini) dosegle do tada rekordne nivoe (koji su kasnije daleko nadmašeni tokom 2022. godine). Političke napetosti i ratni sukobi koji se rasplamsavaju na više regija u svijetu snažno utiču na društvena i ekonomska kretanja, pa tako i snabdjevanje energentima i njihove cijene. Jedna od posljedica je (ne samo u BiH) značajno povećana stopa inflacije odnosno intenziviran rast cijena potrošačkih i proizvođačkih proizvoda. Mnoge države napravile su značajne izmjene u svojim energetske politikama i praksama, te poduzele mjere za racionalizaciju potrošnje energije i limitiranje cijena energenata.

44 100 2243072
44 126 2243072
44 764 2243072

Vilsonovo šetaliste 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/1-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH
1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo
102050000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo
1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Termoelektrana broj 1
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zrnja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Travnik, Šumeće 182a
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Kada su u pitanju BH prilike, nastavile su se tenzije vezane za nezadovoljstvo sindikata rudara u FBiH zbog mjera i aktivnosti koje je EP BiH nastojala preduzimati na prestrukturiranju ZD rudnika uglja. To je povremeno rezultiralo prekidom proizvodnje uglja, a generalno se bilježi značajno smanjenje proizvodnje i isporuka uglja iz rudnika Koncerna u odnosu na planove/ugovore i realizaciju iz prethodnih godina. Nastavljeni su problemi sa održavanjem likvidnosti većine ZD rudnika uglja, gdje je EP BiH imala ključnu ulogu u očuvanju iste. Pri tome je bitnu ulogu imala i Vlada FBiH koja je donijela zaključak u vezi obustave aktivnosti naplate javnih prihoda od ZD rudnika uglja koji su značajni porezni dužnici.

Pred kraj 2023. godine bilo je prisutno i nezadovoljstvo dijela privrednika u FBiH vezano za ponuđene cijene snabdijevanja električnom energijom za 2024. godinu, koje su, prateći kretanje tržišnih cijena, bile značajno veće nego godinu prije. Izmjene Zakona o električnoj energiji koje je donio Parlament FBiH krajem 2021. godine (kojim je, uz posljedičnu Odluku Vlade FBiH, limitirano povećanje prodajnih cijena na tržišnom snabdijevanju), nepovoljno su se odrazile na poslovanje EP BiH u 2023. godini, gdje su prihodi bili značajno manji u odnosu na one koje bi imali po strogo tržišnim principima.

Iako Društvo tokom 2023. godine nije poslovalo uspješno, EP BiH je uspjela realizovati svoje osnovne zadatke tj. proizvodnja, distribucija i snabdijevanje kupaca električnom energijom, koji su se odvijali u kontinuitetu, te su potrebe krajnjih kupaca zadovoljene u najvećoj mogućoj mjeri. Ono što se nije uspjelo ostvariti je veća prodaja viškova i dobit kroz djelatnost trgovine usljed nedostatka energije za prodaju.

Realizaciju Elektroenergetskog bilansa u 2023. godini obilježili su relativno povoljni dotoci vode na profilima HE na Neretvi tokom većeg dijela godine. Međutim, u situaciji izostanka isporuka značajnih količina uglja za potrebe termoelektrana kao posljedica manje proizvodnje uglja u ZD rudnicima uglja, te problema u radu termoblokova zbog slabijeg kvaliteta uglja, nije bilo moguće da JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo pozitivno posluje u 2023. godini.

JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je u protekloj godini:

- ostvarila obim proizvodnje od 5.333,5 GWh, što je smanjenje za 9% u odnosu na 2022. godinu, pri čemu je ostvarena solidna raspoloživost proizvodnih jedinica, s obzirom na starost postrojenja,
- snabdijevala uredno svoje krajnje kupce i u djelatnosti trgovine realizovala ugovorene isporuke i obaveze prema EES-u BiH,
- bila aktivna na regionalnom tržištu električne energije i tržištu pomoćnih usluga u BiH, uz ostvarenje visokih pozitivnih efekata po osnovu kupoprodaje električne energije i pružanja pomoćnih usluga
- priključila veliki broj novih kupaca i malih proizvođača te ostvarila rekordno visoke prihode po osnovu priključenja,
- zadržala procenat distributivnih gubitaka ispod 8% u odnosu na bruto distributivnu potrošnju,
- realizovala ulaganja od oko 105,1 mil. KM u vlastite djelatnosti,
- likvidno poslovala i pomogla održanje likvidnosti ZD rudnika uz uredno podmirenje finansijskih obaveza,
- realizovala značajne investicije u distribuciji i proizvodnji,

a sve to u otežanim uslovima poslovanja praćenim nastavkom ratnih sukoba u Ukrajini, energetskom krizom u svijetu i drugim poteškoćama pri čemu ni u jednom segmentu poslovanja nije bilo ugroženo obavljanje ključnih funkcija kompanije.

Vilsonovo šetaliste 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH
1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo
102050000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo
1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hydroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Termoelektrana broj 1
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Travnik, Šumeće 182a
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Nastavljeno je sa provedbom mjera na povećanju efikasnosti u poslovanju u skladu sa zahtjevima i ciljevima, odnosno poslovnom politikom Društva. Uz realizovana značajna ulaganja u elektroprivrednim djelatnostima, nastavljeno je sa aktivnostima na realizaciji kapitalnih ulaganja u nove proizvodne objekte. Također, EP BiH je i u protekloj 2023. godini nastavila sa naporima da se popravi situacija u zavisnim društvima – rudnicima uglja sa ciljem da se na dugi rok obezbijede isporuke uglja, domaće sirovine za proizvodnju električne energije, a u cilju pouzdanog i sigurnog snabdijevanja kupaca električnom energijom.

Nastavljeni su značajni naponi na prestrukturiranju ZD rudnika gdje se EP BiH i dalje suočava sa snažnim otporima ovom procesu koji je neophodan, ako se želi imati održiv energetska sektor u Federaciji BiH. Zbog podbačaja u isporukama uglja nije realizovan nivo proizvodnje u TE predviđen EEB-om, te je propuštena prilika da se u situaciji visokih cijena električne energije na regionalnom tržištu ostvari značajna zarada. Nije dostignut planirani i potrebni nivo proizvodnje i kvaliteta uglja, posebno u smislu stabilnosti i količine isporuka što je negativno uticalo i na rezultate EP BiH i na rezultate rudnika uglja koji nisu ostvarili planiranu proizvodnju kao ni druge bitne parametre.

Broj krajnjih kupaca je povećan za 8,52 hiljada u odnosu na kraj 2022. godine, a može se primjetiti prilično povećanje obima krajnje potrošnje na distributivnoj mreži (kod svih kategorija, osim *Kupci na 110 kV* i *Javna rasvjeta*). JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je očuvalo i učvrstilo dominantnu lidersku poziciju na tržištu krajnjih kupaca, gdje je energetska izraženo na svom području snabdijevanja pred kraj 2023. godine ostvareno tržišno učešće od 99,9%.

Pored navedenog u Izvještaju su prezentirane i informacije o:

- aktivnostima na realizaciji poslovne politike i ciljeva Društva,
- realizaciji Elektroenergetskog bilansa,
- realizaciji Finansijskog plana (Bilans uspjeha, Bilans stanja i dr.),
- realizaciji Plana ulaganja,
- realizaciji Plana ljudskih resursa,

te druge bitne informacije, uključujući i obavezni sadržaj u skladu sa eksternim i internim propisima. U Izvještaju su data i obrazložena poređenja energetska, finansijska i drugih veličina sa planiranim (po *Revidovanom Planu poslovanja za period 2023.-2025. godina, u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu*), kao i ostvarenim u ranijim godinama.

Tokom 2023. godine EP BiH je angažovala nezavisnog procjenitelja za procjenu vrijednosti udjela JP EPBiH u zavisnim društvima rudnicima uglja. Izvještaj o procjeni vrijednosti udjela u zavisnim društvima rudnicima uglja na dan 31.12.2023. godine je usvojen na 80. sjednici Uprave Društva koja je održana 14.06.2024. godine. Prema tom izvještaju ukupno negativni efekti procjene po rudnicima iznose 128.279.153 KM (rudnici Zenica, Kreka i Gračanica). Prema MRS 36, pozitivni efekti procjene se ne evidentiraju, osim u slučaju ranijeg umanjnja po istom osnovu, ali samo do prvobitnog iznosa ulaganja. U ovom slučaju, to je efekat za rudnike Kakanj, Breza i Abid Lolić Bila u iznosu od 11.214.284 KM. Ukupan efekat evidentiranja rezultata procjene po Izvještaju je rashod u iznosu od 117.064.869 KM tj. negativni efekti u iznosu od 128.279.153 KM umanjeno za pozitivne efekte u iznosu od 11.214.284 KM. Obzirom da implementacija rezultata Izvještaja o procjeni utiče na poslovni rezultat EP BiH ostvaren u 2023. godini, shodno time je izvršena korekcija finansijska izvještaja.

Vilsonovo šetaliste 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH
1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo
102050000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo
1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Termoelektrana broj 1
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Travnik, Šumeće 182a
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Također, pored navedenog u finansijskim izvještajima je uzeta u obzir i ispravka vrijednosti potraživanja od zavisnog društva RMU Zenica na dan 31.12.2023. godine.

Nadzorni Odbor je na 27. (vanrednoj) sjednici, održanoj 02.04.2024. godine donio Odluku o davanju prethodne saglasnosti o privremenoj obustavi rudarskih radova, koja se odnosi na Pogon Raspotočje, a u 2023. godini je donesena Odluka o zatvaranju jamskog prostora Stara jama. Odluka je donesena na osnovu dokumenta „Elaborat o tehno-ekonomskoj opravdanosti dalje eksploatacije uglja u Rudnika mrkog uglja „Zenica“ d.o.o. – Zenica“, kojim je utvrđeno da RMU Zenica u narednom periodu ne može poslovati samoodrživo i da će poslovati negativno, uz uvažavanje blokade žiro računa i nelikvidnosti društva koja onemogućava servisiranje kratkoročnih i dugoročnih obaveza.

Na dan 31.12.2023. godine evidentirana su potraživanja od RMU Zenica po osnovu pozajmica i PDV-a po ranije datim avansima u ukupnom bruto iznosu od 115,97 mil KM, u ranijim periodima je ispravljeno na teret rashoda/rezultata poslovanja 47,05 mil KM, odnosno neto potraživanje iznosi 68,92 mil. KM.

Finansijski rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja za 2023. godinu je gubitak u iznosu od 327,58 mil KM uz napomenu da je planirani finansijski rezultat za 2023. godinu bio gubitak od 79,96 mil. KM (po Revidovanom planu poslovanja za period 2023.-2025. godina, u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu). Ovo znači da je rezultat lošiji od planiranog za oko 247,62 miliona KM.

U toku jula 2024. godine završeni su odvojeni i konsolidovani revizorski izvještaji za 2023. godinu, čime su se stekli preduslovi da se provede procedura upućivanja Izvještaja o poslovanju za 2023. godinu prema Skupštini Društva.

Nadzorni odbor je na 42. sjednici, održanoj 31.07.2024. godine, u skladu sa članom 257. tačka d). Zakona o privrednim društvima i člana 76. tačka 6. Statuta JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, utvrdio prijedlog Odluke o usvajanju Izvještaja o poslovanju JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za 2023. godinu koji se zajedno sa izvještajima vanjskog revizora, Izvještajem o radu Nadzornog odbora i izvještajima Odbora za reviziju upućuje Skupštini Društva na odlučivanje.

Predsjednik
Nadzornog odbora

Vedran Kaser

Co a/a

Vilsonovo šetaliste 15, 71000 Sarajevo, BiH

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
1549212003366506 - Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH
1410010009748956 - Bosnia Bank International d.d. Sarajevo
102050000090111 - Union Banka d.d. Sarajevo
1346101000178654 - ASA Banka d.d. Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Termoelektrana broj 1
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Travnik, Šumeće 182a
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

PRIJEDLOG ODLUKE

koga Skupštini Društva u niže izloženom tekstu
radi donošenja upućuje:

Nadzorni odbor

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Predsjednik

Vedran Kaser

Sarajevo, 31.07.2024. godine

Na osnovu člana 234. tačka d) Zakona o privrednim društvima ("Službene novine FBiH", broj 81/15 i 75/21) i člana 62. tačka 4. Statuta JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo (prečišćeni tekst), broj: NO-2190/21 - 41/2. od 25.01.2021. godine i Statuta o dopuni Statuta Javnog preduzeća Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, broj: SD-20745/21-70./6. od 30.07.2021. godine, Osamdeset i četvrta (redovna) Skupština Društva, održana _____ godine, donosi:

ODLUKU

o usvajanju Izvještaja o poslovanju

Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu

Član 1.

Usvaja se Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član 2.

Izvještaj o poslovanju JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za 2023. godinu uključuje finansijske izvještaje, izvještaje vanjskog revizora i Odbora za reviziju o reviziji finansijskih izvještaja, Izvještaj o radu Nadzornog odbora i Izvještaj o radu Odbora za reviziju, koji čine sastavni dio ove Odluke.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj: SD - _____
Sarajevo, _____

Predsjednik
Skupštine Društva

Izvještaj o poslovanju JP Elektroprivreda
BiH d.d. – Sarajevo za 2023. godinu je
usvojen na 40. sjednici Nadzornog
odбора Društva održanoj 05.07.2024.
godine

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU JP ELEKTROPRIVREDA BIH D.D. - SARAJEVO ZA 2023. GODINU

Sarajevo, juli 2024. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
Ključni pokazatelji o Društvu	4
1. STATUTARNI ELEMENTI DRUŠTVA	5
2. REALIZACIJA POSLOVNE POLITIKE I CILJEVA DRUŠTVA	6
3. PRIKAZ PRIMJENJENIH PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	19
4. REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA	22
5. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA	27
5.1. Prihodi	28
5.2. Troškovi i rashodi	35
5.3. Naplata prihoda	42
5.3. Finansijski rezultat	43
6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	45
6.1 Bilans stanja	45
6.2 Finansijski pokazatelji uspješnosti poslovanja	51
6.3. Izvještaj o gotovinskom toku	52
7. REALIZACIJA PLANA LJUDSKIH RESURSA	54
8. REALIZACIJA PLANA ULAGANJA	57
9. IZVJEŠTAJ O NABAVKAMA	74
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	77

UVOD

Izvještaj o poslovanju JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo za 2023. godinu pripremljen je u cilju informisanja korisnika o najznačajnijim pokazateljima poslovanja, a prije svega o realizaciji elektroenergetskog bilansa, finansijskog plana, plana ljudskih resursa i plana ulaganja. Kroz izvještaj su data poređenja ostvarenih energetske i finansijske veličina u odnosu na planirane, te ostvarenja iz ranijih godina, a obrazložena su i najvažnija odstupanja.

Kada se u ovom Izvještaju navode izrazi Plan ili planirano tada se pod istim smatra Revidovani plan poslovanja za period 2023-2025. usvojen u oktobru 2023. godine, u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu. Napominjemo da je Sagledavanje EEB-a iz septembra 2023. godine poslužilo kao jedna od ključnih podloga za izradu Revidovanog plana, u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu.

Prezentirane informacije u ovom Izvještaju mogu poslužiti za donošenje poslovnih odluka koje bi vodile poboljšanju poslovanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo u narednom periodu, a sve u cilju vraćanja pozitivnom poslovanju, koje bi bilo dugoročno održivo, razvoja kompanije u uslovima tržišne orijentacije i konkurencije, uz povećanje efikasnosti i uvažavanje međunarodnih standarda zaštite okoline, te provođenje procesa energetske tranzicije.

Realizaciju Elektroenergetskog bilansa u 2023. godini obilježili su relativno povoljni dotoci vode na profilima HE na Neretvi tokom većeg dijela godine. Međutim, u situaciji izostanka isporuka značajnih količina uglja za potrebe termoelektrana kao posljedica manje proizvodnje uglja u ZD rudnicima uglja, te problema u radu termoblokova zbog slabijeg kvaliteta uglja, nije bilo moguće da JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo pozitivno posluje u 2023. godini.

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo (u daljem tekstu EP BiH ili Društvo) je u protekloj godini:

- ostvarila obim proizvodnje od 5.333,5 GWh, što je smanjenje za 9% u odnosu na 2022. godinu, pri čemu je ostvarena solidna raspoloživost proizvodnih jedinica, s obzirom na starost postrojenja
- snabdijevala uredno svoje krajnje kupce i u djelatnosti trgovine realizovala ugovorene isporuke i obaveze prema EES-u BiH
- bila aktivna na regionalnom tržištu električne energije i tržištu pomoćnih usluga u BiH, uz ostvarenje visokih pozitivnih efekata po osnovu kupoprodaje električne energije i pružanja pomoćnih usluga
- priključila veliki broj novih kupaca i malih proizvođača te ostvarila rekordno visoke prihode po osnovu priključenja
- zadržala procenat distributivnih gubitaka ispod 8% u odnosu na bruto distributivnu potrošnju
- realizovala ulaganja od oko 105,1 mil. KM u vlastite djelatnosti
- likvidno poslovala i pomogla održanje likvidnosti ZD rudnika uz uredno podmirenje finansijskih obaveza
- realizovala značajne investicije u distribuciji i proizvodnji,

a sve to u otežanim uslovima poslovanja praćenim nastavkom ratnih sukoba u Ukrajini, energetsom krizom u svijetu i drugim poteškoćama pri čemu ni u jednom segmentu poslovanja nije bilo ugroženo obavljanje ključnih funkcija kompanije.

Nastavljeno je sa provedbom mjera na povećanju efikasnosti u poslovanju u skladu sa zahtjevima i ciljevima, odnosno poslovnom politikom Društva. Uz realizovana značajna ulaganja u elektroprivrednim djelatnostima, nastavljeno je sa aktivnostima na realizaciji kapitalnih ulaganja u nove proizvodne objekte. Također, Elektroprivreda BiH je i u protekloj 2023. godini nastavila sa naporima da se popravi situacija u zavisnim društvima – rudnicima uglja sa ciljem da se na dugi rok obezbijede isporuke uglja, domaće sirovine za proizvodnju električne energije, a u cilju pouzdanog i sigurnog snabdijevanja kupaca električnom energijom.

Nastavljeni su značajni naponi na prestrukturiranju ZD rudnika gdje se EP BiH i dalje suočava sa snažnim otporima ovom procesu koji je neophodan, ako se želi imati održiv energetske sektor u Federaciji BiH. Zbog podbačaja u isporukama uglja nije realizovan nivo proizvodnje u TE predviđen EEB-om, te je propuštena prilika da se u situaciji visokih cijena električne energije na regionalnom tržištu ostvari značajna zarada. Nije dostignut planirani i potrebni nivo proizvodnje i kvaliteta uglja, posebno u smislu stabilnosti i količine isporuka

što je negativno uticalo i na rezultate EP BiH i na rezultate rudnika uglja koji nisu ostvarili planiranu proizvodnju kao ni druge bitne parametre.

Broj krajnjih kupaca je povećan za 8,52 hiljada u odnosu na kraj 2022. godine, a može se primjetiti prilično povećanje obima krajnje potrošnje na distributivnoj mreži (kod svih kategorija, osim *Kupci na 110 kV* i *Javna rasvjeta*). Društvo je očuvalo i učvrstilo dominantnu lidersku poziciju na tržištu krajnjih kupaca, gdje je na svom području snabdijevanja pred kraj 2023. godine ostvareno (energetski izraženo) tržišno učešće od 99,9%.

Ključni pokazatelji o Društvu

Tabela 1.1

Pokazatelji		2023. KORIGOVANO	R Plan 2023.	2022.
Dionički kapital	mil.KM	2.237,0	2.237,0	2.237,0
Operativni prihod	mil.KM	1.148,1	1.141,8	1.278,2
Operativni rashod	mil.KM	1.070,9	1.052,5	1.009,1
EBITDA	mil.KM	70,3	89,3	269,2
Ukupan prihod	mil.KM	1.179,8	1.164,9	1.310,4
Prihod od prodaje el. energije i PU	mil.KM	1.089,0	1.092,4	1.230,0
Ostali prihodi	mil.KM	90,9	72,6	80,4
Ukupni troškovi i rashodi	mil.KM	1.507,4	1.244,9	1.299,7
Amortizacija	mil.KM	169,1	170,9	156,2
Dobit prije oporezivanja / - Gubitak	mil.KM	-327,6	-80,0	10,7
Proizvodnja	GWh	5.334	5.520	5.849
Neto distribucija EP BiH	GWh	4.631	4.609	4.517
Tržišna prodaja	GWh	825	817	1.217
Broj kupaca (kraj godine)		805.717	804.000	797.260
Broj zaposlenih (na dan 31.12., neodređeno)		3.842	4.094	3.909

Nadzorni Odbor je na 27. (vanrednoj) sjednici, održanoj 02.04.2024. godine donio Odluku o davanju prethodne saglasnosti o privremenoj obustavi rudarskih radova u Pogonu Raspotočje, dok je u 2023. godini donesena Odluka o zatvaranju jamskog prostora Stara jama. U skladu s tim, uvažavajući dosadašnje iskustvo sa naplatom potraživanja od rudnika, uvažavajući i zakonske obaveze, pravilnike i procedure iz oblasti računovodstva, donešena je Odluka o knjiženju IV ulaganja u rudnike, za čiju procjenu je angažovan konsultant, te Odluka o knjiženju IV potraživanja od RMU Zenica (potraživanja po osnovu datih pozajmica realizovanih do 31.12.2023. godine, potraživanja po osnovu PDV-a po ranije datim avansima, pretvorenim u pozajmice, te potraživanje po osnovu datih avansa na dan 31.12.2023. godine).

Uprava Društva je na 80. sjednici održanoj 14.06.2024. godine usvojila Izvještaj o procjeni vrijednosti udjela u zavisnim društvima rudnicima uglja na dan 31.12.2023. godine, gdje implementacija rezultata Izvještaja o procjeni utiče na poslovni rezultat EP BiH ostvaren u 2023. godini.

1. STATUTARNI ELEMENTI DRUŠTVA

Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo je elektroprivredno društvo, koje obavlja djelatnosti: proizvodnja električne energije, distribucija električne energije, snabdijevanje i trgovina električnom energijom.

JP Elektroprivreda BiH posluje u okviru devet podružnica i to:

„Hidroelektrane na Neretvi“, Jablanica
„Termoelektrana Kakanj“, Kakanj
„Termoelektrana Tuzla“, Tuzla
„Elektrodistribucija Bihać“, Bihać
„Elektrodistribucija Mostar“, Mostar
„Elektrodistribucija Travnik“, Travnik
„Elektrodistribucija Sarajevo“, Sarajevo
„Elektrodistribucija Tuzla“, Tuzla
„Elektrodistribucija Zenica“, Zenica
uz organizovanu Direkciju u sjedištu Društva.

Društvo zastupaju i predstavljaju Generalni direktor, izvršni direktori i direktori podružnica, u skladu sa Statutom i posebnim aktom Uprave Društva.

Organi Društva su:

- Skupština
- Nadzorni odbor
- Uprava i
- Odbor za reviziju.

Upravljanje Društvom, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima i Statutom, vrši Uprava Društva koju čine:

- Generalni direktor
- Izvršni direktor za proizvodnju
- Izvršni direktor za distribuciju
- Izvršni direktor za snabdijevanje i trgovinu
- Izvršni direktor za ekonomske poslove
- Izvršni direktor za pravne poslove i ljudske resurse
- Izvršni direktor za kapitalne investicije.

Društvo ima Sekretara Društva čije su nadležnosti utvrđene Zakonom i Statutom.

Direkcija Društva je organizirana u sjedištu Društva radi obavljanja zajedničkih funkcija za potrebe Društva kao cjeline, te za potrebe pojedinih elektroprivrednih djelatnosti i zavisnih društava.

2. REALIZACIJA POSLOVNE POLITIKE I CILJEVA DRUŠTVA

U ovom poglavlju daje se pregled ključnih aktivnosti i pokazatelja, segmentirano po djelatnostima i poslovnim procesima.

U oblasti djelatnosti proizvodnje

U prvih 8 mjeseci 2023. godine zbog povoljnih hidroloških prilika ostvarena proizvodnja HE je bila veća za 38,1%, dok je u TE bila manja za 15,7% kao posljedica zaliha uglja na depoima obje termoelektrane na kraju 2022. godine koje su znatno manje u odnosu na planirane zalihe prema Elektroenergetskom bilansu za 2023. godinu. Shodno navedenom, slijede podaci koji karakterišu rad proizvodnih kapaciteta u 2023. godini:

- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u 2023. godini iznosila je 5.333,5 GWh, a što je za 184,7 GWh ili 3,4% manje u odnosu na planiranu proizvodnju prema Sagledavanju EE prilika za period IX-XII 2023. godine. U poređenju sa ukupnom ostvarenom proizvodnjom u 2022. godini, ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u 2023. godini je manja za 515,7 GWh ili izraženo u procentima za 8,8%.
- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u hidroelektranama (uključujući i male HE) u 2023. godini iznosila je 1.639,3 GWh i veća je za 9,2 GWh ili 0,6% u odnosu na planiranu proizvodnju prema Sagledavanju EE prilika za period IX-XII 2023. godine.
- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u VE Podveležje u 2023. godini iznosila je 100,2 MWh i manja je za 24,6 MWh ili 19,7% u odnosu na planiranu proizvodnju prema Sagledavanju EE prilika za period IX-XII 2023. godine.
- Ukupna ostvarena proizvodnja električne energije u termoelektranama u 2023. godini iznosila je 3.593,9 GWh i manja je za 169,3 GWh ili 4,5% u odnosu na planiranu proizvodnju prema Sagledavanju EE prilika za period IX-XII 2023. godine, a što je posljedica manje ostvarene proizvodnje u obje termoelektrane.
- Udio ostvarene proizvodnje električne energije u hidroelektranama (uključujući i male hidroelektrane) u ukupnoj ostvarenoj proizvodnji u 2023. godini je 30,7%, dok udio ostvarene proizvodnje električne energije u termoelektranama u ukupnoj ostvarenoj proizvodnji u razmatranoj planskoj godini iznosi 67,4%, od čega TE Tuzla učestvuje sa 37,1%, a TE Kakanj sa 30,3%. Također, udio ostvarene proizvodnje električne energije u VE Podveležje u ukupnoj ostvarenoj proizvodnji u 2023. godini je 1,9%. Dakle, udio ostvarene proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora u 2023. godini u ukupno ostvarenoj proizvodnji je 32,6%, od čega hidroelektrane učestvuju sa 30,7%, a VE Podveležje sa 1,9%.
- Ukupna nabavka uglja u 2023. godini iznosila je 4.383.224 tone, a što je za 2.158.157 tona manje u odnosu na ugovorene 6.541.381 tonu uglja. Za isti period prema Sagledavanju EE prilika za period IX-XII 2023. godine planirano je nabaviti 4.475.000 tona uglja. Iz naprijed navedenog, vidljivo je da je 91.776 tona ili 2,05% uglja isporučeno manje u odnosu na planirane količine iz Sagledavanja EE prilika za period IX-XII 2023. godine.
- Za potrebe proizvodnje električne energije, toplotne energije i tehnološke pare u termoelektranama je ukupno utrošeno 4.120.007 tona uglja, od čega je u TE Tuzla utrošeno 2.428.175 tona uglja, a u TE Kakanj je utrošeno 1.691.832 tona uglja. Od ukupne količine utrošenog uglja, 3.932.756 tona uglja ili 95,5% je utrošeno za proizvodnju električne energije, dok je količina od 187.251 tona uglja ili 4,5% utrošeno za proizvodnju toplotne energije i tehnološke pare.
- Ukupni ostvareni specifični utrošak topline u termoelektranama iznosio je 12.781 kJ/kWh i veći je od planiranog specifičnog utroška topline prema Sagledavanju EE prilika za period IX-XII 2023. godine za 899 kJ/kWh, ili za 7,6%. U odnosu na 2022. godinu ukupni ostvareni specifični utrošak topline u 2023. godini je veći za 495 kJ/kWh.
- Svi uposlenici Djelatnosti proizvodnje se u potpunosti pridržavaju trenutno važećeg zakona kao i propisa iz oblasti zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

U oblasti djelatnosti distribucije

- Bruto distributivna potrošnja ostvarena je u količini od 5.021,42 GWh i za 1,5% je veća u odnosu na bilansiranu bruto potrošnju za 2023. godinu, a za 112,62 GWh (2,3 %) veća je od ostvarenja u 2022. godini
- Distributivni gubici su ostvareni u iznosu od 351,96 GWh (7,6 % u odnosu na bruto potrošnju) i manji su od planiranih u 2023. godini (planirano 7,7%); energija gubitaka je smanjena u odnosu na ostvareni rezultat za 2022. godinu (366,07 GWh)

- Posmatrajući cijeli elektrodistributivni sistem, ostvaren je indeks broja prekida po kupcu (SAIFI) za oko 14% viši (lošiji) nego što je to bilo prošle godine, dok je indeks trajanja prekida po kupcu (SAIDI) za oko 23% viši (lošiji) od ostvarenog u 2022. godini
- Nastavljaju se aktivnosti proširenja sistema daljinskog nadzora i upravljanja, te aktivnosti eliminisanja subpotrošnje
- Kontinuirano se realizuju aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji elektrodistributivnih objekata s ciljem stvaranja uslova za priključenje novih krajnjih korisnika na distributivnu mrežu (detaljnije u Realizaciji Plana ulaganja)
- Kontinuirano se realiziraju aktivnosti na zamjeni 10 kV opreme sa 20 kV opremom u cilju prilagodbe elektrodistributivnog sistema za rad na 20 kV naponskom nivou.

U oblasti djelatnosti snabdijevanja

- Ukupna isporuka električne energije krajnjim kupcima ostvarena u količini od 5.124 GWh (isključujući energiju za vlastitu potrošnju), što je za 2,1 % više u odnosu na 2022. godinu;
- Ugovaranje tržišnog snabdijevanja za period isporuke električne energije u toku 2023. godine je vršeno u skladu sa internim aktima i Odlukom Vlade Federacije BiH o ograničavanju povećanja cijena snabdijevanja električnom energijom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 87/22);
- Uspješno realizovano redovno ugovaranje tržišnog snabdijevanja za 2024. godinu, a skladu sa internim aktima i Odlukom Vlade FBiH o uvođenju posebnih mjera kontrole cijena snabdijevanja električnom energijom za 2024. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 96/23);
- U segmentu tržišnog snabdijevanja uspješno je ostvarena zahtijevana isporuka električne energije;
- U segmentu tržišnog snabdijevanja zadržan je udio na otvorenom tržištu (prihod i broj kupaca) u skladu sa planom poslovanja;
- Izvršena nadogradnja softvera za podršku procesu prodaje u cilju povećanja produktivnosti i pojednostavljenja procesa izrade ugovora za snabdijevanje električnom energijom za tržišno snabdijevanje za 2024. godinu uz primjenu Odluke Vlade Federacije BiH o uvođenju posebnih mjera kontrole cijena snabdijevanja električnom energijom za 2024. godinu;
- Pokrenute aktivnosti na uspostavi novog proizvođača tržišnog snabdjevača – zelena energija;
- Novi Zakon o električnoj energiji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 60/23), je stupio na snagu 17.08.2023. godine, a novi Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 82/23) je u primjeni od 02.05.2024. godine. Navedene zakonske izmjene donose promjene i izazove kako u pogledu potencijalno značajnog povećanja broja kupaca (mjernih mjesta) koji se snabdijevanju u okviru tržišnog snabdijevanja tako i u pogledu novih tržišnih proizvođača, usluga, shema snabdijevanja i sl.;
- Tokom 2023. godine je evidentirano značajno povećanje objava javnih nabavki električne energije objavljenih od strane obaveznika primjene Zakona o javnim nabavkama BiH;
- U cilju adekvatnog i efikasnog odgovora na navedene izazove, praćene značajnim povećanjem obima posla na strani tržišnog snabdjevača, prepoznata je neophodnost reorganizacije i sistematizacije Sektora za tržišno snabdijevanje;
- U segmentu javnog snabdijevanja vršeno kontinuirano snabdijevanja električnom energijom svih kupaca na javnom snabdijevanju standardnog kvaliteta;
- U 2023. godini povećan broj mjernih mjesta na kojima se isporučuje električna energija na javnom snabdijevanju za 8.416 novih mjernih mjesta ili 1,1 % više u odnosu na 31.12.2022. godine;
- Uspješno provedene aktivnosti na realizaciji Odluke o primjeni Odluke o provedbi mjera za smanjenje troškova električne energije domaćinstvima i stimulaciji energetske efikasnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 44/11 sa naknadnim izmjenama);
- U kontinuitetu vršena realizacija usluge printanja, kovertiranja i dostave računa i drugih pratećih dokumenata (opomene, obavještenja o isključenju, kamatni listovi, IOS obrasci) kupcima električne energije putem ugovora sa BH Poštom;
- Ostvaren stepen naplate od 99,5% (bez salda potraživanja iz ranijih godina), a 96,8% (sa saldom potraživanja iz ranijih godina) posmatrajući odnos fakturisanog i ukupno naplaćenog prihoda u tekućoj godini;
- U kontinuitetu vršena realizacija naplate potraživanja putem postojećih i zaključivanja novih Ugovora o izmirenju duga za isporučenu električnu energiju (reprograma);

- U kontinuitetu provedene aktivnosti na prilagođavanju i doradama billing sistema korisničkim zahtjevima i potrebama uslovljenim promjenama u legislativi;
- Pokrenute aktivnosti na doradama billing sistema koje će omogućiti primjenu blok tarife;
- Koordinacija djelatnosti snabdijevanja i distribucije, sa ciljem definisanja obaveza i odgovornosti, te unaprijeđenje efikasnosti i kvaliteta dodirnih procesa;
- Koordinacija sa regulatornim organima i inicijativa za unaprijeđenje regulatornih akata koji definiraju djelatnost snabdijevanja električnom energijom;
- Redovno i blagovremeno su realizovane aktivnosti vezano za obnovljive izvore energije;
- Realizacija sporazuma i ugovora o naplati računa za električnu energiju putem trajnih naloga i elektronskih naloga kod poslovnih banaka, te kartičnog plaćanja;
- Provedene marketinške aktivnosti na promociji e-računa; tokom 2023. godine broj korisnika e-računa je povećan za 11.573 (20,1%), te na dan 31.12.2023. godine ukupan broj korisnika e-računa iznosi 66.673.

U oblasti djelatnosti trgovine

- Ukupna prodaja električne energije ostvarena je u količini od 825,4 GWh, što je za 8,6 GWh ili za 1,05% više od planiranog obima prodaje, odnosno za 391,8 GWh ili za 32,19% manje od ostvarene prodaje u 2022. godini;
- Ukupan prihod od prodaje električne energije ostvaren je u iznosu od 227,69 mil. KM, što je za 2,09 mil. KM ili za 0,93% više od planiranog prihoda, a za 180,88 mil. KM ili za 44,27% manje od ukupno ostvarenog prihoda od prodaje električne energije u 2022. godini;
- Prihod na kapacitetima od pomoćnih usluga ostvaren je u iznosu od 6,54 mil. KM, što je za 0,25 mil. KM ili za 3,71% manje od planiranog prihoda po ovom osnovu, a za 1,82 mil. KM ili za 38,53% više od ukupno ostvarenog prihoda na ime kapaciteta od pomoćnih usluga u 2022. godini;
- Prihod od usluge balansiranja nezavisnih proizvođača ostvaren je u ukupnom iznosu od 2,16 mil. KM, što je za 0,23 mil. KM ili za 11,99% više od planiranog prihoda po ovom osnovu, a za 0,19 mil. KM ili za 9,71% više od ukupno ostvarenog prihoda na ime usluge balansiranja nezavisnih proizvođača u 2022. g.;
- Zbirni prihod (prihod od prodaje električne energije, prihod od kapaciteta za pomoćne usluge i prihod na ime balansiranja nezavisnih proizvođača) ostvaren je u iznosu od 236,39 mil. KM, što je za 2,08 mil. KM ili za 0,89% više od planiranog ukupnog prihoda, odnosno za 178,87 mil. KM ili za 43,07% manje od ostvarenog ukupnog prihoda u 2022. godini;
- Realizovana je kratkoročna prodaja električne energije u količini od 44,4 GWh, odnosno u ukupnoj vrijednosti od 10,3 mil. KM (stepen naplate isporučenih količina električne energije je 100%);
- Realizovana je vezana trgovina električnom energijom u ukupnoj količini od 379,7 GWh, sa ukupnim iznosom prihoda od 171,05 mil. KM i ukupnim iznosom troškova od 96,85 mil. KM, čime je ostvarena zarada u iznosu od 74,20 mil. KM;
- Ukupna kupovina električne energije ostvarena je u količini od 924,6 GWh, što je za 146,8 GWh ili za 18,87% više od planiranog obima kupovine, odnosno za 370,4 GWh ili za 66,85% više od ostvarene kupovine u 2022. godini;
- Ukupni troškovi za kupovinu električne energije ostvareni su u iznosu od 187,04 mil. KM, što je za 23,06 mil. KM ili 14,06% više od planiranih troškova, a za 17,90 mil. KM ili za 10,59% više od ukupno ostvarenih troškova za kupovinu električne energije u 2022. godini;
- Troškovi na ime kapaciteta od pomoćnih usluga ostvareni su u iznosu od 0,41 mil. KM, što je za 0,06 mil. KM ili za 12,78% manje od planiranih troškova po ovom osnovu, a za 0,45 mil. KM ili za 52,22% manje od ukupno ostvarenih troškova na ime kapaciteta od pomoćnih usluga u 2022. godini;
- Zbirni troškovi (troškovi od kupovine električne energije i troškovi na ime kapaciteta za pomoćne usluge) ostvareni su u iznosu od 187,45 mil. KM, što je za 23,00 mil. KM ili za 13,99% više od planiranih ukupnih troškova, odnosno za 17,46 mil. KM ili za 10,27% više od ostvarenih ukupnih troškova u 2022. godini;
- Realizovane su sve obaveze iz licenci i u potpunosti zadovoljeni uslovi iz licenci FERK-a i DERK-a, a po pitanju snabdijevanja električnom energijom drugog reda i međunarodne trgovine električnom energijom;
- Vršena je kontinuirana analiza tržišta za prodaju i za kupovinu električne energije.

U oblasti ekonomskih poslova

U oblasti ekonomskih poslova koji obuhvataju upravljanje finansijama (uključujući PIU), računovodstvene poslove, te poslove planiranja, izvještavanja i analize, najvažnije aktivnosti u izvještajnom periodu, uz angažman u projektnim timovima, stručnim timovima i komisijama, bile su slijedeće:

- U vezi sa realizacijom Projekta Blok 7 u TE Tuzla obavljane su aktivnosti na ispunjavanju uslova i obaveza definisanih ugovorom o kreditu kod konzorcijuma domaćih banaka, kao što su kontinuirano izvještavanje o statusu projekta, dostavljanje izvještaja prema zahtjevima banaka, odgovori na upite tokom izvještajnog perioda, plaćanje dospjelih rata po kreditu za finansiranje dijela avansa,
- U toku perioda I-XII 2023. godine izvršeno je oročavanje novčanih sredstava u iznosu od 45 mil. eura uz još 14,67 mil. KM, a po osnovu kamata na oročene depozite ostvaren je prihod od 1,77 mil. KM,
- Aktivnosti na implementaciji donacija KfW u vezi sa odobrenim investicionim projektima,
- Tender po osnovu kolektivnog osiguranja zaposlenika za period 01.10.2023. – 01.10.2026. je uspješno okončan potpisivanjem Okvirnog sporazuma. Na osnovu navedenog potpisan je jednogodišnji ugovor i polica osiguranja za period 01.10.2023. – 01.10.2024. godine;
- Pripreme za tender, 01.10.2024. -01.10.2027., po osnovu osiguranja imovine i osiguranja po osnovu opšte odgovornosti, VE Podveležje 1, je u prethodnom period uspješno okončan. Na osnovu navedenog plan je da se navedeni tenderi objave do 10.04.2024. godine;
- Kontinuirano vršena stručna pomoć na obradi likvidacije i naplati šteta nastalih na imovini i zaposlenicima EP BiH; također, prema tekućim potrebama, realizuju se poslovi osiguranja u vezi sa investicionim projektima koji su u toku,
- Realizacija godišnjih ugovora sa poslovnim bankama za usluge platnog prometa u zemlji i inostranstvu, Ugovora za kredit kod konzorcijuma banaka, avans za B7 gdje je tokom IV kvartala, odnosno 23.12.2023. godine plaćena i 14. rata predviđena otplatnim planom, te kontinuirana saradnja sa bankama po osnovu zaključenih ugovora,
- Kontinuirana provedba aktivnosti na obezbjeđenju garancija za potrebe Društva u skladu sa novim Okvirnim sporazumom koji je zaključen sredinom septembra 2022. godine sa tri banke,
- U skladu sa internim procedurama i Planom nabavki Sektora za upravljanje finansijama za 2022. godinu, u okviru kojeg je predviđena nabavka bankarskih usluga platnog prometa, okončan je postupak nabavke usluga platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom, zaključeni su trogodišnji ugovori za period 2023.-2025. godina sa pet banaka za 10 lotova,
- Aktivnosti na raspisivanju tendera za usluge izdavanja bankovnih garancija tokom III kvartala 2022. godine okončane potpisom novog okvirnog sporazuma, realizacija zaključenog okvirnog sporazuma nastavljena u tokom IV kvartala 2023. godine,
- Kontinuirano praćenje i realizacija dužničko-povjerilačkih odnosa sa ZD rudnicima, tokom izvještajnog perioda, a na osnovu odluka organa Društva kojom je izvršeno pretvaranje uplaćenih, a neopravdanih avansa u dugoročne pozajmice rudnicima, realizacija protokola i dokapitalizacije rudnika, te priprema informacija o navedenom; davanje pozajmica u skladu sa zaključcima Uprave, dostavljanje komentara i mišljenja u vezi sa nacrtima dokumenata u vezi sa poslovanjem rudnika,
- Učešće u pripremi tenderskih dokumenata u oblasti finansija u saradnji sa sektorima i službama direkcije, po osnovu više projekata u oblasti obnovljivih izvora FNE Gračanica I i II, projekti odsumporavanja i revitalizacije kotlova u TE Kakanj i TE Tuzla i sl.
- Pravovremeno su obavljani operativni poslovi (poslovi platnog prometa, obračuna plata i ostalih isplata) redovno izmirenje obaveza prema dobavljačima i državi, vodeći računa o održavanju likvidnosti
- Aktivnosti na implementaciji nove organizacije Društva od 01.07.2022. godine u saradnji sa ostalim OJ u Direkciji i podružnicama, posebno u dijelu koji se odnosi na obračun plaća i drugih primanja radnika.
- Urađen je godišnji obračun za 2022. godinu i sve prateće aktivnosti (godišnja inventura za 2022. godinu, izrada Elaborata o popisu sredstava i obaveza, obrasci godišnjeg obračuna su završeni i predani FIA-i u propisanom roku)
- Priprema podataka za potrebe primjene MSFI 9 za 2022. godinu
- Pripreme za reviziju finansijskih izvještaja za 2023. godinu te koordinacija sa nezavisnom revizorskom kućom i Odborom za reviziju na izradi revizorskih izvještaja za 2022. godinu

- Priprema konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2022. godinu u saradnji sa nadležnim iz subjekata koji podliježu konsolidaciji
- Kontinuirani rad sa Odjelom za internu reviziju
- Priprema dokumentacije za Ured za reviziju institucija za reviziju za 2022. godinu
- Testirane i implementirane izmjene Kontnog plana
- Izmjena SAP evidencije stalnih sredstava i zaliha u skladu sa novom organizacijom
- Aktivnosti u vezi predrevizije za 2023. godinu
- Izrada poreznog bilansa za 2022. godinu, uz sve prateće obrasce za Poreznu upravu
- Izrada Studije o transfernim cijenama za 2022. godinu te priprema za izradu Studije za 2023. godinu
- Podnošenje mjesečnih PDV prijava, dostavljanje Obrasca Dodatak na PDV prijavu, priprema i dostavljanje elektronskih datoteka uz PDV prijavu
- Rad sa SAP konsultantima na izmjeni i dopuni Tehničkog uputstva za podnošenje knjigovodstvenih evidencija elektronskim putem prema UINO
- Priprema tendera za primjenu MRS 36, pregledi ponuda, odgovori na žalbe, priprema dokumentacije za potrebe realizacije ugovora, koordinacija sa ZD rudnicima uglja
- Priprema Tendera za izradu Studije o transfernim cijenama, pregledi ponuda, odgovori na žalbe,
- Priprema podataka za aktura i sudske sporove i knjiženje
- Vanredni popis na dan 31.08./30.09.2023. godine
- Priprema primjene standarda MSFI 16 – Najmovi, za Podružnice Društva – način evidentiranja, shema knjiženja, priprema otplatnih planova

- Urađen Izvještaj o poslovanju JP Elektroprivreda BiH za 2022. godinu gdje je isti prihvaćen od strane Nadzornog odbora krajem februara
- Obračun starosne strukture zaliha uz godišnji obračun za 2022. godinu kao i sa 30.06.2023. godine
- U koordinaciji sa drugim nadležnim sektorima i službama iz Direkcije i podružnica usaglašeni trogodišnji planovi djelatnosti, podružnica i Direkcije; izvršen unos plana sa planskom mjesečnom dinamikom za 2023. godinu u SAP sistem
- Blagovremeno urađeni poslovi u vezi statističkog izvještavanja te mjesečno informisanje Uprave o isplaćenim platama i drugim naknadama
- Mjesečni izvještaji (tabelarni pregledi o rezultatima poslovanja, zalihama, ulaganjima, itd)
- u koordinaciji sa nadležnim organizacionim jedinicima u podružnicama urađeni poslovi redovnog godišnjeg finansijskog izvještavanja FERK-a (za sve regulisane djelatnosti) za 2022. godinu
- Urađena i računovodstveno evidentirana raspodjela prihoda od električne energije i pomoćnih usluga za 2022. godinu
- Urađeni kvartalni izvještaji o poslovanju za period I-III 2023. godine odnosno I-IX 2023. godina, te polugodišnji izvještaj za period I-VI 2023. godina
- Provedene aktivnosti na izradi *Revidovanog plana poslovanja EP BiH za period 2023.-2025. godina u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu*
- Urađeno više sagledavanja rezultata poslovanja Društva za 2023. i naredne godine te analiza uticaja
- Započete aktivnosti na izradi trogodišnjeg Plana poslovanja za period 2024.-2026. godina.

- Učešće u realizaciji tehničke pomoći EBRD za projekat prelaska bloka 3 u TE Tuzla (2x 50MW) sa uglja na bio masu sa pilot projektom energetskih zasada; realizaciji ugovora za izradu studije izvodljivosti za VE Bitovnja; realizaciji tehničke pomoći GGF na izradi studije izvodljivosti za FNE Bijele vode, realizaciji ugovora za studiju kritičnih staništa za VE Vlašić, realizaciji ugovora dvogodišnjeg osmatranja ptica i šišmiša na VE Podveležje, realizaciji tehničke pomoći EBRD za analizu dekarbonizacije i izradu dekarbonizacijskog Plana EP BiH do 2050. godine;
- Učešće u procesu nabavke na projektu SE Gračanica 1 i 2;
- Aktivnosti na obezbjeđenju finansiranja Projekta solarni portfolio procijenjene vrijednosti cca 170 mil. EUR (cca. 180 MW), sa EBRD je izrazila spremnost da finansijski podrži Projekat, potpisano Mandatno pismo sa okvirnim uslovima finansiranja;
- Aktivnosti sa Svjetskom bankom vezano za tranziciju rudnika uglja u okviru Pravedne tranzicije;
- Aktivnosti u vezi sa prenamjenom kredita EIB (Električna distribucija II);
- Aktivnosti na pripremi aplikacije za investicijski grant u iznosu 20,1 mil. EUR za sufinansiranje projekta izgradnje VE Vlašić, WBIF je odobrio aplikaciju;

- Aktivnosti na pripremi Ugovora o kreditu između BiH i EIB na iznos 36 mil. EUR za finansiranje projekta izgradnje VE Vlašić, Ugovor o kreditu potpisan;
- Aktivnosti na obezbjeđenju finansiranja Projekta Lukavačka Rijeka 1, 2 i 3. KfW je izrazila spremnost da finansijski podrži Projekat. Održana pred-procjenjivačka misija projekta.

U oblasti pravnih, kadrovskih i općih poslova

- Kontinuirano pružanje pravne podrške osnovnim djelatnostima Društva, kao i poslovima potpore;
- Aktivnosti na zastupanju EP BiH u postupcima pred sudovima u BiH;
- Registracija i poslovi registracije vezanih za registracije novih zavisnih društava, izmjene lica ovlaštenih za predstavljanje i zastupanje;
- Aktivnosti na izradi i analizi normativnih akata;
- Učešće u rješavanju zahtjeva zavisnih društava-rudnika uglja;
- Učešće u aktivnostima sačinjavanja složenih ugovora i ugovora velike vrijednosti u Društvu;
- Provođenje postupaka eksproprijacije zemljišta;
- Učešće u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa u Društvu;
- Pravni poslovi vezani za koordinaciju i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u Društva, za imovinu koja nije u funkciji proizvodnje, distribucije i snabdijevanja električnom energijom;
- Poslovi vezani za komunikaciju i postupanje prema Agenciji za privatizaciju, u vezi sa imovinom koja se nalazi u registru pasivnog podbilansa;
- Pravni poslovi vezani za projekte koji se realizuju putem kapitalnih investicija, kao i pružanje druge vrste pravne podrške kapitalnim investicijama;
- Pravni poslovi vezani za poslove zastupanja i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa za nekretnine Društva u inostranstvu;
- Učešće u postupku usklađenja akata zavisnih društava sa aktima Vladajućeg društva, kao i priprema i izrada uputstava, odluka, smjernica i dr.;
- Provođenje aktivnosti vezanih za okončanje i izvršenje arbitražne presude za HE Vranduk;
- Provođenje aktivnosti vezanih za zahtjeve, prijedloge i upite pravnog karaktera iz podružnica Društva;
- Učešće na aktivnosti provođenja prestrukturiranja i reorganizacije JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo i Koncerna;
- Učešće u aktivnostima koje se odnose na izmjene akata o sistematizaciji i vrednovanju radnih mjesta;
- Aktivnosti i poslovi iz oblasti upravljanja ljudskim resursima, kadrovskih poslova i radnih odnosa na nivou Društva;
- Učešće u postupcima selekcije kadrova po osnovu javnog oglašavanja, u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Federaciji BiH i Odlukom o načinu izbora, postupku i kriterijima za izbor novih radnika i pripravnika u EP BiH;
- Učešće u izradi općih akata i izrada akata sistema kvaliteta vezano za strateško upravljanje ljudskim resursima, obrazovanje, radne odnose i kadrovske poslove na nivou Društva;
- Aktivnosti i poslovi vezani za zapošljavanje i ostvarivanje prava iz rada i po osnovu rada, izrada ugovora o radu i svih drugih pojedinačnih akata iz oblasti radnih odnosa;
- Aktivnosti na razvoju kadrova i obučavanju radnika;
- Zastupanje Društva u radnim sporovima i ostale aktivnosti;
- Redovne aktivnosti na prijepozu zaposlenika, čuvanja arhivske građe i tehničke dokumentacije, opsluživanja Uprave, Nadzornog odbora i drugih potrebnim materijalima za razmatranje i odlučivanje, štampanja, umnožavanja i kopiranja, vođenja propisane putne dokumentacije za vozila i utrošak goriva, tehničkog održavanja i registracije vozila, čišćenja poslovnih prostorija i objekata i ugostiteljske usluge;
- Kontinuirane aktivnosti na primanju, protokolisanju, dostavi i slanju pošte;
- Poslovi servisiranja, osiguranja, registracije, te satelitskog nadzora vozila Direkcije, obavljanje poslova za prijem novih vozila, te priprema dokumentacije i otprema novih vozila za sve dijelove EP BiH;
- Održavanje opreme, infrastrukture i izvođenje radova koje provode zaposlenici OJ za opće poslove ili angažovani dobavljači, održavanja zelenih površina kao i održavanje službenih stanova;
- Kontinuirane aktivnosti na pokretanju postupaka nabavke roba, usluga i radova iz nadležnosti Službe za opće poslove;
- Kontinuirane aktivnosti na realizaciji sporazuma sa Elektroprijenosom OP Sarajevo.

U oblasti kapitalnih investicija

U periodu aktivnosti organizacionih jedinica za kapitalne investicije odnosile su se na pripremu izgradnje termoelektrana, hidroelektrana, vjetroelektrana i fotonaponskih elektrana, a obuhvatile su:

- izradu investiciono-tehničke dokumentacije;
- ispitivanja i istraživanja;
- pribavljanje potrebnih dozvola i saglasnosti;
- investitorski nadzor;
- vođenje postupaka za eksproprijaciju nekretnina;
- zatvaranje finansijske konstrukcije;
- pripremu tenderske dokumentacije za izbor isporučilaca opreme i izvođača za usluge i radove.

Navedenom treba dodati i aktivnosti po javnom pozivu za zakup/otkup zemljišta za izgradnju fotonaponskih elektrana putem javnih oglasa i objavu jednog tendera za izgradnju FNE.

Detaljniji opis realizovanih aktivnosti u 2023. godini dat je u poglavlju Realizacija plana ulaganja

U oblasti razvoja

Poslovni razvoj

- Urađen Elaborat „Model organizovanja funkcija potpore za područja snabdijevanja i pogone proizvodnje u okviru Sektora za obnovljive izvore“;
- Sačinjen Dokument „Analiza efekata primjene Pravilnika o organizaciji i efekata Sistematizacije i Vrednovanja radnih mjesta u EP BiH sa prijedlogom organizacionih promjena“;
- Urađen Dokument „Analiza angažiranja radnika u drugim podružnicama i drugim organizacionim jedinicama unutar iste podružnice“;
- Urađen Elaborat „Analiza konačnog obračuna troškova-kolaudacija svih vrsta investicionih projekata u ED Sarajevo sa prijedlogom mjera za poboljšanje informatizacije procesa“;
- Učešće u radu Stručnog tima za razvoj i implementaciju aplikacije za informatizaciju procesa kolaudacije investicija u distributivnoj djelatnosti EP BiH („Kolaudacija“);
- Sačinjen Elaborat „Uporedna analiza poslovanja EP BiH sa elektroprivrednim kompanija u regiji“;
- Aktivnosti sa Konsultantskim timom Svjetske banke na prestrukturiranju EP BiH-Projekat „Strategic review of EP BiH“ (Strateška analiza EP BiH)-sačinjen Projektni zadatak (ToR-Terms of Reference);
- Urađen Elaborat tehno-ekonomske opravdanosti formiranja novog zavisnog društva koje bi se bavilo ESCO biznisom;
- Sačinjen Elaborat „Analiza voznog parka u Djelatnosti proizvodnje sa prijedlogom rješenja prijevoza radnika na posao sa posla“;
- Urađena „Analiza trenutnog tehno-ekonomskog stanja u zavisnom društvu GEOLP d.o.o. Kakanj sa prijedlogom odluka i mjera prema ovom zavisnom društvu“;
- Sačinjena „Analiza trenutnog tehno-ekonomskog stanja u zavisnom društvu MiOD d.o.o. Tuzla sa prijedlogom odluka i mjera prema ovom zavisnom društvu“;
- Urađen Dokument „Mapa poslovnih procesa EP BiH“;
- Izrada Elaborata „Analiza izvođenja priključaka u Djelatnosti distribucije EP BiH sa prijedlogom optimalnog rješenja“ (aktivnosti su u završnoj fazi);
- Sačinjena 4 izdanja biltena „Aktuelnosti energetskog sektora“;
- Uređivanje i ažuriranje Intranet portala EP BiH (kontinuirana aktivnost);
- Aktivnosti Menadžera energijske efikasnosti za PTZ EP BiH (kontinuirana aktivnosti);
- Učešće u Elaboratu „Katalog standardnih poslova u Djelatnosti distribucije EP BiH“;
- Učešće u Elaboratu „Analiza opskrbe krečnjaka i kreča za postrojenja deSOx planiranim u TE Tuzla i TE Kakanj i upravljanje nusproizvodima“;
- Učešće u Dokumentu „Analiza opcija pravnog razdvajanja djelatnosti distribucije“;
- Učešće u izradi Dokumenta „Analiza Sistematizacije radnih mjesta sa aspekta efekata uvođenja kategorija neperspektivnih radnih mjesta i radnih mjesta sa prekobrojnim brojem izvršilaca“;
- Učešće u izradi Elaborata „Analiza posla na radnim mjestima u Djelatnosti snabdijevanja-javno snabdijevanje“;
- Učešće u Stručnim timovima na izradi elaborata i studija, koje vodi Sektor za strateški razvoj.

Strateški razvoj

Strateški planski dokumenti i sistemske aktivnosti upravljanja energijom

- Učešće u Radnoj grupi za uspostavu sistema garancija porijekla. Aktivnosti koordinira MVTEO.
- Učešće u timu za izradu PZ Analiza mogućnosti korištenja Cloud tehnologija u odnosu na on-premise rješenja u informacionom sistemu EP BiH.

Razvoj proizvodnje/OIE

- Razvoj projekta VE Bitovnja „Mjerenje parametara vjetra, te izrada Feasibility studije“.
- Izrada i revizija Elaborata opravdanosti izgradnje plutajućih fotonaponskih elektrana; PFNE Modrac, PFNE Sniježnica
- Izrada i revizija Elaborata priključenja na ED mrežu plutajućih fotonaponskih elektrana; PFNE Modrac, PFNE Sniježnica, dobivena PEES za FNE Sniježnica
- Izrada i revizija Elaborata opravdanosti izgradnje fotonaponskih elektrana na slobodnim površinama rudnika Koncerna EPBiH; FNE Višća, FNE Bašigovci
- Izrada i revizija Elaborata opravdanosti izgradnje fotonaponskih elektrana na slobodnim površinama rudnika Koncerna EPBiH; FNE Bedrok 1, FNE Bedrok 2, FNE Bedrok 3 i FNE Potočari 1
- Priprema i izrada Elaborata priključenja na EES FNE Višća, FNE Bedrok 1, FNE Bedrok 2, FNE Bedrok 3 i FNE Potočari 1
- Izrada i revizija Elaborata opravdanosti izgradnje FNE na slobodnim površinama rudnika Koncerna EPBiH; FNE Lukavačka rijeka 1A, 1B, 2 i 3
- Izrada Elaborata priključenja FNE Lukavačka rijeka 1A, 1B,
- Izrada i revizija Elaborata opravdanosti izgradnje FNE na slobodnim površinama rudnika Koncerna EPBiH; FNE Stranjani
- Pripremne aktivnosti i izrada ToR za izgradnje 10 projekata FNE EPBiH u saradnji sa EBRD.
- Pripremne aktivnosti i izrada ToR za izgradnje projekata FNE Lukavačka rijeka 1A, 1B, 2 i 3 u saradnji sa KfW.
- Izrada Elaborata „Modeli izgradnje krovnih fotonaponskih elektrana kod potencijalnih aktivnih kupaca uz podršku EPBiH“. Nakon revizije, izvršit će se ažuriranje u skladu sa novim zakonskim okvirom.

Razvoj ED

- Izrada Elaborata „Projekat sistema za monitoring kvaliteta električne energije u JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo“, aktivnost u realizaciji
- Izrada Elaborata „Automatizacija distributivnih SN mreža na nivou JP EP BiH“
- Analiza inicijativa za ažuriranje tehničkih preporuka TP 2 i TP 3
- Izrada Elaborata Analiza prenosne mreže u uslovima priključenja proizvodnih objekata električne energije na bazi OIE koji se priključuju direktno na srednjenaponske sabirnice transformatorskih stanica koje su u vlasništvu Elektroprijenosa BiH ili preko distributivne mreže ODS-a na području EP BiH

Razvoj Elektromobilnosti

- Realizacija Pilot projekta „Izgradnja infrastrukture javnih AC punionica za električna vozila u Bosni i Hercegovini“ (10 AC punionica) - završena procedura javne nabavke, potisan Ugovor, ishodovane dozvole
- Realizacija pilot projekta „Integracija na komercijalnoj osnovi punionica za električna vozila u vlasništvu trećih lica u CPMS sistem nadzora i upravljanja“, projekat u realizaciji
- Završena izrada Elaborata „Uvođenje naplate punjenja na punionicama EPBiH kao i naplate korištenja usluga CPMS softvera za treća lica“
- Aktivnosti u skladu sa Strategijom i Planom aktivnosti za realizaciju strategije razvojnog projekta elektromobilnosti u EP BiH za period 2021.-2023. godina
- Učešće u radu Udruženja za elektromobilnost pri Privrednoj komori FBiH – pokretanje inicijative za uspostavu regulatornog okvira za oblast elektromobilnosti u BiH.

Međunarodni projekti, saradnja

- Završen Erasmus + projekat SUCCESS (Saradnja univerziteta i industrije u kreiranju nastavnih programa sa ciljem poboljšanja zapošljavanja diplomiranih studenata)
- Učešće u pripremi aplikacije projekta INITIATE Horizon 2020 – odobren projekat, dobijen Grant, formiran Projektni tim na nivou EPBiH
- Učešće u aktivnostima na projektu GIZ – formirana radna grupa na nivou EPBiH

- Priprema i realizacija projekta za Danube Interreg program – projekat *ESINERGY*, odobren projekat, dobijen Grant, formiran Projektni tim na nivou EPBiH.

U oblasti sistema kvaliteta

- Kontinuirane aktivnosti – nadzor, održavanje i poboljšanje sistema upravljanja prema ISO 9001:2015, ISO 45001:2018 i ISO 50001:2018 u Direkciji Društva,
- Proveden prvi nadzorni audit integriranog sistema upravljanja u Direkciji Društva od strane ovlaštene certifikacijske kuće i potvrđeno da je sistem upravljanja koji je primjenjen u organizaciji usklađen sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015, ISO 45001:2018 i ISO 50001:2018,
- Priprema i provođenje internog audita prema zahtjevima ISO 90001:2015, ISO 450001:2018 i 50001:2018 u Direkciji Društva,
- Kontinuirane aktivnosti – održavanja i poboljšanja dokumenata sistema upravljanja prema međunarodnim standardima: za procese koji se na jedinstven način realizuju u elektroprivrednim djelatnostima;
- Kontinuirana saradnja i stručna pomoć kod uspostave i održavanja sistema upravljanja u podružnicama i zavisnim društvima,
- Kontinuirane aktivnosti praćenja ugovora (sukcesivna isporuka i ažuriranja međunarodnih i evropskih standarde (ISO, IEC, IEE, DIN, EN itd.) i bosanskohercegovačkih standarda (BAS) od Instituta za standardizaciju BiH za potrebe EP BiH.

U oblasti IKT-a

Najznačajnije aktivnosti u oblasti IKT-a, a u vezi realizacije poslovne politike:

- Operativna podrška za poslovne servise koji su definisani *Katalogom poslovnih IKT servisa*, a čiji su korisnici različite djelatnosti unutar EP BiH
- Obezbjedivanje IKT infrastrukturne i servisne osnove za uvođenje novih servisa, a u cilju podrške:
 1. uspješnom vođenju, upravljanju i održavanju elektroenergetskog sistema
 2. efikasnom provođenju svih poslovnih procesa i planiranju razvoja elektroenergetskog sistema
- Izgradnja IKT infrastrukture u skladu sa zakonskom regulativom i propisima Regulatorne agencije za komunikacije, te politikom sigurnosti IKT sistema
- Obezbjedivanje integriteta informacije u IKT sistemu (jedinstven unos informacije i njena višestruka upotreba) kroz konsolidaciju tehničkog i poslovnog informacionog sistema
- Kontinuirano poboljšavanje sistema za upravljanje servisima
- Aktivno učešće u realizaciji razvojnih i kapitalnih projekata.

Detaljni pregled aktivnosti iz domena IKT-a dat je u poglavlju Realizacija plana ulaganja.

Pored navedenih IKT projekata koji su implementirani u tokom 2023. godine, u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija se pruža operativna podrška za 58 poslovnih servisa, a čiji su korisnici različite djelatnosti unutar EP BiH. Održavanje se obavljalo u organizaciji Sektora za IKT Podružnica i Direkcije, te uz angažman eksternih dobavljača u slučaju nekih informacionih sistema ili dijelova IKT infrastrukture. Prijava i evidentiranje korisničkih zahtjeva vrši se kroz sistem korisničke podrške (service desk),

U oblasti sigurnosti i zaštite

- Realizovani ugovoreni poslovi u vezi pružanja usluga fizičko-tehničke zaštite u EP BiH,
- Ovlaštena firma izvršila je ispitivanje aparata za početno gašenje požara, ispravnost i funkcionisanje ugrađenog sistema aktivne zaštite od požara i ispravnost i funkcionalnost hidrantske mreže, kao i ispitivanje i funkcionisanje sistema vatrodiojave,
- Iz oblasti zaštite od požara vršena je kontinuirana saradnja sa licima koja obavljaju ove poslove u podružnicama Društva, kao i određena stručna pomoć,
- U skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i Pravilnikom o zaštiti na radu EPBiH, realizovane su ugovorene obaveze Procjena rizika na radnim mjestima u EPBiH.
- Kontinuirano su vršene aktivnosti na provođenju usvojenog Sistema upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu OHSAS 18001:2007,
- Realizovane su sve planirane aktivnosti na sprovođenju zakona, tehničkih smjernica i drugih propisa na svim područjima koja su povezana sa zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu, sa posebnim akcentom na

praćenje broja povreda i nezgoda na radu koje su uzročno povezane sa izvršavanjem radnih obaveza i prevencija za smanjenje materijalnih gubitaka zbog povreda na radu.

- Realizovana je izrada Elaborata i Procjena ugroženosti za sve objekte JP Elektroprivreda BiH, koji se štite fizičko-tehničkom zaštitom, te za iste su dobivene saglasnosti Federalnog Ministarstva Unutrašnjih poslova.

U oblasti rudarstva

- Analize i praćenje poslovanja svih zavisnih društava rudnika uglja na mjesečnom nivou;
- Priprema akata u vezi realizacije finansijske podrške rudnicima, te neposredne aktivnosti na implementaciji Odluke o izmjenama Odluke o rasporedu odobrenih sredstava za davanje pozajmice zavisnim društvima – rudnicima uglja broj: SD – 12872/21-69./8. od 25.05.2021. godine, broj: SD-31960/23-77./5. od 17.10.2023. godine i Odluke izmjenama Odluke o rasporedu odobrenih sredstava za davanje pozajmice zavisnim društvima rudnicima uglja broj: NO – 15835/21-55./10. od 25.05.2021. godine, broj: NO-29799/21-63./18. od 29.09.2021. godine, broj: NO-34549/23-4./8. od 17.10.2023. godine u vezi odobravanja pozajmica;
- Priprema akata vezano za donošenje Odluke o izmjenama Odluke o pretvorbi uplaćenih a neopravdanih avansa ZD rudnicima uglja u dugoročnu pozajmicu SD-31960/23-77./4. od 17.10.2023. godine;
- Izrada, učešće u realizaciji i praćenje aktivnosti po Operativnom akcionom plan prestrukturiranja rudnika uglja broj: U-01–16245 /21-101./3. od 24.05.2021. godine i U-01-21219-1/23-261/7. od 21.06.2023. godine, broj: U-01-31936-1/23-6/3 od 26.09.2023. godine;
- Kontinuirano vođenje aktivnosti proizašlih iz odluka o dokapitalizaciji zavisnih društava rudnika uglja (detaljnije o ovom u poglavlju Realizacija plana ulaganja);
- Učešće u aktivnostima u sklopu Pilot projekta Uspostava testnih zasada brzorastuće drvenaste biomase na zemljištu rudnika koncerna EP BiH;
- Kontinuirano vođenje aktivnosti proizašlih iz program zbrinjavanja viška radnika u zavisnim društvima - rudnicima uglja;
- Učešće u aktivnostima izrade Mape puta za tranziciju u regijama bogatim ugljem u Bosni i Hercegovini koje provodi Svjetska banka;
- Učešće u izradi Planova dostizanja proizvodnih parametara za sva zavisna društva - rudnike uglja u kojima su definisani i razrađeni svi preduslovi, dinamika dostizanja potrebnih parametara sa rokovima i odgovornim osobama.

Mjere na prevazilaženju teškog tehničko-tehnološkog, organizacionog i finansijskog stanja u zavisnim društvima rudnicima uglja se provode od strane EP BiH u saradnji sa zavisnim društvima rudnicima uglja i poduzimaju u tri osnovna pravca:

- Realizacija programa prestrukturiranja zavisnih društava rudnika uglja;
- Intenziviranje investicionih ulaganja putem odluka o dokapitalizaciji i
- Finansijska podrška davanjem pozajmica kojima se reprogramiraju postojeće obaveze ZD-RU prema EP BiH i stvaraju preduslovi za rješavanje viška neproizvodnih radnika u ZD-RU.

Osim navedenih ključnih aktivnosti provode se i ostale aktivnosti od strane EP BiH na unaprjeđenju poslovanja zavisnih društava rudnika uglja.

Ostala zavisna i povezana društva i imovinu

- Kontinuirano praćenje i izvještavanje o realizaciji aktivnosti zavisnih društava Eldis Tehnika d.o.o. Sarajevo, Hotel „ELBIH“ d.d. Makarska, TTU energetik d.o.o. Tuzla, Iskraemeco d.o.o. Sarajevo, ETI Sarajevo d.o.o. Sarajevo, GEOLP do.o. Kakanj i MiOD.o.o. Kakanj, putem planova poslovanja i godišnjih izvještaja o poslovanju;
- Učešće u izradi analize poslovanja svih zavisnih i povezanih društava;
- Učešće u realizaciji i praćenju aktivnosti Operativnog akcionog plana za rad ZD GEOLP d.o.o. Kakanj u punom planiranom kapacitetu.
- Praćenje realizacije Operativnog akcionog plana za uspostavu i potpuno funkcionisanje ZD MiOD d.o.o. Tuzla u skladu sa Elaboratom tehno-ekonomske opravdanosti formiranja i Odlukom o osnivanju;

- Učešće u izradi cjelovite uporedne informacije o trenutnom tehničko-tehnološkom i ekonomsko-finansijskom stanju poslovanja u odnosu na elaborate tehno-ekonomske opravdanosti osnivanja zavisnih društava MiOD d.o.o. Tuzla i GEOLP d.o.o. Kakanj- utvrđivanje uzroka lošeg poslovanja i predlagane mjere i način rješavanja problema u novoosnovanim ZD MiOD d.o.o. Tuzla i GEOLP d.o.o. Kakanj;
- Koordinacija, učešće i izvještavanje po Elaboratu tehno-ekonomske opravdanosti proširenja proizvodnje metalnih kućišta za Eldis tehniku d.o.o. Sarajevo, juni 2023. godine;
- Koordinacija pri realizaciji projekta Uspostave sistema upravljanja kvalitetom u ZD Eldis tehnika d.o.o. Sarajevo;
- Učešće u izradi Izvještaja o izvršenim ulaganjima i efektima ulaganja u ostalim zavisnim društvima;
- Učešće u izradi Izvještaja o upotrebi osnivačkih uloga u ZD GEOLP d.o.o. Kakanj i MiOD d.o.o. Tuzla.
- Učešće u pripremi akata: odluka, saglasnosti za raspolaganje imovinom, preporuka, naredbi, naloga i drugih akata za ostala zavisna i povezana društva,
- Povremeno učešće praćenja predmeta prometovanja neelektroprivrednom imovinom po pitanju zakupa, prodaje ili kupovine u saradnji sa Sektorom za pravne poslove,
- Povremeno učešće u davanju mišljenja u vezi donesenih propisa koji se odnose na raspolaganje imovinom u R Hrvatskoj u vlasništvu EP BiH,
- Kontinuirane aktivnosti uz učešće Sektora za pravne poslove sa Agencijom za privatizaciju na regulisanju statusa i povratu imovine u RH.

Realizacija okolinske politike i planova zaštite okoline

TE Kakanj

- Proveden certifikacijski audit sistema okolinskog upravljanja prema zahtjevima Standarda ISO 14001:2015. (TE Kakanj se certificirala prema zahtjevima Standarda 14001 2008. godine).
- U skladu sa zakonskim zahtjevima provedeno zbrinjavanje opasnog otpada.
- Provedena godišnja provjera automatskog sistema za mjerenje emisija zagađujućih materija u zrak.
- Izvršena ocjena usklađenosti automatskog mjernog sistema emisije zagađujućih materija u zrak, od strane ovlaštenog inspeksijskog tijela.
- Izvršena redovna gamaspektrometrijska analiza ugljeva korištenih u TE Kakanj.
- Izvršena sanacija neutralizacione jame za obradu otpadnih voda.
- U cilju smanjenja temperature ispuštene vode u rijeku Bosnu, izvršena rekonstrukcija rashladnog tornja broj 15 (rashladnog sistema blokova 5 i 6). Rashladni toranj stavljen u funkciju.
- Izvršena izgradnja sistema za prikupljanje i tretman otpadnih voda sa betonskih i asfaltnih površina na deponiji šljake i pepela, sa pozicije oko zgrade SPP.
- Objavljen tender za izgradnju postrojenja za odsumporavanje dimnih plinova u TE Kakanj.
- Redovno vršena analiza kvaliteta ispuštenih voda iz TE Kakanj u rijeku Bosnu.
- Pokrenute aktivnosti u cilju obnavljanja Vodne dozvole.
- Završena izrada Glavnog projekta deponije šljake i pepela.
- Izvršena rekultivacija preostalog dijela šeste etaže zapadne kosine deponije šljake i pepela.
- U skladu sa zakonskim zahtjevima interno vršena edukacija radnika iz oblasti zaštite okoliša.
- Redovno vršena analiza kvaliteta korištenih ugljeva.
- Poboľšan sistem upravljanja otprašivanja na silosima pepela.
- U cilju poboljšanja rada pogona za tretman otpadnih voda, izvršena rekonstrukcija dovodnih kanala u PS1 i PS2.
- Redovno vršen tretman otpadnih voda.

TE Tuzla

- Aktivnost izbora ponuđača u postupku pretkvalifikacije kandidata za projekat izgradnje odsumporavanje dimnih gasova Bloka 6 nije završena, zbog žalbe dostavljene URŽ-u od strane ponuđača.
- Kontinuirano održavanje mjernih uređaja sistema za monitoring emisije zagađujućih materija u zrak na dimnjacima blokova 3, 4, 5 i 6 i provjera ispravnosti uređaja.
- Ishodovana obnovljena integralna okolinska dozvola za TE Tuzla i utvrđena pravosnažnost, ali „Aarhus centar u BiH” iz Sarajeva podnio tužbu protiv FMOiT, zbog izdavanja iste.
- Redovno provođenje zbrinjavanja opasnog otpada, mjerenje EBS-a i ambijentalne buke, mjerenje radioaktivnosti i validacija podataka o emisijama u zrak.

- Kontinuirana upotreba zatvorenog ciklusa povratnih otpadnih voda sa odlagališta produkta procesa Jezero.
- U toku izrada projekta rekultivacije za saniranje odlagališta Plane i Divkovići.
- U toku realizacija usluge ispitivanja kvaliteta zemljišta, u skladu sa zahtjevom iz okolinske dozvole.
- Proveden drugi nadzorni audit integrisanog sistema poslovnog upravljanja kvalitetom i okolinom, prema zahtjevima standarda ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015.

HE na Neretvi, Jablanica

- Izvršeno ispitivanje hemijskih, fizikalnih i bioloških svojstava otpadnih voda (monitoring otpadnih voda), dva puta godišnje prema okolinskim dozvolama pogona HE Jablanica, HE Grabovica i HE Salakovac.
- Redovno održavanje i servisiranje uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.
- Izvršeno ispitivanje emisije zagađujućih materija u zrak iz kotlovnice.
- Izvršena nabavka materijala za apsorpciju (upijač maramice za ulje).
- Sukcesivno se zbrinjava opasni otpad od strane ovlaštenog operatora.
- Kontinuirano se vrši uklanjanje i zbrinjavanje plutajućeg otpada sa akumulacije HE Jablanica.
- Potpisani i realizovani Sporazumi sa udruženjima sportskih ribolovaca Jablanica, Konjic i Prozor-Rama o regulisanju zaostalih obaveza prema Ribarskim osnovama i odobrenim godišnjim programima poribljavanja za 2023. godinu.
- Izvršena nabavka alohtonih vrsta riblje mladi/ribe za poribljavanje sliva rijeke Neretve za 2023. godinu (šaran, jezerske zlatovčice i kalifornijske pastrmke), a nije izvršena nabavka alohtonih vrsta (linjak i jegulja) kao i nabavka autohtonih vrsta riblje mladi/riba (potočne pastrmke, glavatice i mekousne pastrmke).

ED Sarajevo

- U funkciji skladišta za privremeno skladištenje otpada Azići (Kanton Sarajevo) i Vitkovići (Bosansko-podrinjski kanton Goražde).
- Kontinuirano izvještavanje o ispunjenju uslova iz dozvole za upravljanje otpadom za objekat skladišta za privremeno skladištenje otpada Azići.
- Dobijena rješenja o produženju dozvole za upravljanje otpadom i vodne dozvole za period 2023.-2028. godine za objekat skladišta za privremeno skladištenje otpada Azići.
- Kontinuirano unošenje podataka o otpadu nastalom u 2023. godini u aplikaciju Informacioni sistem upravljanja otpadom, kojim upravlja Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH.
- Kontinuirano ugovaranje usluga zbrinjavanja opasnog otpada i prodaja otpada, te predaja otpada ovlaštenim operaterima.
- Kontinuirana nabavka sredstava za zaštitu okoliša (apsorbensa). U 2023. godini Podružnica realizovala centralizovanu nabavku.
- Realizovana nabavka kontejnera za otpadni papir.
- Urađena projektna dokumentacija i zaključen ugovor za građevinske radove na izgradnji sistema za prikupljanje i tretman oborinskih voda i asfaltiranje otvorenog dijela centralnog skladišta u Azićima.
- Urađena četrdeset tri (43) Plana upravljanja građevinskim otpadom (PUGO) u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo 24/17).
- Izvršen obilazak i snimak postojećeg stanja uljnih jama s ciljem sanacije u svrhu obezbjeđenja nepropusnosti, te nabavke usluge održavanja od ovlaštenih pravnih lica.
- Nastavljena implementacija UNDP projekta, „Okolinski prihvatljivo upravljanje postojećim organskim zagađujućim materijama (POPs) u industrijskom i sektoru upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini“, kroz UNEP projekat, Child 1.1 „Smanjenje zagađenja od štetnih hemikalija i otpada u mediteranskim žarištima i praćenje napretka prema postizanju ciljeva“, finansiran od strane GEF-a „Program Mediteranskog mora (MedProgram): Obezbjedenje zaštite okoliša“. Podružnica će u okviru navedenog projekta zbrinuti opremu koja sadrži PCB.
- Realizovano godišnje poribljavanje rijeke Osanica u Goraždu.

ED Tuzla

- Kontinuirano se vrši zbrinjavanje opasnog otpada i prodaja otpada ovlaštenim operaterima, u skladu sa zaključenim ugovorima.
- Kontinuirano se nabavljaju sredstava za zaštitu okoliša (apsorbensa), na stanju u skladištu u toku 2023.godine su zadovoljavajuće količine raznih vrsta apsorbenasa.

- Realizovana usluga servisiranja i održavanja hvatača ulja (dva separatora), uz zbrinjavanje zauljenog otpada – od strane ovlaštenog operatera preuzeto na zbrinjavanje 1750,00 kg zauljene vode i taloga.
- Realizovana redovna kontrola mjera provođenja zaštite okoline na terenu, uz kontrolu provođenja mjera zaštite na radu i protiv požarne zaštite, radi preventivnog djelovanja i sprječavanja nastanka zagađenja i neadekvatnog postupanja sa otpadom.
- Pokrenuta nabavka novog kontejnera za prikupljanje papira, realizacija nabavke planirana je u januaru 2024. godine.
- Proveden je audit Integriranog sistema upravljanja, koji uključuje i Sistem okolinskog upravljanja prema standardu ISO 14001.

ED Bihać

- U toku je izdavanje urbanističke saglasnosti za skladište za privremeno skladištenje otpada na lokalitetu Centralnog skladišta Podružnice ED Bihać.
- U skladu sa zaključenim Sporazumima izvršena redovna godišnja poribljavanja slivova rijeka Une i Krušnice.
- Kontinuirano se ugovara zbrinjavanje opasnog otpada (uključujući i otpad nastao u Pogonu proizvodnja električne energije), putem ovlaštenih operatera.
- Kontinuirano se vrši ugovaranje prodaje sekundarnih sirovina i otpadnih materijala.
- U toku je ponovljeni postupak nabavke usluge izrade projektne dokumentacije za izgradnju i sanaciju uljnih jama na TS 35/10 kV.
- Kroz realizaciju ugovora o sanaciji građevinskog dijela objekata TS 10(20)/04 kV, vrši se i sanacija „uljnih jama“ na istima (zavisno od izvedbe objekta vrši se čišćenje prostora, zamjena tampona i premazivanje nepropusnim premazom).
- Realizacija aktivnosti i mjere zaštite voda i zaštite okoline, naložene važećim okolinskim i vodnim dozvolama.
- Izvršena nabavka sredstava za zaštitu okoline (apsorbensi).

ED Travnik

- Predat električni i elektronski otpad operatoru sistema za prikupljenje električnog i elektronskog otpada.
- Objavljen Javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju sekundarnih sirovina i otpadnih materija. Ugovor potpisan i u potpunosti realizovan.
- Objavljen Javni oglas za prikupljanje ponuda za prodaju sekundarnih sirovina i otpadnih materija. Ugovor potpisan, ali nije u potpunosti realizovan, jer nije realizovano preuzimanje auto guma.
- Objavljen Javni oglas za prikupljanje ponuda za prodaju vozila, traktora i viljuškara rashodovanih i otpisanih 2022. godine. Sva teretna i poslovna vozila su prodana.
- Potpisan Ugovor za nabavku roba – sredstva za zaštitu okoline (apsorbensi), koji je realizovan u potpunosti.
- Objavljen Javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju sekundarnih sirovina – papira u registratorima – kutijama. Ugovor potpisan i realizovan u potpunosti.

ED Zenica

- Objavljen Javni oglas za prikupljanje ponuda za prodaju sekundarnih sirovina i otpadnih materija. Nakon završenog postupka, potpisan i realizovan Ugovor.

ED Mostar

- Kontinuirano se vrši ugovaranje usluga zbrinjavanja opasnog otpada i prodaja sekundarnih sirovina ovlaštenim operaterima i nabavka sredstava za zaštitu okoliša (apsorbensi).
- Predaja odbačene električne i elektronske opreme operatoru sistema upravljanja otpadnom električnom i elektronskom opremom.

Kontinuirano se vrši nadzor nad ispravnošću uljnih jama u zidanim TS 35/10 kV i 20(10)/04 kV i po potrebi se interveniše na istim.

3. PRIKAZ PRIMJENJENIH PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Društvo je u 2023. godini pratilo i primijenilo preporuke utvrđene Kodeksom korporativnog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, broj SD-7863/12-25/3 od 20.04.2012. godine. U Kodeksu korporativnog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo uvažene su specifičnosti koje proizilaze iz činjenice da je Društvo javno preduzeće, na koje se primjenjuje i Zakon o javnim preduzećima u Federaciji BiH.

U 2023. godini su blagovremeno izvršavane sve obaveze koje se odnose na objavu informacija predviđenih Kodeksom korporativnog upravljanja JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Pravilnikom o objavljivanju informacija i izvještavanju na tržištu vrijednosnih papira (Službene novine Federacije BiH, broj 99/22).

JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo je dioničko društvo. Prema listi dioničara, koju je Društvo pribavilo od Registra vrijednosnih papira za potrebe održavanja Sedamdeset i devete (vanredne) Skupštine JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, Društvo je na dan 24.10.2023. godine imalo ukupno 2.608 dioničara (31.506.541 dionica). Na taj dan prvih deset dioničara su:

Tabela 3.1

Redni broj	Dioničar	Broj dionica	Udio (%)
1.	Federacija Bosne i Hercegovine	28.472.181	90,3691
2.	Raiffeisen BANK d.d. Bosna i Hercegovina	388.823	1,2341
3.	ZIF CROBIH FOND d.d. Mostar	272.468	0,8648
4.	ZIF HERBOS FOND d.d. Mostar	210.011	0,6666
5.	ZIF „PROF-PLUS“ d.d. Sarajevo	206.577	0,6557
6.	ZIF „prevent INVEST „ d.d. Sarajevo	204.113	0,6478
7.	ZIF „BONUS“ d.d. Sarajevo	180.904	0,5742
8.	OAIF „VIB FOND“ a.d. Banja Luka	111.950	0,3553
9.	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	88.624	0,2813
10.	ZIF „FORTUNA FOND“ d.d.	74.929	0,2378

Društvo je u 2023. godini sazvalo ukupno četiri (4) sjednice Skupštine Društva, i to: Sedamdeset i peta (redovna) Skupština koja je održana 30.06.2023. godine, Sedamdeset i šesta (vanredna) Skupština koja je održana 22.08.2023. godine, Sedamdeset i sedma (vanredna) Skupština koja je održana 17.10.2023. godine, te Sedamdeset i osma (vanredna) Skupština koja je održana 23.11.2023. godine. Obavještenja o sazivanju, su objavljena u dnevnim novinama i *web* stranici Društva. Materijali za Skupštinu Društva su objavljeni na *web* stranici Društva, kao i donesene odluke na održanim Skupštinama.

Nadzorni odbor JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je do 22.08.2023. godine djelovao u sastavu:

- Dr. sci. Izet Žigić, predsjednik
- Dr.sci. Admir Softić, član
- Dr.sci Safet Isić, član
- Dr.sci. Milenko Obad, član
- Muhidin Zametica, član
- Selvedin Subašić, član
- Ivan Gržić, član.

Od 23.08.2023. godine, Nadzorni odbor djeluje u sastavu:

- Ženja Ljubuškić, v.d. član (predsjednik)
- Vedran Kaser, v.d. član
- dr. sci. Milenko Obad, v.d. član
- Edin Hamzić, v.d. član
- mr.sci. Damir Okanović, v.d. član

- Idham Kruško v.d. član
- Ivan Gržić, član

Niti jedan član Nadzornog odbora nije dioničar JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i nema u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo.

Nadzorni odbor nadzire poslovanje Društva i radi na osnovu Zakona o privrednim društvima, Zakona o javnim preduzećima, Statuta Društva i Poslovnika o radu Nadzornog odbora. U toku 2023. godine održano je 26 sjednica Nadzornog odbora i to: 15 redovnih i 9 vanrednih sjednica, 1 tematska i 1 konstituirajuća sjednica. Bliži opis aktivnosti Nadzornog odbora u 2023. godini je sadržan u Izvještaju o radu Nadzornog odbora za 2023. godinu.

Odbor za reviziju se sastoji od 3 člana. Odbor za reviziju djeluje u sastavu:

- mr.sci Almira Zulić, dipl.ecc
- Mustafa Šakić, dipl.ecc
- Ismeta Jakupović-Divković, dipl.ecc.

Mandat aktuelnog saziva Odbora za reviziju ističe 28.05.2024. godine. Članovi Odbora za reviziju nemaju u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo. Odbor za reviziju obavlja poslove u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima, Statutom Društva, Poslovníkom o radu Odbora za reviziju i drugim aktima Društva. Bliži opis aktivnosti Odbora za reviziju u 2023. godini je u Izvještaju o radu Odbora za reviziju za 2023. godinu.

Uprava Društva do 23.08.2023. godine je djelovala u sastavu:

- Admir Anđelija - Generalni direktor
- mr.sci. Samir Selimović, Izvršni direktor za proizvodnju
- mr.sci. Elvir Lojić, Izvršni direktor za distribuciju
- Zlatan Planinčić, Izvršni direktor za snabdijevanje i trgovinu
- Muhamed Kozadra, Izvršni direktor za ekonomske poslove
- Ružica Burić, Izvršna direktorica za pravne poslove i ljudske resurse
- dr.sci. Senad Salkić, Izvršni direktor za kapitalne investicije.

Od članova Uprave Društva, dr.sci. Senad Salkić, Izvršni direktor za kapitalne investicije je dioničar Društva sa 29 dionica, što čini 0,0001% od ukupnog broja dionica. Članovi Uprave Društva nemaju u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima Javnom preduzeću Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Počev od 24.08.2023. godine Uprava Društva djeluje u sastavu:

- dr.sci. Sanel Buljubašić,	v.d. Generalnog direktora
- Fahrudin Tanović,	v.d. Izvršnog direktora za proizvodnju
- Edisej Sjerotanović,	v.d. Izvršnog direktora za distribuciju
- dr.sci. Nevad Ikanović,	v.d. Izvršnog direktora za snabdijevanje i trgovinu
- Sanela Jurišić,	v.d. Izvršnog direktora za ekonomske poslove
- Amra Obranović,	v.d. Izvršnog direktora za pravne poslove i ljudske resurse
- Harun Gadžo,	v.d. Izvršnog direktora za kapitalne investicije

Vršioći dužnosti članova Uprave su imenovani do okončanja konkursne procedure, a najduže na vremenski period do šest mjeseci (v.d. Generalnog direktora, v.d. Izvršnog direktora za ekonomske poslove, v.d. Izvršnog direktora za pravne poslove i ljudske resurse i v.d. Izvršnog direktora za kapitalne investicije), odnosno 12 mjeseci (v.d. Izvršnog direktora za proizvodnju, v.d. Izvršnog direktora za distribuciju i v.d. Izvršnog direktora za snabdijevanje i trgovinu).

Niti jedan član Uprave Društva nije dioničar JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i nema u vlasništvu dionice/udjele u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. – Sarajevo.

Kretanje cijene i promet dionicama Društva

Početkom 2023. godine cijena dionice Društva (oznaka JPESR) na Sarajevskoj berzi (SASE) bila je oko 16 KM, dok je na kraju 2023. godini cijena iznosila oko 13,00 KM što predstavlja pad u odnosu na početak godine od 19 %. Posmatrajući po obimu prometa dionica na SASE za 2023. godinu JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je na 4. mjestu (1.924.883,58 KM), dok je 2. po broju zaključenih transakcija u toku godine (433 transakcije).

4. REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA

Rad elektroenergetskog sistema EP BiH u 2023. godini karakterišu:

- Ukupna proizvodnja električne energije manja za 3,3% od bilansirane po EEB-u, a za 8,8% manja od proizvodnje u 2022. godini;
- Ukupno ostvareni prirodni dotoci vode veći od planiranih za 513,6 GWh ili za 26,0%, a za 798,5 GWh ili 47,2% veći od ostvarenih dotoka u 2022. godini;
- Ukupne nabavke uglja manje od planiranih količina za 9,1%, a za 8,1% više od nabavki u 2022. godini
- Ukupne nabavke uglja manje od ugovorenog Plana za 22,7%;
- Zbog netipičnog kvara na 30 kV postrojenju osam agregata VE Podveležje nalazilo se van pogona od 24.09.2023. do 17.12.2023. godine pa je ukupna proizvodnja manja od plana za 19,7%, a za 17,3% manja od proizvodnje iz 2022. godine;
- Ukupna potrošnja električne energije manja od planirane za 38,4 GWh ili za 0,7%, a za 122,4 GWh ili 2,3% veća od ukupno ostvarene potrošnje u 2022. godini;
- Tržišna prodaja električne energije veća je od bilansirane za 8,6 GWh odnosno 1,1%, a za 391,8 GWh ili za 32,2% manja od ostvarene tržišne prodaje iz 2022. godine.

Sa aspekta količina i dinamike, isporuke električne energije u 2023. godini su:

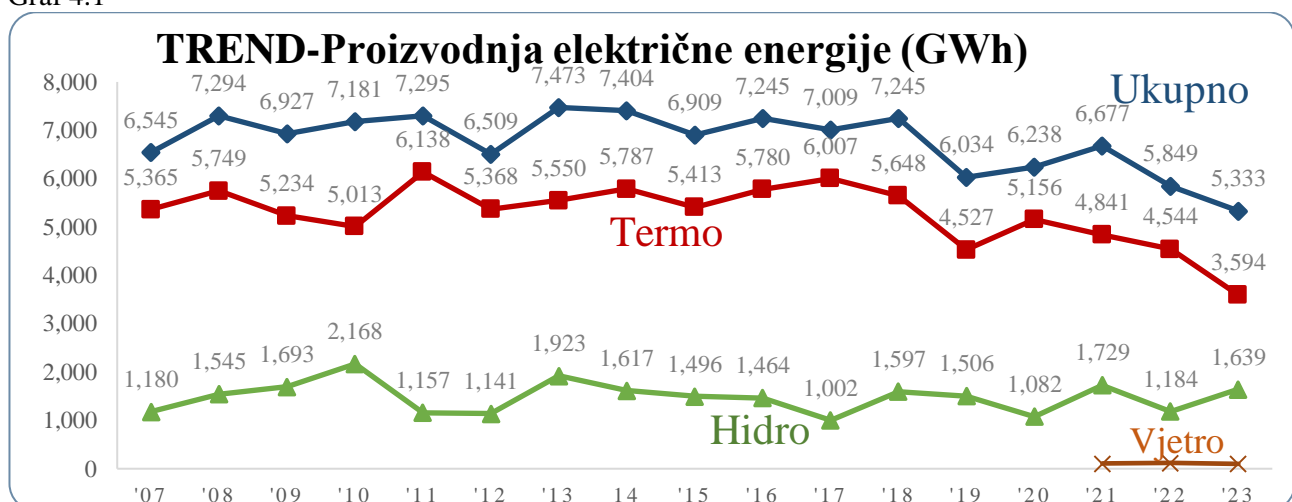
- U potpunosti zadovoljene sve potrebe krajnjih kupaca koje snabdijeva EP BiH u količini od 5.134,8 GWh
- Realizovana prodaja električne energije u količini od 49,2 GWh
- Realizovana ukupna prodaja električne energije vezane trgovine u količini od 379,7 GWh
- Realizovana ukupna prodaja po osnovu pokrivanja prenosnih gubitaka u količini od 175,7 GWh
- Realizovana prodaja po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji u količini od 177,9 GWh
- Realizovana prodaja električne energije po osnovu ostvarenog debalansa i regulacije u količini 42,9 GWh.

Ostvarena je ukupna proizvodnja električne energije u količini od 5.333,5 GWh, što je za 184,7 GWh ili 3,3% manje od planirane proizvodnje, a za 515,7 GWh ili za 8,8% manje od ostvarene proizvodnje u 2022. godini.

Tabela 4.1

Proizvodnja (GWh)	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
HE	1.465	1.002	1.597	1.506	1.082	1.729	1.184	1.639
TE	5.780	6.007	5.648	4.527	5.156	4.841	4.544	3.594
VE						107	121	100
Ukupno	7.245	7.009	7.245	6.034	6.238	6.677	5.849	5.333

Graf 4.1

Hidroelektrane (Jablanica, Grabovica, Salakovac i male hidroelektrane u vlasništvu EP BiH) su proizvele 1.639,3 GWh, što je za 9,2 GWh ili za 0,6% više od plana, te za 455,3 GWh ili za 38,5% više od ostvarene proizvodnje u 2022. godini.

Hidroelektrane na Neretvi (Jablanica, Grabovica, Salakovac) su proizvele 1.565,7 GWh, što je za 9,3 GWh ili 0,6% više od planirane, a za 440,0 GWh ili za 39,1% više od ostvarene proizvodnje u 2022. godini. *Male hidroelektrane u vlasništvu EP BiH*, uključujući i udio proizvodnje male HE Bogatići, proizvele su 73,6 GWh, što je u nivou planirane proizvodnje, a za 26,2% više od proizvodnje ostvarene u 2022. godini.

Na osnovu podataka i pokazatelja o ukupno ostvarenim količinama prirodnih dotoka evidentno je da su u 2023. godini vladale relativno povoljne hidrološke prilike. Ostvareni prirodni dotoci vode na profilima hidroelektrana na rijeci Neretvi, uključujući i HE Rama, ostvareni su u ukupnoj količini od 2.491,4 GWh i bili su veći od planiranih za 513,6 GWh ili za 26,0%, a za 798,5 GWh ili za 47,2% veći od ostvarenih dotoka u 2022. godini.

Tokom većeg dijela 2023. godine vladale su relativno povoljne hidrološke prilike izuzimajući tromjesečni sušni period august-oktobar pri čemu je bitno napomenuti da su tokom mjeseca septembra i posebno mjeseca oktobra ostvareni prirodni dotoci vode bili značajno manji od plana.

S obzirom da je u periodu od 15.05.2023. do 19.05.2023. godine prirodni dotok na profilu HE Jablanica po svom intenzitetu prelazio instalisane vrijednosti dotoka, na ovoj hidroelektrani je ostvaren preljev vode u ukupnom energetsom ekvivalentu od 12,9 GWh. Iz tog razloga i na preostale dvije hidroelektrane nizvodno HE Jablanica ostvareni su preljevi vode pa tako na HE Grabovica u periodu od 16.05.2023. do 18.05.2023. godine, ukupno prelivena količina vode odgovara energetsom ekvivalentu od 1,4 GWh, dok na HE Salakovac, u dane 16 i 17.05.2023. godine ukupno prelivena količina odgovara energetsom ekvivalentu od 1,0 GWh.

I u periodu od 03.12.2023. godine do do 06.12.2023. godine te u dane 08. i 09. 12.2023. godine prirodni dotok je po svom intenzitetu prelazio instalisane vrijednosti dotoka na profilu HE Jablanica, pa je na ovoj elektrani u pomenutim periodima ostvaren preljev vode u ukupnom energetsom ekvivalentu 5,7 GWh. Neraspoloživost agregata A1 HE Grabovica u periodu od 17.11.2023. godine do 30.12.2023. godine, izazvana kvarom na turbinskoj opremi, za posljedicu je imao preljev vode i na brani HE Grabovica u istom periodu kao kod HE Jablanica u ukupnoj količini od 2,7 GWh.

Ukupan preljev vode na sve tri hidroelektrane tokom 2023. godine odgovara energetsom ekvivalentu od 23,7 GWh.

Na kraju 2023. godine ukupne zalihe energije u akumulacijama HE Rama i HE Jablanica bile su veće od planiranih pri čemu su ukupne zalihe energije ostvarene u količini od 436,0 što je za 95,7 GWh više u odnosu na plan.

Termoelektrane Tuzla i Kakanj ostvarile su proizvodnju od 3.594,0 GWh, što je za 169,3 GWh ili za 4,5% manje od plana, a za 950,1 GWh ili 20,9% manje u odnosu na proizvodnju TE u 2022. godini. Kod TE Tuzla proizvodnja je realizovana ispod planirane za 6,3%, dok je kod TE Kakanj taj procenat iznosio 2,2%. Ukupnu elektroenergetsku situaciju tokom 2023. godine su uvjetovale ukupne nabavke uglja, cijena električne energije na tržištu, kao i hidrološke prilike.

Tabela 4.2

Proizvodnja (%)	2023.	Bilans 2023.	2022.	2021.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
Hidroelektrane	30,7	29,5	20,2	25,9	17,3	25,0	22,0	14,3	20,2
Termoelektrane	67,4	68,2	77,7	72,5	82,7	75,0	78,0	85,7	79,8
Vjetroelektrane	1,9	2,3	2,1	1,6					

Od ukupne proizvodnje za 2023. godinu, 67,4% odnosi se na proizvodnju termoelektrana, 30,7% na proizvodnju hidroelektrana, dok se 1,9% odnosi na proizvodnju vjetroelektrana. Ovo predstavlja povoljan hidro termo odnos u poređenju sa Bilansom i nekoliko prethodnih godina.

Ukupna potrošnja električne energije obuhvata bruto distributivnu potrošnju (bez neto potrošnje drugih snabdjevača) i potrošnju direktnih potrošača. U 2023. godini, ukupna potrošnja električne energije ostvarena je u količini od 5.518,8 GWh, što je za 38,4 GWh ili 0,7% manje od planirane, a za 122,4 GWh ili za 2,3% više od potrošnje u 2022. godini.

Ukupna potrošnja obuhvata:

- bruto distributivnu potrošnju (bez neto potrošnje drugih snabdjevača) ostvarenu u količini 5.014,6 GWh
- potrošnja direktnih potrošača (krajnji kupci na 110 kV naponu) 504,2 GWh (manje od planirane za 11,2%).

Ukupnu bruto distributivnu potrošnju čine neto distributivna potrošnja kupaca EP BiH od 4.630,6 GWh, neto distributivna potrošnja kupaca drugih snabdjevača u količini od 9,9 GWh, te distributivni gubici u količini od 384,0 GWh. Procenat distributivnih gubitaka u odnosu na bruto distributivnu potrošnju je 7,64% što je lošije od planiranog procenta (7,50%), Kod ED Tuzla i ED Zenica procenat distributivnih gubitaka je bio ispod planiranog, dok je u ostalim distributivnim podružnicama bio iznad. Najmanje procentualne gubitke u odnosu na bruto distributivnu potrošnju imala je ED Tuzla 7,04%, dok su najveći ostvareni gubici kod ED Bihać 8,97% i ED Travnik 8,54%, zbog nepovoljne konfiguracije distributivne mreže i većeg učešća potrošnje na niskom naponu u odnosu na ostale distribucije.

U 2023. godini je iz elektroenergetskog sistema EP BiH primljeno u saldu 185,3 GWh, (prodaja i isporuka 952,8 GWh, kupovina i prijem 1.138,1 GWh).

Ukupna količina tržišne prodaje iznosila je 825,4 GWh što je za 8,6 GWh ili 1,1% više od planirane po EEB-u, a za 391,8 GWh ili 32,2% manje u odnosu na 2022. godinu.

Od ukupne tržišne prodaje djelatnosti trgovine:

- 49,2 GWh se odnosi na ugovorene obaveze
- 379,7 GWh se odnosi na prodaju za vezanu trgovinu
- 177,9 GWh se odnosi na ugovore o poslovno-tehničkoj saradnji (UPTS) sa EP HZ HB i ERS
- 42,9 GWh je količina prodaje - isporuke po osnovu ostvarenog debalansa i regulacija
- 175,7 GWh je količina prodaje za pokrivanje prenosnih gubitaka.

U 2023. godini kupljena je količina električne energije od 1.005,8 GWh od čega:

- 379,7 GWh se odnosi na vezanu trgovinu
- 277,9 GWh se odnosi na havarijsku kratkoročnu kupovinu
- 183,9 GWh se odnosi na ugovore o poslovno tehničkoj saradnji (UPTS)
- 81,2 GWh iznosi kupovina od neovisnih proizvođača (industrijske TE i obnovljivi izvori)
- 83,1 GWh po osnovu ostvarenog debalansa i regulacija.

Osim električne energije ostvarena je i proizvodnja sporednih proizvoda u termoelektranama i to:

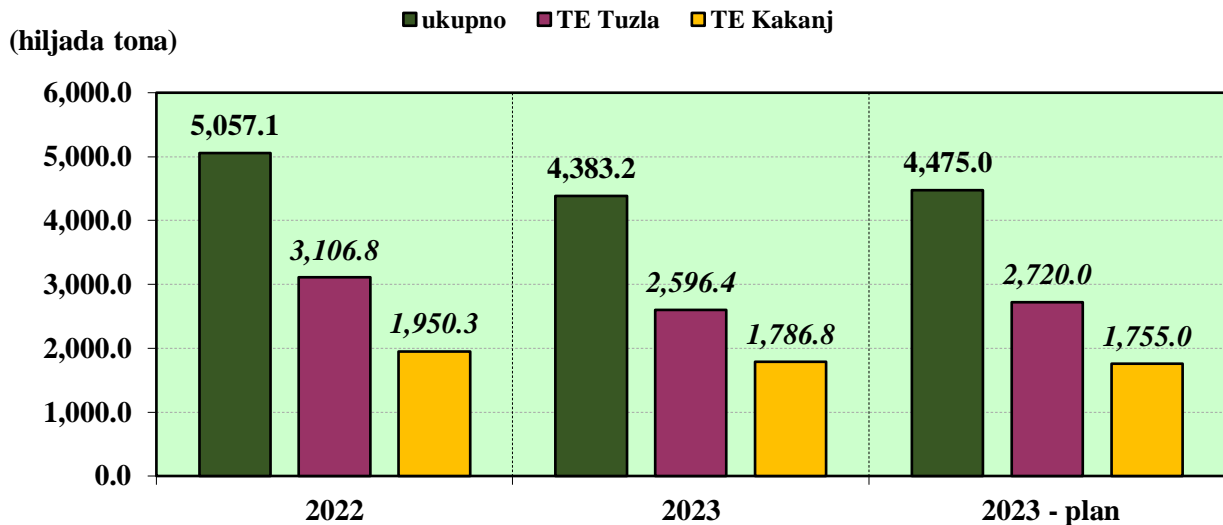
- toplotna energija i tehnološka para, ukupno 127,7 GWh u TE Tuzla
- toplotna energija 18,9 GWh u TE Kakanj.

Ukupne nabavke uglja za potrebe rada termoelektrana u 2023. godini iznosile su 4.383,2 hilj. tona što je manje od planiranih količina za 91,8 hilj. tona ili 2,1%. U odnosu na 2022. godinu, ukupno nabavljene količine uglja bile su manje za 673,9 hilj. tona ili za 13,3%.

Posmatrajući nabavku uglja po termoelektranama, TE Tuzla je ostvarila manju nabavku od planirane za 123,6 hilj. tona ili za 4,5%, dok su u TE Kakanj ostvarene nabavke uglja bile više od planiranih za 31,8 hilj. tona ili za 1,8%.

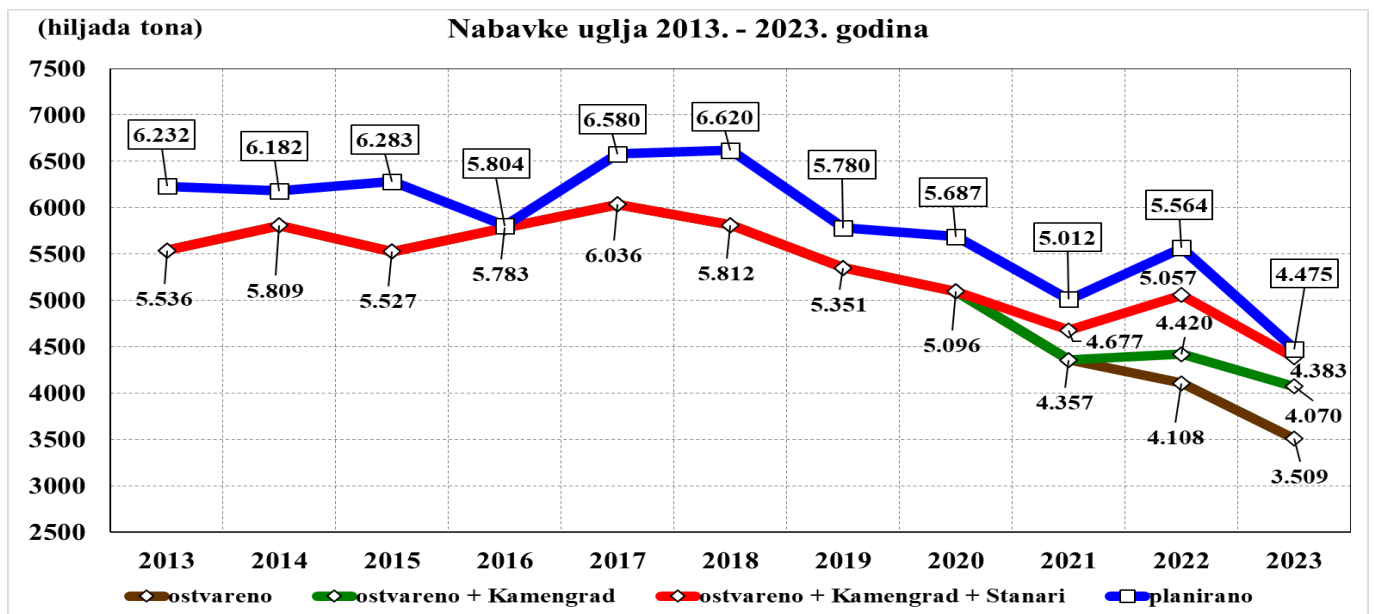
Graf 4.2

Nabavke uglja za termoelektrane u 2023. godini

Donjim dijagramom je radi ilustracije dat prikaz godišnjih nabavki uglja u periodu od 2013. do 2023. godine, iz kojeg je evidentno da su od 2013. izuzimajući 2016. godinu, godine prisutni podbačaji u isporukama uglja od strane rudnika uglja u odnosu na plan

Graf 4.3

Ukupno ostvarene zalihe na depoima termoelektrana na kraju 2023. godine iznosile su 343,0 hilj.tona, što je za 196,6 hilj. tona manje od plana.

Toplotna vrijednost utrošenog uglja iznosila je ukupno 11.702 kJ/kg, što je za 59 kJ/kg ili za 0,5% bolji kvalitet od planiranog. Kod TE Tuzla toplotna vrijednost utrošenog uglja je iznosila 10.881 kJ/kg i bila je lošijeg kvaliteta od planiranog za 260 kJ/kg, dok je u TE Kakanj toplotna vrijednost utrošenog uglja iznosila 12.812 kJ/kg, što je za 390 kJ/kg boljeg kvaliteta od planiranog. U odnosu na 2022. godinu, utrošeni ugalj bio je boljeg kvaliteta za 82 kJ/kg ili 0,7%.

REALIZACIJA ELEKTROENERGETSKOG BILANSA ZA 2023. GODINU (sažetak)

Tabela 4.3

ELEMENTI BILANSA	Ostvarenje	Plan EEB	Ostvarenje	u odnosu	u odnosu
	2023.	2023.	2022.	na Plan	na 2022.
	GWh	GWh	GWh	promjena	promjena
				%	%
1. PROIZVODNJA	5.333,5	5.518,2	5.849,2	-3,3	-8,8
Hidroelektrane	1.639,3	1.630,1	1.183,9	0,6	38,5
- HE na Neretvi	1.565,7	1.556,3	1.125,6	0,6	39,1
- male HE	73,6	73,8	58,3	-0,3	26,2
Vjetroelektrane	100,2	124,8	121,2	-19,7	-17,3
Termoelektrane	3.594,0	3.763,3	4.544,1	-4,5	-20,9
- TE Tuzla	1.980,4	2.113,7	2.620,5	-6,3	-24,4
- TE Kakanj	1.613,6	1.649,6	1.923,5	-2,2	-16,1
2. PRIJEM, kupovina i korekcija	1.138,1	957,2	841,4	18,9	35,3
3. UKUPNO RASPOLOŽIVO (1+2)	6.471,6	6.475,4	6.690,6	-0,1	-3,3
4. POTROŠNJA	5.518,8	5.557,1	5.396,4	-0,7	2,3
Bruto distributivna potrošnja	5.014,6	4.989,2	4.884,6	0,5	2,7
Direktni potrošači	504,2	567,9	511,8	-11,2	-1,5
5. PRODAJA- isporuka i korekcija	952,8	918,3	1.294,2	3,8	-26,4
6. UKUPNE POTREBE (4+5)	6.471,6	6.475,4	6.690,6	-0,1	-3,3

5. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Tabela 5.1.

REZULTAT POSLOVANJA JP ELEKTROPRIVREDA BIH ZA 2023. GODINU					
PRIHODI, TROŠKOV I RASHODI u hiljadama KM	2023	R PLAN		index 23/pl	index 23/22
		2023.	2022.		
1	2	4	5	6	7
1. Prihodi od prodelektične energije i pomoćnih usluga	1.088.965	1.092.350	1.230.005	99,7	88,5
- prihod od prodaje krajnjim kupcima EP BiH	849.672	855.132	806.526	99,4	105,3
- kupci na 110 kV	81.610	91.634	83.557	89,1	97,7
- kupci na 35 kV *	56.693	55.831	46.475	101,5	122,0
- kupci na 10 kV *	173.155	171.148	152.791	101,2	113,3
- kupci na 0,4 kV domaćinstva	338.218	337.460	326.262	100,2	103,7
- kupci na 0,4 kV * ostala potrošnja	181.816	180.533	180.459	100,7	100,8
- kupci na 0,4 kV javna rasvjeta	17.956	18.069	16.652	99,4	107,8
- neovlaštena potrošnja (svi naponi)	224	456	329	49,1	68,0
- dugoročna i kratkor. prodaja u /van BiH	32.510	34.220	298.884	95,0	10,9
- prihod po osnovu UPTS-a (energija+ mrežarina)	19.847	19.414	17.780	102,2	111,6
- prihod po osnovu kupoprodaje (vezana trgov.)	171.049	167.006	70.332	102,4	243,2
- prihod od prodaje iz obnovljivih izvora	0	0	5.705		0,0
- prihod od pom. usl. uključ i el.energ. u vezi PU	15.887	16.577	30.779	95,8	51,6
2. Prihod od prod.teh.n.pare i topl. energije	18.278	18.555	16.711	98,5	109,4
-prihod od tehnološke pare	4.800	4.800	4.130	100,0	116,2
- prihod od toplotne energije	11.417	11.755	10.746	97,1	106,2
- prihod od prodaje ostalih spor. i nus proizvoda	2.061	2.000	1.835	103,0	112,3
3. Prihodi od prodaje materijala i usluga	33.975	30.870	31.526	110,1	107,8
- prihod od naknada priključenja	23.595	21.670	22.263	108,9	106,0
- ostali prihodi od prodaje materijala i usluga	10.379	9.200	9.264	112,8	112,0
4. Prihod od finansiranja	10.336	10.200	8.479	101,3	121,9
5. Ostali prihodi	28.267	12.930	23.725	218,6	119,1
UKUPNI PRIHODI (1 do 5)	1.179.822	1.164.905	1.310.447	101,3	90,0
6. Materijal za proizvodnju električne energije	422.145	434.118	378.773	97,2	111,5
7. Materijal za održavanje	15.463	14.066	12.271	109,9	126,0
8. Ostali troškovi materijala (utroš. el.en, HTZ oprema i dr.)	4.786	4.786	5.594	100,0	85,6
9. Troškovi prevoza uglja	41.919	41.222	32.302	101,7	129,8
10. Usluge održavanja	28.266	27.218	20.019	103,8	141,2
11. Troškovi nabavke električne energije i pomoćnih usluga	221.266	199.230	224.601	111,1	98,5
12. Premije osiguranja	2.411	2.478	2.456	97,3	98,2
13. Drugi troškovi usluga	15.546	15.671	15.060	99,2	103,2
14. Troškovi amortizacije	169.062	170.867	156.228	98,9	108,2
15. Troškovi mrežarina i naknada za NOS	55.212	55.579	53.445	99,3	103,3
16. Plate i naknade plata	163.951	164.760	156.514	99,5	104,8
17. Drugi troškovi rada	28.293	28.625	28.664	98,8	98,7
18. Vodoprivredne naknade	28.120	28.699	20.996	98,0	133,9
19. Razne dažbine, naknade i članarine	16.748	16.807	18.879	99,7	88,7
20. Drugi troškovi poslovanja	8.467	8.161	7.386	103,8	114,6
21. Finansijski troškovi i rashodi	36.078	4.987	4.626	723,5	779,9
22. Drugi rashodi (otpis potraž, umanj.vrijed, troš. iz ran. god, ...)	231.065	16.948	128.906	1.363,4	179,3
23. Troškovi rezervisanja (sudski sporovi, aktuarska rezervi dr)	18.602	10.644	33.022	174,8	56,3
UKUPNI TROŠKOV I RASHODI (6 do 23)	1.507.402	1.244.865	1.299.743	121,1	116,0
DOBIT PRIJE POREZA / (GUBITAK)	-327.580	-79.960	10.704		
NETO SVEOBUHVAATNA DOBIT PERIODA / (GUBITAK)	-331.794		6.148		

* uključujući distributivnu mrežarinu krajnjih kupaca drugih snabdjevača i vlastitu potrošnju koja se preuzima sa 10kV i 0,4kV.

5.1. Prihodi

Ukupno ostvareni prihod EP BiH za 2023. godinu iznosi 1.179,82 mil. KM i veći je od planiranog za 14,91 mil. KM, dok je za 130,63 mil. KM ili 10% manji od ostvarenog prihoda u 2022. godini.

5.1.1 Prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga

U strukturi ukupno ostvarenog prihoda najveći dio čini *prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga* u iznosu 1.088,97 mil. KM, što je 93% ukupnih prihoda Društva za 2023. godinu.

Ovi prihodi se odnose na prihod od:

- prodaje krajnjim kupcima EP BiH u iznosu od 849,67 mil. KM
- prodaje po osnovu Ugovora o PTS-a u iznosu od 19,85 mil. KM
- dugoročne i kratkoročne prodaje u/van BiH u iznosu od 32,51 mil. KM
- kupoprodaje (vezane trgovine) u iznosu 171,05 mil. KM i
- pomoćnih usluga u iznosu 15,89 mil. KM (energija i kapaciteti).

5.1.1.1 Prihod od prodaje električne energije krajnjim kupcima

Ovaj segment prihoda odnosi se na kupce (pravna i fizička lica) koji su krajnji potrošači električne energije koju im isporučuje JP Elektroprivreda BiH, a realizuje se kroz djelatnost snabdijevanja i distribucije (mrežarina). Isti čine:

- a) *prihod od tržišnog snabdijevanja* kupaca na različitim naponskim nivoima u ukupnom iznosu od 330,72 mil. KM i to:
 - *Kupci na 110 kV naponu* u iznosu od 81,61 mil. KM
 - *Kupci na 35 kV naponu* u iznosu 56,69 mil. KM
 - *Kupci na 10 kV naponu* u iznosu 173,16 mil. KM
 - *Ostala potrošnja na 0,4 kV naponu* iznosi 1,59 mil. KM
 - *Javna rasvjeta* (0,4 kV napon) u iznosu 17,96 mil. KM.
- b) *prihod od javnog snabdijevanja* odnosi se na kupce koji se snabdijevaju na naponskom nivou 0,4 kV u ukupnom iznosu 518,45 mil. KM, a obuhvata kategorije *Domaćinstva* (iznos 338,22 mil. KM uključivo *cut-off*) i *Ostala potrošnja na 0,4 kV* (iznos 180,23 mil. KM, uključujući vlastitu potrošnju na tom naponu)
- c) *prihod po osnovu mrežarine* kupaca (na 35 kV, 10 kV i 0,4 kV naponu) koji su se snabdijevali kod drugih snabdjevača u iznosu 0,28 mil. KM
- d) *prihod od neovlaštene potrošnje* u iznosu 0,22 mil. KM, pretežno kod kategorije *Domaćinstva*.

Prihod od prodaje krajnjim kupcima manji je u odnosu na planirani (po Revidovanom planu) za 5,46 mil. KM ili 0,6%. Glavnina odstupanja „na niže“ od planiranog prihoda je kod kupaca na 110 kV naponu gdje je u zadnjem kvartalu godine ostvarena manja potrošnja u odnosu na sagrađanu po Planu i to prvenstveno kod kupca Arcelor Mittal Zenica. Kod kupaca na srednjem naponu (35 kV i 10/20 kV) je ostvareno povećanje prodanih količina, kako u odnosu na Plan, tako i u odnosu na prethodnu godinu. Prosječne cijene kod kupaca na tržišnom snabdijevanju su ostvarene blizu planiranih, dok je evidentan rast u odnosu na prethodnu godinu, s obzirom na rast tržišnih cijena energije uz ograničenje po članu 16a Zakona o električnoj energiji. Kod kupaca iz kategorije *Domaćinstva* ostvareno je 100,2% planiranog prihoda pri čemu su i prodana količina i prodajna prosječna cijena bili sasvim blizu planiranih. U odnosu na 2022. godinu ostvaren je za 3,7% veći prihod s obzirom na veću potrošnju kupaca iz ove kategorije. Treba napomenuti da, za razliku od ranijeg perioda, počevši od 2023. godine vlastita potrošnja el. energije (potrošnja u vlastitim poslovnim objektima) nema više računovodstveni tretman ni prihoda ni troška.

Kada su u pitanju prodajne cijene za krajnje kupce snabdijevanja EP BiH, ostvarena ukupna prosječna cijena kod svih krajnjih kupaca je bila 16,57 F/kWh što je 0,3% više od Plana bez većih odstupanja u odnosu na planirane po kategorijama potrošnje i vrstama snabdijevanja. Prosječna ukupna (sa mrežarinom) cijena za kupce na tržišnom snabdijevanju iznosi 16,57 F/kWh što je 3,5% više u odnosu na 2022. godinu kada je u manjem obimu korišteno i rezervno snabdijevanje uz veću cijenu istog. Na javnom snabdijevanju prosječna ukupna cijena iznosila je 15,76 F/kWh što je na nivou plana i ostvarenja iz perioda 2019.-2022. godina, s

obzirom da od aprila 2018. nije bilo promjene tarifnih stavova za javno snabdijevanje. Kada gledamo duži vremenski period u odnosu na 2016. godinu (dakle proteklih 8 godina) prosječna ukupna prodajna cijena za krajnje kupce povećana je za 11,8% dok je indeks potrošačkih cijena u 2023. u odnosu na 2015. godinu povećan prosječno za oko 25,0%. Pri tome se ukupna prosječna prodajna cijena za javno snabdijevanje u prosjeku nije promijenila, dok je kod tržišnog snabdijevanja prosječno veća za 38,2%.

Ako se ostvareni prihod od krajnjih kupaca poredi sa 2022. godinom primjetan je rast prihoda od 5,3%, gdje je rasla količina prodaje (za 2,1% ili 106,2 GWh) dok je prosječna ukupna prodajna cijena viša za 3,5%.

Ako iznose prihoda od krajnjih kupaca posmatramo po ED podružnicama odnosno područjima snabdijevanja, kod svih podružnica/područja osim ED/PS Mostar prihod je bio iznad planiranog (procentualno najviše kod ED/PS Tuzla) odnosno onog iz 2022. godine i to pretežno zbog rasta potrošnje na 35 kV naponu i kod Domaćinstava, a dio porasta je vezan i za veće cijene tržišnog snabdijevanja.

Iznosi, učešća i pokazatelji posmatrano po podružnicama/područjima, a vezano za ostvarenje prihoda od krajnjih kupaca na distributivnoj mreži daju se u sljedećoj tabeli (donji podaci ne uključuju prihod od neovlaštene potrošnje, cut-off-a, kao ni prihod po osnovu mrežarine kupcima drugih snabdjevača):

Tabela 5.2

Podružnica (podr snabd) / Pokazatelj	ED/PS Bihać	ED/PS Mostar	ED/PS Sarajevo	ED/PS Tuzla	ED/PS Zenica	ED/PS Travnik	Ukupno
Iznos prihoda (mil. KM)	81,48	42,91	236,94	219,19	128,85	57,42	766,79
Učešće prihod distr. kupci (%)	10,6	5,6	30,9	28,6	16,8	7,5	100
Prodana količina (GWh)	497,13	258,68	1.425,72	1.318,33	788,99	328,28	4617,13
Prosječna cijena (F/kWh)	16,39	16,59	16,62	16,63	16,33	17,49	16,61

Također, u nastavku se daje pregled strukture prodaje krajnjim kupcima razložen na energiju i mrežarinu, s tim da prihod i prosječna cijena uključuju i dio koji se odnosi na tarifni element *Mjerno mjesto (MM) te napomenu da je u podatke za period 2016.-2023. godine uključena i vlastita potrošnja.*

Tabela 5.3

STRUKTURA	Ostv. 2023.			Ostv. 2022.			Ostv. 2021.			Ostv. 2020.			Ostv. 2019.			Ostv. 2018.			Ostv. 2017.			Ostv. 2016.		
	PRODAJE			ENERGIJA			ENERGIJA			ENERGIJA			ENERGIJA			ENERGIJA			ENERGIJA			ENERGIJA		
	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod
	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM
Krajnji kupci																								
- kupci na 110 kV	504,2	14,66	73,9	511,8	14,80	75,8	549,9	9,66	53,1	560,6	10,64	59,6	493,3	10,14	50,0	464,3	9,49	44,1	485,3	8,20	39,8	458,0	8,62	39,5
- kupci na 35 kV	326,1	15,11	49,3	306,9	12,77	39,2	299,6	9,56	28,7	287,7	10,18	29,3	296,6	9,83	29,1	303,9	9,61	29,2	286,7	8,71	25,0	274,8	8,77	24,1
- kupci na 10 kV	919,1	15,29	140,6	922,2	13,07	120,5	922,8	10,44	96,4	851,4	11,29	96,2	887,1	10,90	96,7	860,0	10,49	90,2	830,1	9,61	79,7	790,4	10,65	84,2
- domaćinstva	2.339,1	7,38	172,6	2.251,5	7,40	166,7	2.224,8	7,41	164,8	2.189,5	7,43	162,6	2.143,1	7,44	159,5	2.110,7	7,46	157,5	2.141,8	7,44	159,4	2.132,4	7,44	158,7
- ostali 0,4 kV	954,4	11,18	106,7	952,6	11,10	105,7	924,2	11,05	102,1	852,5	11,11	94,7	904,5	11,03	99,7	893,7	10,58	94,6	885,0	10,50	93,0	856,2	10,88	93,1
- javna rasvjeta	81,5	14,18	11,6	83,5	12,10	10,1	82,9	11,43	9,5	82,9	10,29	8,5	83,2	10,11	8,4	81,9	9,08	7,4	81,2	7,46	6,1	80,4	7,44	6,0
Ukupno krajnji kupci (SNB)	5124,4	10,82	554,6	5.028,6	10,30	517,9	5.004,3	9,08	454,5	4.824,5	9,35	450,9	4.807,6	9,22	443,5	4.714,4	8,97	422,9	4.710,1	8,56	403,0	4.592,3	8,83	405,6

Tabela 5.4

STRUKTURA	Ostv. 2023.			Ostv. 2022.			Ostv. 2021.			Ostv. 2020.			Ostv. 2019.			Ostv. 2018.			Ostv. 2017.			Ostv. 2016.		
	PRODAJE			MREŽARINA			PRODAJE			PRODAJE			PRODAJE			PRODAJE			PRODAJE			PRODAJE		
	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod	Energija	Cijena	Prihod
	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM	GWh	F/kWh	mil.KM
Krajnji kupci																								
- kupci na 110 kV	504,2	1,53	7,7	511,8	1,52	7,8	549,9	1,49	8,2	560,6	1,50	8,4	493,3	1,43	7,1	464,3	1,34	6,2	485,3	1,35	6,6	458,0	1,38	6,3
- kupci na 35 kV	326,1	2,27	7,4	306,9	2,30	7,1	299,6	2,30	6,9	287,7	2,34	6,7	296,6	2,32	6,9	303,9	2,28	6,9	286,7	2,34	6,7	274,8	2,32	6,4
- kupci na 10 kV	919,1	3,52	32,3	922,2	3,45	31,8	922,8	3,43	31,6	851,4	3,48	29,6	887,1	3,42	30,3	860,0	3,37	29,0	830,1	3,36	27,9	790,4	3,39	26,8
- domaćinstva	2.339,1	7,07	165,4	2.251,5	7,08	159,4	2.224,8	7,09	157,7	2.189,5	7,11	155,6	2.143,1	7,12	152,5	2.110,7	7,13	150,5	2.141,8	7,13	152,6	2.132,4	7,13	152,0
- ostali 0,4 kV	954,4	7,87	75,1	952,6	7,84	74,7	924,2	7,84	72,5	852,5	7,88	67,2	904,5	7,84	70,9	893,7	7,85	70,1	885,0	7,91	70,0	856,2	7,94	68,0
- javna rasvjeta	81,5	7,85	6,4	83,5	7,85	6,6	82,9	7,85	6,5	82,9	7,84	6,5	83,2	7,84	6,5	81,9	7,84	6,4	81,2	7,84	6,4	80,4	7,83	6,3
Ukupno krajnji kupci (SNB)	5124,4	5,74	294,3	5.028,6	5,71	287,4	5.004,3	5,66	283,4	4.824,5	5,68	274,0	4.807,6	5,70	274,2	4.714,4	5,71	269,2	4.710,1	5,74	270,1	4.592,3	5,79	265,8

Iz prethodnih tabela vidljivo je povećanje prosječne cijene komponente *energije* koja je u odnosu na 2022. godinu u prosjeku veća za 5,0% gdje je povećanje kod kupaca na tržišnom snabdijevanju. Kod kupaca na niskom naponu, učešće prihoda po osnovu MM je posebno izraženo kod kategorije *Domaćinstva* (gdje se ostvari skoro 90% ukupnog prihoda po osnovu *Mjernog mjesta*), a bez prihoda po ovom tarifnom elementu prosječna cijena energije bi za ovu kategoriju iznosila 6,25 F/kWh. Što se tiče mrežarine tu nije bilo većih promjena što je i razumljivo, s obzirom da se nisu mijenjale tarife za distributivnu mrežarinu.

5.1.1.2 Prihod od prodaje električne energije na tržištu

Prihod od prodaje električne energije na tržištu realizovan kroz djelatnost trgovine ostvaren je u zbirnom iznosu od 220,5 mil. KM i veći je od Plana za 2,77 mil. KM ili 1%, pri čemu je i ostvarena količina prodaje (GWh) bila 1% iznad Plana. Ako posmatramo po državi kupca, onda se 195,44 mil. KM prihoda iz ove grupe odnosi na kupce iz BiH (uključujući sav prihod od prodaje energije po osnovu UPTS-a), dok se preostalih 25,06 mil. KM odnosi na izvoznju prodaju električne energije kupcima sa sjedištem izvan BiH.

Ako se energija prodana kroz djelatnost Trgovine posmatra po vrsti prodaje, onda je struktura ostvarenog prihoda sljedeća:

- prihod od dugoročne prodaje vlastite energije (sa prihodom za pokriće prenosnih gubitaka) 22,86 mil. KM
- prihod od kratkoročne prodaje vlastite energije 10,28 mil. KM
- prihod po osnovu UPTS-a 16,31 mil. KM
- prihod po osnovu kupoprodaje (također kratkoročnog karaktera) 171,05 mil. KM

Učešće prodaje (dugoročne i kratkoročne) energije iz vlastite proizvodnje u ukupnom prihodu od prodaje u djelatnosti *Trgovine* je značajno manje, svega 15% (zbog manje ostvarene vlastite proizvodnje u TE generalno).

Prosječna prodajna cijena po osnovu dugoročne prodaje iznosi 12,67 F/kWh i ispod je planirane za 1%, dok je za 15% niža u odnosu na prosječnu cijenu dugoročne prodaje u 2022. godini. Ostvarene količine prodaje su u nivou Plana, dok su za 22% manje u odnosu prethodnu godinu. U dugoročnu prodaju uključena je i prodaja energije NOS-u BiH za pokriće prenosnih gubitaka (tokom cijele godine, količina isporučena je 175,7 GWh, prihod 19,32 mil. KM) pri čemu prodaja istih nije realizovana po tržišnim principima, već po administrativno određenoj cijeni od strane DERK-a (10,99 F/kWh), što značajno umanjuje prihod i ostvarenu prosječnu cijenu kod ovog vida prodaje, ali i kod tržišne prodaje generalno.

Prihod po osnovu kratkoročne prodaje energije je ostvaren u iznosu od 10,28 mil. KM za prodaju 44,4 GWh iz vlastite proizvodnje. Prosječna prodajna cijena po osnovu kratkoročne prodaje vlastito proizvedene energije iznosi 23,15 F/kWh i manja je 1% u odnosu na planiranu (23,37 F/kWh), dok je 39% manja u odnosu na prosječnu cijenu kratkoročne prodaje postignutu u 2022. godini (38,17 F/kWh), pretežno zbog intenzivnog pada cijena energije na tržištima tokom 2023. godine.

Prihod po osnovu kupoprodaje energije je ostvaren u iznosu od 171,05 mil. KM za prodaju 379,7 GWh kupljene energije. Obim kupoprodaje (vezana trgovina) bio je energetski veći od planiranog, ali uz manje cijene (i prodajne i kupovne), pa su finansijski efekti kupoprodaje ostvareni nešto iznad planiranog nivoa (2%). Prosječna prodajna cijena kupoprodaje je bila 2% niža od planirane, dok je 31% niža od ostvarene u 2022. godini (65,73 F/kWh).

Od augusta 2022. godine, uveden je i novi vid kupoprodaje i to kroz otkup energije od nezavisnih proizvođača iz OIE (uz pružanje usluge balansiranja ovim subjektima po kojem osnovu se ostvaruje prihod), gdje je ostvarena količina otkupa i dalje prodaje bila 206,4 GWh. Ovo je značajno povećalo pozitivne efekte kupoprodaje, te je na kraju ukupna zarada (kao razlika prihoda i troškova za istu količinu energije vezane trgovine) po osnovu kupoprodaje ostvarena u iznosu 74,20 mil. KM.

Kada je u pitanju prodaja energije po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji (UPTS), prihod od energije iznosi 16,31 mil. KM. Ovo je nešto malo manje od planiranog (1%), s obzirom na niže količine isporuka u

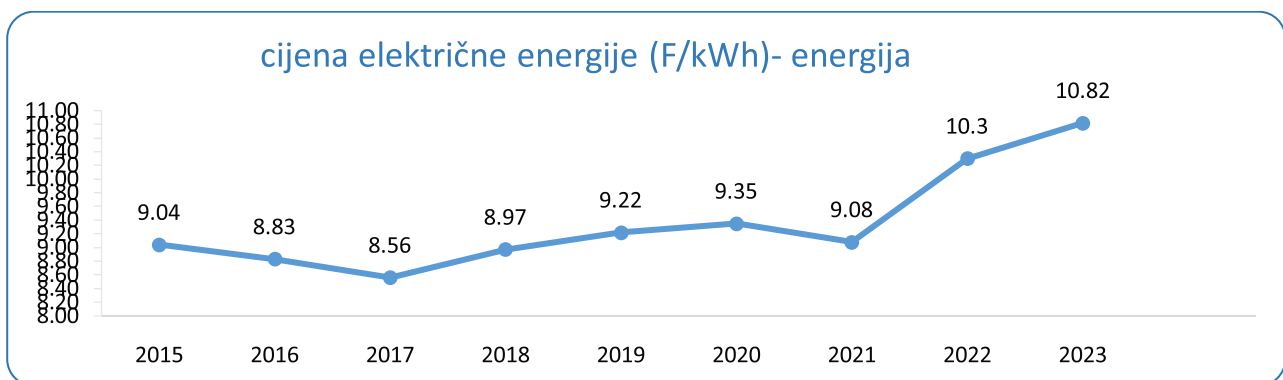
odnosu na Plan/EEB (1%), dok je 7% više od ostvarenog iz 2022. godine. Prosječna cijena je ravna planiranoj i ostvarenoj u prethodnim godinama, s obzirom da nije bilo cjenovnih promjena po ovim ugovorima.

Treba napomenuti da se dio prodaje odnosi na isporuke sa distributivne mreže, a prihod od distributivne mrežarine po osnovu UPTS čini posebnu kategoriju prihoda kod djelatnosti *Distribucije*. Za 2023. godinu taj prihod iznosi dodatnih 2,90 mil. KM.

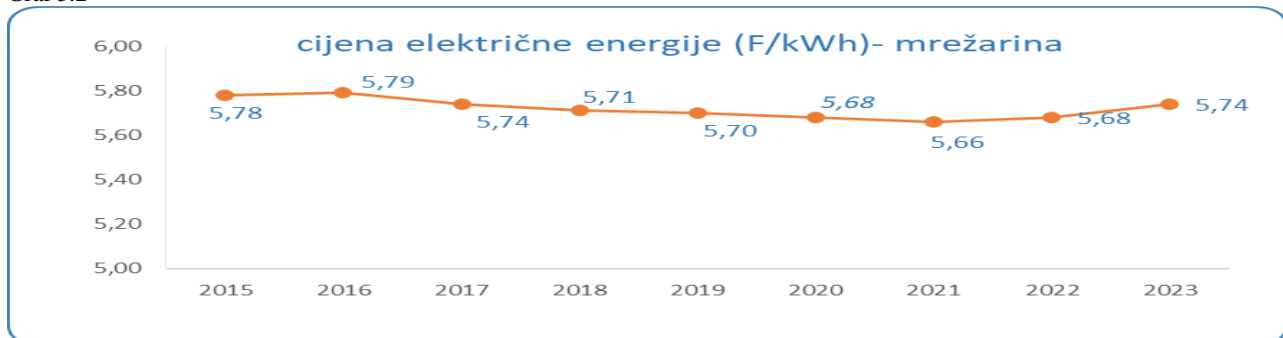
5.1.1.3 Rezime prihoda od prodaje električne energije

U narednim grafovima i tabelama daje se rezime višegodišnjih kretanja prosječnih (ukupnih) prodajnih cijena za krajnje kupce i na tržištu, te struktura prodaje. Treba naglasiti da je prodaja energije iz obnovljivih izvora svrstana u Tržišnu prodaju, s obzirom da Operator za OIEiK nije krajnji kupac, te da referentna cijena (po propisima FERK-a) za prodaju ove energije zavisi (doduše sa vremenskim odmakom) od kretanja cijena trgovine električne energije u Federaciji BiH. Također, u prosječnu cijenu na tržištu uključene su i mrežarine kod krajnjih kupaca, te naknada za mjerno mjesto dok se kod tržišne prodaje cijena odnosi samo na energiju (izuzetak je mrežarina kod UPTS, ali ista neznatno utiče na ukupnu prosječnu cijenu). Naredna 2 grafa se odnose na kretanje komponenti cijena energije i mrežarine za krajnje kupce u periodu 2015.-2023. godina.

Graf 5.1

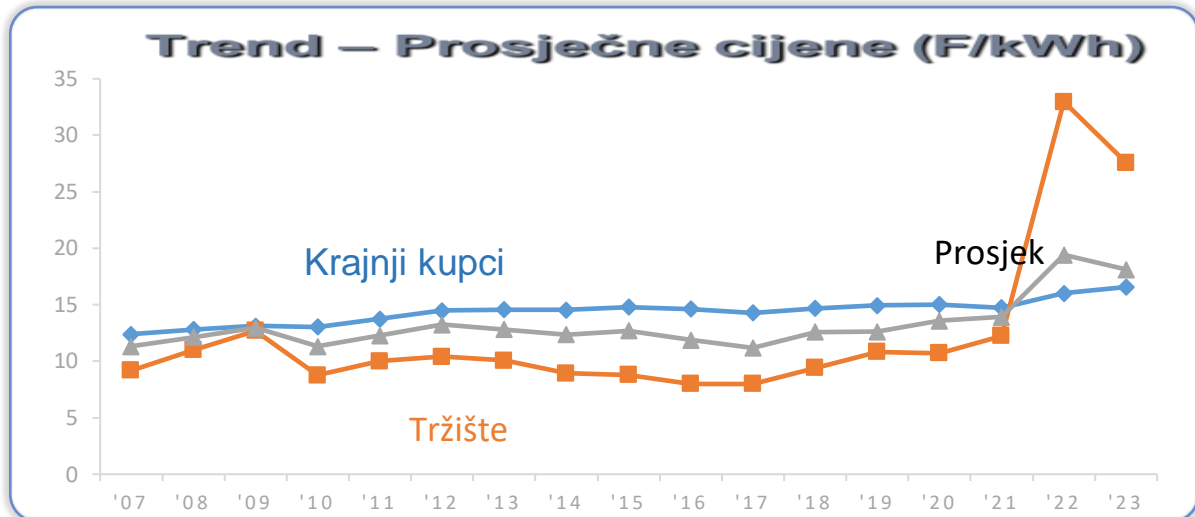
Graf 5.2

Iz narednih dijagrama vidljivo je da su prosječne prodajne cijene za krajnje kupce od 2010. do 2015. godine imale trend rasta. Zatim je u 2016. i 2017. godini došlo do njihovog smanjenja, da bi od 2018. do 2021. godine ponovo počele rasti, s tim da se nakon 2 uzastopne godine rasta (2019. i 2020. godina) nivo prosjeka cijena za 2021. godinu opet spustio na nivo blizu onom iz 2018. godine. Ipak, s obzirom na rast cijena na regionalnom tržištu, u toku 2022. i 2023. godine došlo je do limitiranog porasta cijena na tržišnom snabdijevanju što se odrazilo i na ukupni prosjek.

S druge strane, prosječne cijene kod djelatnosti trgovine od 2013. do 2017. godine imale su trend pada, ali u 2017. godini dolazi do rasta koji se nastavio u 2018. i 2019. godini. U 2020. godini dolazi do blagog smanjenja zbog pandemije Covid-19, dok 2021. godine cijene počinju rasti, a što se uz dosta oscilacija nastavilo u 2022. godini kada dostižu rekordan nivo. U 2023. godini ponovo dolazi do smanjenja ove cijene.

Graf 5.3

U idućoj tabeli data je **Struktura prodaje električne energije** (uključena je prodaja kroz djelatnosti snabdijevanja i trgovine) za izvještajni period, uz uporedbu sa Revidovanim planom i ostvarenjem 2022. godine, te procentima udjela u prihodu od prodaje električne energije.

Tabela 5.5

STRUKTURA PRODAJE vrsta prodaje	Ostv 2023.				Revidovani Plan 2023.				Ostv 2022.			
	Energija	Cijena	Prihod	udio	Energija	Cijena	Prihod	udio	Energija	Cijena	Prihod	udio
	GWh	F/kWh	mil.KM	%	GWh	F/kWh	mil. KM	%	GWh	F/kWh	mil. KM	%
Krajnji kupci												
- kupci na 110 kV	504,2	16,19	81,6	8%	567,9	16,14	91,6	8%	511,8	16,33	83,6	7%
- kupci na 35 kV	326,1	17,39	56,7	5%	320,6	17,41	55,8	5%	306,9	15,07	46,3	4%
- kupci na 10 kV	919,1	18,81	172,9	16%	912,6	18,75	171,1	16%	922,2	16,52	152,3	12%
- domaćinstva	2.339,1	14,45	338,0	31%	2.342,5	14,41	337,5	31%	2.251,5	14,48	326,1	27%
- ostali 0,4 kV	954,4	19,05	181,8	17%	948,9	19,02	180,5	17%	952,6	18,94	180,4	15%
- javna rasvjeta	81,5	22,03	18,0	2%	82,0	22,03	18,1	2%	83,5	19,95	16,7	1%
Ukupno krajnji kupci (SNB)	5.124,4	16,57	849,0	79%	5.174,6	16,52	854,7	79%	5.028,6	16,01	805,3	66%
Tržišna prodaja												
Ukupna prodaja u/izvan BiH	224,9	14,73	33,1	3%	228,6	14,97	34,2	3%	818,8	31,58	258,6	21%
Prodaja po osnovu UPTS (sa mrežarinom)	177,9	10,80	19,2	2%	180,0	10,78	19,4	2%	166,5	10,68	17,8	1%
Kupoprodaja u/izvan BIH vezana trgovina	379,7	45,05	171,0	16%	363,5	45,94	167,0	15%	168,4	65,73	110,7	9%
Prodaja u vezi pomoćnih usluga	42,9	16,76	7,2	1%	44,7	17,59	7,9	1%	63,5	37,93	24,1	2%
Prodaja operateru za OIEIK (PRO)	0,0		0,0	0%	0,0		0,0	0%	46,9	12,17	5,7	0%
Ukupno tržišna prodaja (TRG i PRO)	825,4	27,94	230,6	21%	816,8	27,98	228,5	21%	1.264,1	32,97	416,8	34%
Ukupno prodaja električne energije*	5.949,8	18,14	1.079,6	100%	5.991,4	18,08	1.083,2	100%	6.292,6	19,42	1.222,1	100%

* nisu obuhvaćeni prihodi po osnovu neovlaštene potrošnje, prihodi od distributivne mrežarine za kupce drugih snabdjevača i prihod od nefakturisane el.energije

5.1.1.4 Prihod od pomoćnih usluga (energija i kapaciteti)

Prihodi od pomoćnih usluga iznose 15,89 mil. KM i manji su u odnosu na Plan za 0,69 mil. KM ili 4%.

Prihodi na ime pomoćnih usluga se odnose na:

- prihod po osnovu isporučene energije u vezi pomoćnih usluga regulacije: 5,41 mil. KM (aktivacija primarne, sekundarne i tercijarne regulacije, isporučeno 19,5 GWh)
- energija debalansa: 2,16 mil. KM (isporučeno 23,4 GWh)
- prihod po osnovu rezervisanih kapaciteta za pomoćne usluge: 6,54 mil. KM (od čega 4,40 mil. KM za primarnu i sekundarnu regulaciju i 2,14 mil. KM za tercijarnu regulaciju)
- prihod od prodaje rezerve na tržištu od 1,78 mil. KM.

Sve stavke su manje od planiranih, izuzev prihoda od usluge balansiranja, koji su 12% veći od planiranih (plan 1,93 mil. KM, ostvareno 2,16 mil. KM, Društvo na tržišnim osnovama pruža uslugu balansiranja za VE Jelovača i druge proizvođače iz OIE).

Indeks realizacije prihoda od kapaciteta za primarnu i sekundarnu regulaciju je 93% u odnosu na ugovoreni/planirani iznos, dok je za prihod od kapaciteta za tercijarnu regulaciju indeks realizacije ugovora/plana 104%. Prihodi po osnovu kapaciteta i pružanja usluge balansiranja predstavljaju značajne iznose koje EP BiH ostvaruje pružajući ove usluge EES-u BiH i drugim subjektima kojima su pomoćne usluge potrebne i to zahvaljujući svojim tehničkim i ljudskim kapacitetima.

U odnosu na 2022. godinu, realizacija prihoda od pomoćnih usluga manja je za 48%, odnosno za 14,89 mil. KM, a gdje su najviše smanjeni prihodi od prodaje rezerve.

5.1.2 Prihod od prodaje tehnološke pare, toplotne energije i nus proizvoda

Prihod od prodaje tehnološke pare, toplotne energije i nus proizvoda ostvaren je u iznosu od 18,28 mil. KM i obuhvata prihod po osnovu:

- prodaje tehnološke pare u iznosu od 4,80 mil. KM
- prodaje toplotne energije (para za grijanje) u iznosu od 11,42 mil. KM
- prodaje sporednih i nus proizvoda (uglavnom šljaka i pepeo) u iznosu od 2,06 mil. KM.

Ovi prihodi su manji od planiranih za 2%. Svi prihodi iz ove stavke ostvareni su u termoelektranama i to u TE Tuzla 15,34 mil. KM, a u TE Kakanj 2,94 mil. KM. U odnosu na 2022. godinu prihodi na ovoj stavci su veći za 9 %, s obzirom na rast iznosa prihoda po svim vrstama produkata, a naročito po osnovu tehnološke pare (za 16 %).

5.1.3 Prihodi od prodaje materijala i usluga

Prihodi od prodaje materijala i usluga iznose 33,98 mil. KM i veći su od Plana za 3,10 mil. KM ili 10%, dok su u odnosu na 2022. godinu veći za 2,45 mil. KM ili 8%. Najveći dio ovih prihoda čini prihod od naknada za priključenje potrošača na elektroenergetski sistem EP BiH u iznosu od 23,60 mil. KM, što je 69% prihoda ove planske stavke. Ostatak čine prihodi od raznih ostalih usluga (izdavanje elektroenergetskih saglasnosti i druge usluge shodno *Opštim uslovima za isporuku električne energije*), prihodi od restorana u proizvodnim podružnicama, prihodi od zakupnina, prihodi od usluga provizije za naplatu RTV takse i sl.

Prihod od naknada za priključenje veći je od planiranog (za 9%), kao i prihoda iz 2022. godine (za 6%). Ujedno, ovo je i rekordan prihod od naknada za priključenje, jer je prvi put prihod veći od 23 mil. KM. U vezi prihoda od naknada priključenja, posebno treba istaći podružnicu ED Mostar, kod koje je Plan višestruko premašen (više nego duplo), te ED Zenicu, gdje je ovaj prihod veći za 93%.

Značajni prihodi u ovoj stavci ostvareni su i po drugim osnovama (u sumi 10,38 mil. KM, više od planiranog i ostvarenog u prethodnoj godini). Posebno su značajni prihodi po osnovu naknade za povećanje angažovane snage 2,43 mil. KM, te za izdavanja elektroenergetskih saglasnosti 1,44 mil. KM. U toku 2023. godine, za isporuke vode sa Brane Snježnica za potrebe RiTE Ugljevik i drugih subjekata realizovano je 1,8 mil. KM prihoda. Prihodi po osnovu naknada od kablovskih operatera ostvareni su u iznosu 1,04 mil. KM i veći su za 3% od planiranih. Ostvareni prihodi po osnovu provizije za naplatu RTV takse iznose 1,49 mil. KM i veći su od plana za 2%, dok su u odnosu na 2022. godinu veći za 1%.

5.1.4 Prihod od finansiranja

Prihodi od finansiranja za izvještajni period iznose 10,34 mil. KM, te su veći su od planiranih za 0,14 mil. KM ili 1%, dok su za 1,86 mil. KM ili 22% veći u odnosu na 2022. godinu. Najveći dio finansijskih prihoda (kao i porasta istih u odnosu na prethodnu godinu) je po osnovu kamata na pozajmice ZD rudnicima u iznosu

4,64 mil. KM (manje od planiranih za 3%, pozajmice odobrene u toku perioda 2021.-2023. godina po Odlukama Skupštine Društva iz maja, a shodno dinamici povlačenja) i po osnovu zateznih kamata (ukupno u iznosu od 2,42 mil. KM).

Prihodi od deponovanih (*a vista*) i oročenih sredstava kod poslovnih banaka zbirno iznose 1,82 mil. KM i veći su od planiranih. Istovremeno su višestruko veći (više nego trostruko) od istih prihoda ostvarenih u 2022. godini (0,58 mil. KM), pretežno zbog većeg iznosa oročenih sredstava, koja su u prethodnoj godini bila drastično smanjena, kao i zbog rasta kamatnih stopa koje poslovne banke nude za ovaj vid finansijskih plasmana. Kamatne stope koje se ostvaruju pri oročavanju i *a vista* deponovanju novčanih sredstava kod poslovnih banaka u toku 2023. godine bilježe blagi rast, nakon što su duži niz godina bile u padu, što se odražava i na nivo finansijskih prihoda.

Značajni (neplanirani) prihodi ostvareni su i po osnovu pozitivnih kursnih razlika (1,29 mil. KM, s tim da su rashodi od kursnih razlika bili 0,05 mil. KM), a ostatak se odnosi na naplaćene sudske takse i razne ostale finansijske prihode.

5.1.5 Ostali prihodi

Ostali prihodi u ovom izvještajnom periodu iznose 28,27 mil. KM i više nego dvostruko su veći u odnosu na Plan (za 15,34 mil. KM), dok su u odnosu na 2022. godinu veći za 4,54 mil. KM ili 19%. Većina ovih prihoda ostvarena je kod djelatnosti distribucije (na ovu djelatnost se odnosi 95% prihoda od donacija).

Najznačajnije vrste ostvarenog prihoda na ovoj stavci su sljedeće:

- prihodi od donacija (amortizacija doniranih sredstava i dr. donacije) u iznosu od 6,93 mil. KM
- naplaćena prethodno otpisana potraživanja (po svim osnovama) u iznosu od 2,16 mil. KM
- prihod od ukidanja dugoročnog rezervisanja po osnovu sudskih sporova 1,86 mil. KM
- prihodi iz ranijih godina 1,12 mil. KM
- prihod od usklađivanja vrijednosti zaliha 1,25 mil. KM
- prihodi od naplate šteta 0,53 mil. KM
- prihodi od prodatog otpadnog i ostalog materijala 0,81 mil. KM
- dobiti od prodaje stalnih sredstva 0,15 mil. KM
- prihod od materijala sa demontiranih stalnih sredstava u iznosu od 0,34 mil. KM
- prihodi od dividendi 0,50 mil. KM.

Najveći iznos prihoda na ovoj stavci od 11,21 mil. KM odnosi se na dobitke od usklađivanja vrijednosti ulaganja u ZD – rudnike uglja. Za procjenu vrijednosti ulaganja u ZD rudnike uglja angažovan je procjenitelj. Detalji su sadržani u Izvještaju o procjeni.

Ostali navedeni prihodi iz ove stavke iznose sumarno 1,40 mil. KM.

Osim prihoda od donacija, značajno iznad plana su prihodi iz ranijih godina (vezano za prihode iz ranijih godina po osnovu umanjenja budućih rezervisanja za demontažu), te prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja za sudske sporove. Značajni su i prihodi po osnovu obračuna starosne strukture zaliha i ukidanja rezervisanja za neiskorišteni GO, gdje je kod nekih podružnica ostvaren prihod, a kod drugih trošak/rashod.

5.2. Troškovi i rashodi

Ukupno ostvareni troškovi i rashodi za 2023. godinu iznose 1.507,40 mil. KM i veći su za 207,66 mil. KM ili 16% u odnosu na ostvarenje u 2022. godini. U odnosu na Revidovani plan, viši su za 262,54 mil. KM ili 21,1%. Procentualno, najveće odstupanje u odnosu na Revidovani plan za 2023. godinu je na planskoj stavci *Drugi rashodi*. O tome i svim drugim troškovima detaljnije u nastavku.

5.2.1 Troškovi materijala za proizvodnju i prevoza uglja

Troškovi materijala za proizvodnju električne energije iznose 422,15 mil. KM, dok su troškovi prevoza uglja iznosili 41,92 mil. KM. Isti u zbiru čine 35% ukupnih troškova i rashoda Društva u 2023. godini, a razloženi po termoelektranama i upoređeni sa planskom proizvodnjom u TE daju se u sljedećem pregledu:

Tabela 5.6

Troškovi i proizvodnja (po stavkama i termoelektranama)	Ostv 2023.	R Plan 2023.	Ostv 2022.	index 23/plan	index 23/22
Materijal za proizvodnju TE Kakanj (mil. KM)	192,09	194,45	152,9	98,8	125,6
Prevoz uglja TE Kakanj (mil. KM)	23,33	22,03	13,8	105,9	168,6
<i>Proizvodnja el. energije TE Kakanj (GWh)</i>	<i>1.613,6</i>	<i>1.649,6</i>	<i>1.923,5</i>	<i>97,8</i>	<i>83,9</i>
<i>Proizvodnja topl. energ. TE Kakanj (GWh)</i>	<i>18,9</i>	<i>21,1</i>	<i>20,6</i>	<i>89,5</i>	<i>91,8</i>
Materijal za proizvodnju TE Tuzla (mil. KM)	230,06	239,67	225,9	96,0	101,9
Prevoz uglja TE Tuzla (mil. KM)	18,59	19,19	18,5	96,9	100,7
<i>Proizvodnja el. energije TE Tuzla (GWh)</i>	<i>1.980,4</i>	<i>2.113,7</i>	<i>2.620,5</i>	<i>93,7</i>	<i>75,6</i>
<i>Proizv. tehn.pare i topl. energ. TE Tuzla (GWh)</i>	<i>127,7</i>	<i>114,5</i>	<i>129,3</i>	<i>111,5</i>	<i>98,8</i>
Materijal za proizvodnju ukupno obje TE (mil. KM)	422,1	434,1	378,8	97,2	111,5
Prevoz uglja ukupno obje TE (mil. KM)	41,9	41,2	32,3	101,7	129,8
<i>Proizvodnja el. energije ukupno obje TE (GWh)</i>	<i>3.594,0</i>	<i>3.763,3</i>	<i>4.544,0</i>	<i>95,5</i>	<i>79,1</i>
<i>Proizv. tehn.pare i topl. energ. ukupno TE (GWh)</i>	<i>146,6</i>	<i>135,6</i>	<i>149,8</i>	<i>108,1</i>	<i>97,8</i>

Troškovi materijala za proizvodnju električne energije u TE Tuzla iznose 230,06 mil. KM (manje od Plana za 4%, kao i proizvodnja električne energije koja je manja od planirane za 6%), a u TE Kakanj iznose 192,09 mil. KM (ispod Plana za 1%, gdje je proizvodnja električne energije manja u odnosu na planiranu za 2%) Ovi troškovi su varijabilnog karaktera i obuhvataju troškove uglja za proizvodnju električne energije, troškove uglja za proizvodnju tehnološke pare i pare za grijanje, troškove analize uglja, hemikalija i industrijske vode, troškove goriva i maziva za potpalu i podršku vatre, rad buldožera, kalo i rastur uglja, a isti su u približnoj korelaciji sa ostvarenom proizvodnjom električne energije i sporednih proizvoda.

Ukupni troškovi materijala za proizvodnju su manji od planiranih za 11,97 mil. KM ili 3%, gdje je i proizvodnja električne energije u termoelektranama bila manja od planirane za 3%. Ukupni specifični utrošak topline iznosio je 12.779 kJ/kWh i bio je veći od planiranog za 8%. U TE Tuzla specifični utrošak je iznosio 12.371 kJ/kWh što je više od Plana za 3%, dok je u TE Kakanj iznosio 13.283 kJ/kWh što je za 14% više od planiranog utroška, a u velikoj mjeri posljedica lošijeg kvaliteta nabavljenog uglja za potrebe ove TE. Loš kvalitet uglja je imao uticaja na povećan utrošak tečnog goriva u TE za 18% (mazuta kod TE Tuzla i lož ulja u TE Kakanj), a na uvećane troškove goriva za potpalu i podršku vatri uticalo je i povećanje cijena ovih energenata. Ukupno isporučeni ugalj za obje TE imao je toplotnu vrijednost u nivou planirane.

U odnosu na 2022. godinu, ukupni specifični utrošak topline uglja je bio veći za 4% (povećan u obje TE).

Ostvareni *Troškovi prevoza uglja* iznose 41,92 mil. KM i veći su od Plana za 0,70 mil. KM ili za 2%. U TE Kakanj troškovi prevoza uglja iznose 23,33 mil. KM i veći su od planiranih za 6%. U TE Tuzla troškovi prevoza iznose 18,59 mil. KM i niži su od planiranih za 3%. Treba napomenuti da je trošak prevoza po toni

kod TE Kakanj povećan u odnosu na prethodne godine, s obzirom i na povećane količine/obim isporuka iz rudnika van Koncerna EP BiH, uz veću udaljenost tih rudnika od TE. Treba napomenuti da u nabavnu cijenu uglja iz RiTE Stanari ulazi i trošak prevoza, pa se isto nije odrazilo u većoj mjeri na stavku troškova prevoza kod TE Tuzla, ali jeste na trošak uglja u toj termoelektrani.

5.2.2 Troškovi održavanja

Troškovi *Materijala za održavanje* ostvareni su u iznosu 15,46 mil. KM, što je više od Plana za 10%. Od navedenog iznosa, 7,69 mil. KM (ili 50%) se odnosi na djelatnost proizvodnje, gdje su ostvareni troškovi veći za 3% u odnosu na planirane (većinom se odnose na utrošene rezervne dijelove za redovno održavanje stalnih sredstava). Realizovani su planirani remontni na svim termoblokovima, a na pojedinim blokovima i vanredni remontni zbog kvarova (najozbiljniji i najduži remontni bili su generalni remont na A3 Salakovac i revitalizacija kotla na G6 TE Tuzla). U djelatnosti distribucije troškovi materijala za održavanje iznose 7,67 mil. KM (veći od Plana za 19%) i pretežno se radi o materijalima za redovno i investiciono održavanje.

U odnosu na 2022. godinu, troškovi na ovoj stavci su veći za 26%, dok su značajno viši u odnosu na 2021. i 2020. godinu (55% odnosno 71%).

Troškovi *Usluga održavanja* iznose 28,27 mil. KM i veći su od Plana za 1,05 mil. KM ili za 4%, dok su u odnosu na 2022. godinu veći za 8,25 mil. KM ili 41%.

Od ostvarenog iznosa, na proizvodnju se odnosi 19,07 mil. KM (ili 67%). U okviru ove djelatnosti na termoelektrane se odnosi 16,17 mil. KM (ili 57% od ukupnih troškova za nivo EP BiH), gdje daleko najveći udio imaju troškovi na redovnom i investicionom (remonti) održavanju opreme.

Kod distributivne djelatnosti ostvareno je 7,08 mil. KM troškova usluga održavanja, što je 25% troškova na nivou EP BiH. Najveći udio u troškovima imaju usluge iskopa i zatrpavanja za elektrodistributivnu mrežu (2,12 mil. KM), usluge investicionog održavanja opreme - brojila (1,15 mil. KM), te usluge održavanja građevina (1,10 mil. KM).

5.2.3 Troškovi ostalih materijala i usluga

Ova grupa obuhvata sljedeće troškovne stavke:

Ostali troškovi materijala, koji iznose 4,79 mil. KM. Ostvarenje je u nivou plana. Najveća stavka je utrošeno gorivo i mazivo za vozila – autopark (1,43 mil. KM). Osim toga, značajan je iznos otpisa (otpis sitnog inventara i alata u upotrebi, HTZ opreme, auto-guma) koji zbirno iznose 1,94 mil. KM. Materijal utrošen na izvedbu priključaka za nove korisnike iznosi 0,16 mil. KM i značajno je veći od plana. Na kancelarijski materijal utrošeno je 0,35 mil. KM.

U odnosu na ostvarenje iz 2022. godine, ovi troškovi imaju manju realizaciju za 14%.

Premije osiguranja iznose 2,41 mil. KM i manje su od planiranih za 3%, dok su u odnosu na 2022. godinu manje za 2%, pretežno zbog manjih premija osiguranja imovine.

Ovi troškovi se odnose na premije osiguranja:

- imovine (2,04 mil. KM)
- vozila (0,19 mil. KM)
- radnika za ozljede na radu (0,18 mil. KM).

Drugi troškovi usluga iznose 15,55 mil. KM, a najvećim dijelom se odnose na usluge dostave računa kupcima putem pošte (7,10 mil. KM) i troškove usluge naplate električne energije putem trećih lica (4,18 mil. KM, pošta). Ostali troškovi iz ove planske stavke zbirno iznose 4,27 mil. KM i odnose se na troškove zakupnina, službenih putovanja, medijske prezentacije i sponzorstva, troškove reprezentacije, telefona i mobitela i sl.

Ovi troškovi su manji od planiranih za 0,13 mil. KM ili 1%. S obzirom na minimalno odstupanje, možemo reći da su u nivou plana, dok u odnosu na 2022. godinu bilježimo povećanje od 3%.

Drugi troškovi poslovanja iznose 8,47 mil. KM i ostvareni su preko Plana za 0,31 mil. KM ili 4%, dok su u odnosu na 2022. godinu veći za 15%. Ovi troškovi odnose se na razne neproizvodne usluge kao što su:

- zaštitarske usluge 2,54 mil. KM
 - usluge čišćenja 1,19 mil. KM
 - ostali neproizvodni troškovi poslovanja 0,28 mil. KM
 - intelektualne usluge (advokatske, konsultantske, revizorske, vještačenja ...) 0,48 mil. KM
 - komunalne usluge (vodovod, zelene površine, odvoz otpada, itd) 1,16 mil. KM
 - usluge na edukaciji zaposlenika 0,18 mil. KM
 - poribljavanje 0,50 mil. KM
 - usluge iz oblasti zaštite na radu (uključujući zdravstvene preglede radnika) i PPZ 0,62 mil. KM
- i druge usluge (registracija vozila, objava tendera, putarine, troškovi oglasa itd.)

5.2.4 Troškovi nabavke električne energije i pomoćnih usluga

Ovi troškovi zbirno iznose 221,27 mil. KM. Veći su od Plana za 22,04 mil. KM ili 11%, dok su u nivou ostvarenja iz 2022. godine. 85% ostvarenih troškova na ovoj stavci se odnosi na djelatnost Trgovine.

Ovi troškovi obuhvataju:

- 156,11 mil. KM - troškovi nabavke električne energije na tržištu (analitika u narednoj tabeli)
- 18,14 mil. KM - troškove nabavke energije po osnovu ugovora o poslovno - tehničkoj saradnji (UPTS)
- 8,41 mil. KM - troškovi nabavke električne energije za krajnje kupce iz obnovljivih izvora
- 38,62 mil. KM - troškovi nabavke u vezi pomoćnih usluga (od čega 9,99 mil. KM troškova u vezi debalansa i 24,14 mil. KM po osnovu sistemske usluge).

Struktura kupovine električne energije na tržištu u iznosu 156,11 mil. KM je sljedeća:

Tabela 5.7

KUPOVINA PO STRUKTURI (bez pomoćnih usluga i UPTS)	2023		
	Ostvarenje	Plan	Index
Kupovina za sanaciju ispada u proizvodnji i deficite u energetske resursima			
<i>Ukupna kupovina energije (GWh)</i>	277,9	164,9	168,50
<i>Troškovi od ukupno kupljene energije (mil. KM)</i>	59,27	38,64	153,37
Kupovina za trgovinu (vezana trgovina)			
<i>Ukupna kupovina energije (GWh)</i>	379,7	363,5	104,45
<i>Troškovi od ukupno kupljene energije (mil. KM)</i>	96,85	96,27	100,60
UKUPNO			
<i>Ukupna kupovina energije (GWh)</i>	657,6	528,4	124,44
<i>Troškovi od ukupno kupljene energije (mil. KM)</i>	156,11	134,91	115,72

Tokom 2023. godine ostvarena je veća kupovina energije za sanaciju ispada u termo proizvodnji i deficita u energetske resursima u odnosu na planiranu, a iznosila je 113 GWh, odnosno troškovno 20,62 mil. KM uz prosječnu jediničnu cijenu od 213,25 KM/MWh. U odnosu na prethodnu godinu, kupljene su značajno veće količine, ali po nižoj prosječnoj cijeni (prosječna cijena za 2022. godinu je bila 372,88 KM/MWh). Evidentan je pad cijena za ovaj vid nabavke. Najveće količine i troškovi su ostvareni u IV kvartalu, kada je bilo mnogo ispada termoblokova u proizvodnji, uz deficit u energetske resursima u novembru i decembru (nabavke zbog deficita vršene su i u januaru i februaru). S obzirom na visoke cijene (daleko veće od troškova proizvodnje u TE) jasno je da se ovo negativno odrazilo na rezultat poslovanja.

U 2023. godini ostvarena je kupovina električne energije u okviru vezane trgovine u količini od 379,7 GWh, čime su ostvareni ukupni troškovi od 96,85 mil. KM, uz prosječnu jediničnu cijenu od 255,09 KM/MWh. Uz prihode u okviru vezane trgovine, ukupna zarada od vezane trgovine ostvarena je u iznosu od 74,20 mil. KM što je efekat (3,46 mil. KM) bolji od planiranog. Posebno značajni efekti ostvareni su po osnovu otkupa (i dalje prodaje) energije od nezavisnih proizvođača iz OIE.

U 2023. godini troškovi pomoćnih usluga iznose 38,62 mil. KM, a odnose se na:

- troškove pomoćnih usluga - systemska usluga u iznosu 24,14 mil. KM
- troškove nabavke el. energije u vezi pomoćnih usluga u iznosu 14,06 mil. KM (pretežno debalansi)
- troškove ostalih pomoćnih usluga u EES-u BiH 0,41 mil. KM.

U ukupnim troškovima pomoćnih usluga najveći iznos ima trošak systemske usluge koji se plaća u korist NOS-a BiH. Istim se podmiruju troškovi usluga regulacije i pokriva prenosnih gubitaka u Elektroenergetskom sistemu BiH, a većinom se odnose na djelatnost distribucije (vezano za isporuke krajnjim kupcima sa distributivne mreže). Prihod po osnovu pružanja pomoćnih usluga ostvarila je upravo i EP BiH, kao važan akter i partner u EES-u BiH.

5.2.5 Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije iznose 169,06 mil. KM, što čini 13% ukupnih troškova i rashoda Društva za 2023. godinu i u nivou su planiranih. Najveći trošak amortizacije odnosi se na amortizaciju građevinskih objekata u iznosu 71,13 mil. KM i amortizaciju postrojenja i opreme u iznosu 80,92 mil. KM. Posmatrajući ove troškove prema djelatnostima, može se konstatovati da su najveći troškovi amortizacije u djelatnostima proizvodnje i distribucije, gdje na iste otpada 98% troškova po ovom osnovu. U odnosu na 2022. godinu registrovano je povećanje troškova amortizacije od 8%.

Od 2017. godine, u podružnici HE na Neretvi je za dio opreme, čije korištenje je uslovljeno obimom proizvodnje, izvršen obračun troškova amortizacije po funkcionalnom metodu, u skladu sa obimom proizvodnje posmatrano u odnosu na višegodišnji prosjek. Efekat primjene funkcionalnog modela obračuna za dio opreme u HE na Neretvi je 0,85 mil. KM ili 11% većih troškova amortizacije predmetne opreme za 2023. godinu (u odnosu na metod linearnog obračuna amortizacije).

Početkom 2023. godine Nadzorni odbor Društva je donio dopunu Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo u dijelu koji propisuje način i metod obračuna troškova amortizacije. Dopuna se odnosi na obračun amortizacije postrojenja i opreme direktno uključenih u proces proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora (voda i vjetar). Efekat primjene funkcionalnog modela obračuna za dio opreme u VE Podveležje je 1,07 mil. KM ili 21% manjih troškova amortizacije predmetne opreme za 2023. godinu (u odnosu na metod linearnog obračuna amortizacije).

Neto efekat primjene funkcionalne amortizacije u HE na Neretvi i u VE Podveležje za 2023. godinu je smanjenje troškova amortizacije obračunatih po linearnom metodu za 0,22 mil. KM.

5.2.6 Troškovi mrežarina i naknada za NOS

Ovi troškovi su ostvareni u iznosu od 55,21 mil. KM i odnose se na:

- troškove prenosa električne energije (45,48 mil. KM), gdje se 40,64 mil. KM odnosi na isporuke krajnjim kupcima na distributivnoj mreži, a 4,84 mil. KM na isporuke kupcima na mreži prenosa
- troškove naknada za rad NOS-a BiH u iznosu 4,80 mil. KM (od čega 0,37 mil. KM kod djelatnosti proizvodnje po osnovu troška i cijene za G komponentu)
- troškove korištenja mreže za krajnje kupce u iznosu 4,93 mil. KM, gdje se radi o mrežarini kod kupovine energije od drugih elektroprivreda u BiH po osnovu isporuka na SN/NN mreži u skladu sa UPTS-ima.

Troškovi mrežarina i naknada za NOS su manji od planiranih za 1,0% obzirom da nije došlo do rasta tarifa prijenosa te na nešto manje energetske tokove preko prenosne mreže. U odnosu na 2022. godinu manji su za 0,18 mil. KM ili 0,3%.

5.2.7 Troškovi zaposlenih

Troškovi zaposlenih obuhvataju *Troškove plata i Druge troškove rada*. Sumarno iznose 192,24 mil. KM što je 15% od ukupno ostvarenih troškova i rashoda za 2023. godinu.

Troškovi plata i naknada plata iznose 166,50 mil. KM i u nivou su planiranih. Inače, ukupno isplaćena sredstava za plate iznose 163,95 mil. KM (pored troškova tekućeg rada obuhvataju i izdatke plata za rad na investicijama u iznosu 2,55 mil. KM, pretežno u djelatnosti distribucije), dok su planom predviđena sredstva od 167 mil. KM (realizacija 99,7%). Prosječno isplaćena neto plata po zaposlenom (sa porezom) u EP BiH za 2023. godinu iznosi 2.192 KM i uvećana je za 7,1 % u odnosu na prosječno isplaćenu platu za 2022. godinu (2.047 KM neto sa porezom), a što je pretežno rezultat primjene uvećane satnice za obračun plata (ponderisana prosječna primjenjena neto satnica za 2023. godine je bila veća za 6,2% u odnosu na 2022. godinu). U odnosu na 2022. godinu, troškovi plata i naknada plata povećani su za 7,07 mil. KM ili 3,8 %. Ovo povećanje je prvenstveno posljedica porasta satnica za obračun plata koje su, shodno odredbama KGU i Pravilnika o radu, usaglašavane sa porastom indeksa cijena potrošačkih proizvoda i BDP-a u Federaciji BiH.

Drugi troškovi rada u ovom periodu iznose 28,29 mil. KM i manji su od Plana za 0,33 mil. KM ili 1%. Najvećim dijelom obuhvataju naknade (u bruto iznosu, uključujući poreze i doprinose na oporezivi iznos) koje se isplaćuju zaposlenicima, po osnovu Pravilnika o radu Društva, na ime naknada za topli obrok (19,65 mil. KM), prevoz radnika (3,27 mil. KM), naknade za godišnji odmor (regres 2,37 mil. KM), novčane pomoći i nagrade radnicima (2,44 mil. KM), uz napomenu da su sve naknade i nagrade, osim toplog obroka i naknade za smrtne slučajeve, isplaćene u neoporezivom iznosu.

Pored navedenog, na ovoj stavci su evidentirane naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, naknade pripravniciima, te troškovi po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima.

U odnosu na 2022. godinu, ovi troškovi su manji za 1%.

5.2.8 Troškovi dažbina

Obuhvataju sljedeće troškovne stavke:

Vodoprivredne naknade u iznosu 28,12 mil. KM odnose se na troškove vodnog doprinosa, naknade za zaštitu voda, doprinosa za korištenje hidroakumulacionih objekata, opštu vodoprivrednu naknadu, te troškove kantonalne naknade od posebnog značaja za HNK. Ostvareni troškovi su manji od planiranih za 0,58 mil. KM ili 2%, s obzirom da je proizvodnja u HE na Neretvi bila manja za 1% od planirane proizvodnje. Preko 98% ovih naknada je varijabilnog karaktera i plaćaju se shodno ostvarenoj proizvodnji, prvenstveno u podružnici HE na Neretvi, kod koje su posebno veliki (u sumi 24,89 mil. KM) troškovi doprinosa za korištenje hidroakumulacionih objekata i troškovi vodne naknade od posebnog značaja za HNK.

U odnosu na 2022. godinu, ove dažbine su veće za 34%, prvenstveno zbog većeg obima hidro proizvodnje (veća za 38%).

Razne dažbine, naknade i članarine ostvarene su u iznosu 16,75 mil. KM i u nivou su planiranih za 2023. godinu. Obuhvataju troškove raznih poreza (porez na firmu, porez na imovinu, ...), naknada (naknade za korištenje građevinskog zemljišta, komunalne naknade, naknada za zagađenje zraka, naknade za FERK, DERK i RAK, ...), te članarine (članarine privrednim komorama i udruženjima). Najveći trošak u okviru ove pl. stavke jeste naknada po Zakonu o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda ostvarenog radom TE u iznosu 5,76 mil. KM, a odmah zatim naknada za zagađenje zraka u iznosu 3,63 mil. KM. Značajni su još i troškovi komunalnih naknada i koncesija 3,10 mil. KM, te regulatornih naknada za FERK u iznosu 1,18 mil. KM.

U odnosu na ostvarenje iz 2022. godine, troškovi na ovoj planskoj stavci ukupno su manji za 2,13 mil. KM ili 11% (pretežno zbog manjeg obima termo proizvodnje, manja za 21%).

5.2.9 Finansijski troškovi i rashodi

Finansijski troškovi i rashodi ostvareni su u iznosu 36,08 mil. KM i višestruko su veći od Plana (planom predviđeno 4,99 mil. KM). Razlog ovom jeste plaćanje kamata na nepovučena sredstva prema EXIM Bank China (24,58 *Commitment Fee* i 6,00 *Management Fee*) za Blok 7 u TE Tuzla. Ovo je dodatno opteretilo ionako loš rezultat poslovanja tokom 2023. godine. Bez ovih kamata, finansijski troškovi i rashodi bili bi veći za 9% od planiranih.

Ostali troškovi u okviru ove planske stavke su rashodi od kamata po kreditima banaka (2,79 mil. KM), negativne kursne razlike (0,05 mil. KM), troškove kamata po osnovu aktuarskog obračuna (1,25 mil. KM), te zatezne i ostale kamate (u sumi 1,36 mil. KM).

Ako finansijske troškovi i rashode (bez kamata prema EXIM Bank) posmatramo u odnosu na ostvarenje iz 2022. godine, primjetno je povećanje od 18%, najviše zbog povećanja zateznih kamata. Neto efekat kursnih razlika je pozitivan i iznosi 0,42 mil. KM. Puštanje u pogon VP Podveležje je za posljedicu imalo i troškove kamata po osnovu novog kredita kojim je (većinski) finansiran ovaj projekat. Ipak, smanjeni su (s obzirom na otplatu u toku 2022. godine) troškovi kamata po osnovu ranije uzetih kredita.

5.2.10 Drugi rashodi

Drugi rashodi za izvještajni period iznose 231,07 mil. KM i višestruko su veći u odnosu na Plan (za 214,12 mil. KM).

Ovi rashodi se odnose na:

- rashode po osnovu otpisa i ispravke vrijednosti potraživanja (po više osnova) 80,34 mil. KM
- rashode po osnovu umanjenja vrijednosti i otpisa neupotrebljivih zaliha 1,55 mil. KM
- naknadni troškovi i rashodi iz ranijih godina 4,03 mil. KM
- rashode od gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava 0,57 mil. KM
- kreditne gubitke po raznim osnovama (primjena MSFI 9) 9,07 mil. KM
- gubici od umanjenja vrijednosti investicija u toku 6,10 mil. KM

U okviru rashoda od otpisa i ispravke vrijednosti potraživanja, izvršen je otpis potraživanja od RMU 'Zenica' u iznosu od 68,92 mil. KM, a odnosi se, kako je u uvodu spomenuto, na potraživanja po osnovu datih pozajmica realizovanih do 31.12.2023. godine, potraživanja po osnovu PDV-a po ranije datim avansima, pretvorenim u pozajmice, te potraživanje po osnovu datih avansa na dan 31.12.2023. godine. Otpisano je 3,96 mil. KM utuženih potraživanja od Rudnik i Termoelektrana Ugljevik a.d. za isporučenu tehnološku vodu iz hidroakumulacije Sniježnica koji je proveden u aprilu 2023. godine. Takođe, otpisano je i potraživanje po osnovu električne energije od RMU Zenica u iznosi 2,10 mil. KM

Odstupanje se dijelom odnosi na kreditne gubitke po raznim osnovama koji nisu obuhvaćeni Revidovanim planom. Kreditni gubici od dugoročne finansijske imovine u iznosu 7,88 mil. KM odnose se na pozajmice rudnicima.

Daleko najveći iznos rashoda odnosi se na gubitke od umanjenja vrijednosti ulaganja u ZD – rudnike uglja, koji je po nalazu procjenitelja, proknjižen u iznosu od 128,28 mil. KM.

Svi ostali rashodi zbirno iznose 1,18 mil. KM.

Većina rashoda iz ove stavke odnose se na primjenu MRS i MSFI kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ispoštovali propisi i preporuke iz izvještaja revizije.

5.2.11 Troškovi rezervisanja

Troškovi rezervisanja iznose od 18,60 mil. KM, što je više od Plana za 7,96 mil. KM ili 4%, a odnose se na troškove rezervisanja po osnovu:

- sudskih sporova koji se trenutno vode protiv Društva 13,51 mil. KM
- aktuarskih obračuna po MRS 19 1,77 mil. KM
- demontaže stalnih sredstava u termoelektranama 2,50 mil. KM
- neiskorištenog godišnjeg odmora 0,16 mil. KM,

a što je obaveza Društva u skladu sa važećim Međunarodnim računovodstvenim standardima. Rezervisanja za aktuarski obračun po MRS 19 odnose se na isplate otpremnina i jubilarnih nagrada radnicima, kao i isplate po osnovu smrtnih slučajeva penzionisanih radnika. Obračunati su i aktuarski gubici u iznosu 0,66 mil. KM.

U skladu sa Odlukom Uprave Društva o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda MRS 37 (*Rezervisanje, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva*) u pravnim sporovima u kojima je EP BiH tužena, proveden je postupak rezervisanja sredstava po osnovu pokrenutih sudskih sporova.

Najznačajniji sudski sporovi odnose se na:

- arbitražni spor sa Konzorcijem Strabag AG Austrija i Končar d.d Zagreb u vezi HE Vranduk
- spor sa tužiteljem Konzorcij ITC Zenica
- spor sa tužiteljem Grad Mostar.

5.3. Naplata prihoda

Stepen naplate isporučene električne energije po osnovu snabdijevanja električnom energijom krajnjih kupaca ostvaren je u procentu od 96,8 % i predstavlja odnos naplaćenog i fakturisanog prihoda u tekućoj godini, gdje su u izračun uključena potraživanja iz ranijih godina i utužena potraživanja (kao nazivnik) i uplate po računima (kao brojnik). Ovaj procenat naplate je manji za 0,4 % od ostvarenog u istom periodu 2022. godine (97,2 %).

Stepen naplate prihoda od prodaje električne energije krajnjim kupcima iskazan kao odnos naplaćenog prihoda i fakturisanog iznosa u tekućoj godini (bez salda nenaplaćenih potraživanja iz ranijih godina), daje procenat naplate koji iznosi 99,5 %.

Najveći pojedinačni dužnici su javna komunalna preduzeća i ustanove iz javnog sektora.

Tabela 5.8

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
% naplate	95,8	95,0	95,4	94,8	95,5	96,1	96,0	96,6	97,2	96,8

Kumulativni stepen naplate po distributivnim podružnicama je različit i kreće se od 91,9 % u podružnici ED Mostar do 101,5 % u podružnici ED Bihać. Procenat naplate je nešto lošiji od ostvarenog u 2022. godini, a uporedni podaci daju se u donjoj tabeli.

Tabela 5.9

Red. broj	Podružnica JP EP BiH	2023.	2022.
		%	%
1.	ED Sarajevo	99,5	99,2
2.	ED Tuzla	95,4	97,8
3.	ED Zenica	95,6	95,6
4.	ED Bihać	101,5	101,1
5.	ED Mostar	91,9	91,9
7.	Kupci na SN i NN	97,0	97,7
8.	Kupci na 110 kV i dr. ODS	95,4	92,3
9.	Σ UKUPNO	96,8	97,2

Naplata prihoda po osnovu djelatnosti trgovine električnom energijom ostvarena je u 100 % iznosu.

5.3. Finansijski rezultat

Finansijski rezultat za 2023. godinu je gubitak prije oporezivanja u iznosu od 327,58 mil. KM uz napomenu da je planirani finansijski rezultat za 2023. godinu (po Revidovanom planu poslovanja za period 2023.-2025. godina, u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu) bio gubitak od 79,96 mil. KM. Ovo znači da je rezultat lošiji od planiranog za oko 247,62 mil. KM. To je posljedica više faktora koji su značajno uticali na rezultat poslovanja Društva gdje su se desila odstupanja u odnosu na Revidovani plan koji je uzeo u obzir ostvarenje za period I-VIII te Sagledavanje EE prilika za period IX-XII 2023. godine. Međutim, neke od energetske veličine su ostvarene lošije od sagledanih za zadnja 4 mjeseca godine, a javili su se i dodatni rashodi koji nisu bili predviđeni Revidovanim planom u tako velikom iznosu.

Posebno se, po visini efekta na finansijski rezultat, a u odnosu na planirano, mogu prepoznati 3 vrste razloga za prekoračenje planskog gubitka i to:

- Visoki (i neplanirani) finansijski rashodi u vezi kreditnog ugovora sa EXIM bankom (vezano za finansiranje bloka 7 TE Tuzla) koji iznose 30,6 mil. KM
- Značajno veći troškovi i rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove, po osnovu umanjenja vrijednosti investicija u toku te po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka (sumarno u odnosu na planirano po ovim osnovama veći za 20,9 mil. KM)
- Odstupanja energetske veličine u odnosu na energetske veličine iz Revidovanog plana (sumarni efekat oko 15,7 mil. KM), a što se detaljnije pojašnjava u nastavku.

Na kraju 2023. godine ostvarena proizvodnja u TE je bila za 169,3 GWh manja od planirane/sagledane po Revidovanom planu, dok je ispod plana ostvarena i proizvodnja VP Podveležje koja je bila niža za 24,6 GWh od sagledane/planirane, pretežno zbog netipičnog kvara na 30 kV postrojenju, gdje 8 agregata nije radilo skoro 3 mjeseca. Navedeno je rezultiralo time da je izostala proizvodnja bila nadoknađena neplaniranom nabavkom el. energije od drugih kompanija i gdje je, zbog ispada i deficita, nabavljeno 160 GWh umjesto planiranih 47 GWh, a što je koštalo značajno više od neostvarenih varijabilnih troškova proizvodnje u TE. Da nije bilo smanjene potrošnje kod kupca *Arcelor Mittal* u novembru i decembru, vjerovatno bi količine nabavke bile još veće.

Može se reći da je podbačaj proizvodnje u TE tokom perioda IX-XII posljedica 3 faktora:

- Kašnjenja u početku rada bloka 6 TE Tuzla nakon rekonstrukcije (blok 6 proizveo 156,3 GWh manje od plana, s tim da je cijela TE Tuzla proizvela 133,3 GWh manje od plana),
- Manjih isporuka uglja od strane rudnika tokom cijele 2023. godine, što se odrazilo i na manji obim proizvodnje u TE Kakanj (TE Kakanj proizvela manje od plana za 36,0 GWh),
- Problema u vezi kvaliteta uglja i poremećene (u odnosu na uobičajeno) strukture nabavke po rudnicima što je povećalo i specifični utrošak topline uglja, troškove goriva za potpalu i podršku vatri te troškove prevoza uglja po toni i kWh.

Prosječna nabavna cijena el. energije nabavljene zbog deficita i ispada tokom perioda IX-XII je bila 18,2 F/kWh a varijabilni trošak proizvodnje u TE u planskim okolnostima iznosi oko 12,0 F/kWh, što navodi na zaključak da je izostanak proizvodnje od 169,3 GWh imao negativni efekat od oko 10,5 mil. KM na finansijski rezultat. Zbog podbačaja u isporukama uglja, unatoč manjoj potrošenoj/spaljenoj količini za period IX-XII, sa krajem 2023. godine na zalihi je bilo 343 hilj. tona uglja što je manje za 21 hilj. tona u odnosu na zalihi koja je krajem 2023. godine bila predviđena Sagledavanjem EE prilika sa početka septembra 2023. godine koje je bilo temelj za izradu Revidovanog plana.

Izostanak proizvodnje u VP Podveležje od 24,6 GWh, a obzirom na niske varijabilne troškove proizvodnje u VE, je također imao odraza na lošiji rezultat gdje se negativni efekat može procijeniti na oko 3,7 mil. KM u odnosu na Revidovani plan, ako imamo u vidu da su izostale količine vjetrop proizvodnje morale biti nabavljene putem djelatnosti Trgovine.

Također, povećana količina distributivnih gubitaka (za 8 GWh veća od planiranih uz neznatno uvećanu neto distribuciju) je imala negativni efekat od oko 1,5 mil. KM. Isti su mogli biti prodani kroz djelatnost trgovine ili ne bi morali biti nabavljeni od drugih.

Dakle, navedena 3 veća energetska odstupanja u odnosu na energetske veličine iz Revidovanog plana imale su sumarni negativan efekat od cca 15,7 mil. KM u odnosu na Plan po ovim osnovama. Ovo je pretežno manifestovano kroz povećane troškove nabavke el. energije na planskoj stavci 6.1./13, koji su ostvareni za 22,0 mil. KM više od Revidovanog plana, a gdje se to odstupanje zapravo odnosi na period IX-XII obzirom da je Revidovanim planom bilo uvaženo ostvarenje za period I-VIII.

Daleko najveći negativan efekat na rezultat poslovanja u 2023. godini imale su obaveze knjiženja ispravke vrijednosti ulaganja u ZD - rudnike uglja da bi se ispoštovale preporuke iz revizorskih izvještaja. Takođe, zbog teške situacija u RMU 'Zenica' i odluke o privremenoj obustavi poslovanja u jamama ovog rudnika, Društvo je bilo prinuđeno knjižiti rashode potraživanja realizovanih do 31.12.2023. godine. Ispravka vrijednosti potraživanja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima ne znači otpis potraživanja, isknjižavanje potraživanja iz poslovnih knjiga Društva ili odustajanje od potraživanja. To je finansijska kategorija usklađivanja vrijednosti potraživanja u skladu sa važećim zakonskim i računovodstvenim propisima, a kako bi se izbjegle eventualne primjedbe od strane revizija i/ili poreznih kontrola.

Ako poredimo rezultat poslovanja sa prethodnom 2022. godinom, ključni pozitivni faktori bili su

- bolje hidrološke prilike
- rast cijena prodaje u tržišnom snabdijevanju,
- veći efekti po osnovu kupoprodaje (vezane trgovine) energije
- veći prihodi u distributivnoj djelatnosti po osnovu priključaka i drugih usluga.

Najznačajniji negativne okolnosti/faktori u odnosu na 2022. godinu bili su:

- manji obim proizvodnje u TE i VE (8,8% je bila manja ukupna proizvodnja) što je, uz rast ukupne potrošnje krajnjih kupaca, smanjilo raspoložive količine za profitabilnu prodaju kroz djelatnost trgovine, a značilo i visoke troškove nabavke el. energije za saniranje energetske deficita
- povećane prosječne nabavne cijene topline uglja i prevoza uglja uz povećani specifični utrošak topline uglja i tečnih goriva u TE
- porast troškova materijala, rezervnih dijelova, usluga i radne snage, pretežno zbog inflatornih kretanja
- veći rashodi u odnosu na 2022. godinu.

Da je ostvarena proizvodnja TE koja je bila planirana po Elektroenergetskom bilansu iz oktobra 2022. godine (4.856,8 GWh) te dalje plasirana kroz kratkoročnu prodaju u djelatnosti trgovine bilo bi realno ostvarenje dobiti i pored značajnih povećanja na troškovno-rashodnoj strani te gubitka koji se ostvaruje na javnom snabdijevanju. Međutim, u praksi je ostvarena proizvodnja u TE bila niža za 1.262,8 GWh, prvenstveno zbog manje ostvarenih nabavki uglja u zadnjem kvartalu 2022. i tokom 2023. godine.

Evidentno je da su loše poslovanje ZD rudnika uglja (nerealizacija planske proizvodnje i isporuke uglja za TE) te problemi sa likvidnosti u više proteklih godina imali odraza na finansijski rezultat Društva u 2023. godini, a isto se negativno odražava na likvidnost EP BiH i Koncerna EP BiH. Na gubitak značajno je uticao i visok iznos troškova rezervisanja, umanjenja vrijednosti investicija u toku kao i rashodi od očekivani kreditnih gubitaka po osnovu primjene MSFI 9. Ovi rashodi su u značajnoj mjeri posljedica okolnosti koje su se dešavale i prije 2023. godine, ali se njihovi efekti tek sada manifestuju na finansijski rezultat Društva.

Generalno se može reći da bi, čak i bez visoko ostvarenih rashoda i troškova rezervisanja, Društvo ostvarilo gubitak u 2023. godini. U suštini, gubitak je ostvaren zbog toga što se električna energija u toku 2023. godine prodavala jeftinije nego se proizvodila i kupovala. Evidentno je da se zbog malih količina bilansnih viškova, za razliku od 2022. godine, nije mogao pokriti evidentni gubitak na javnom snabdijevanju (koji je dodatno povećan u 2023. godini), posebno u kategoriji Domaćinstva. Da nije bilo neuobičajeno visokih pozitivnih efekata vezane trgovine te povoljne hidrološke situacije u 2023. godini gubitak bi bio još veći.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 Bilans stanja

(zbog velikog broja redova, a da bi se sačuvala preglednost, prikaz bilansa stanja daje se na 2 stranice)

Tabela 6.1

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE			
Red		hilj.KM	hilj.KM
broj	IMOVINA	31.12. 2023.	31.12. 2022.
	DUGOROČNA IMOVINA	2.801.425	3.027.303
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema	2.398.181	2.445.283
2.	Imovina s pravom korištenja	1.473	394
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		
4.	Nematerijalna imovina	9.323	9.126
5.	Biološka imovina	50	50
6.	Ulaganja u zavisne subjekte	292.480	400.852
7.	Ulaganja u pridružene subjekte	1.950	1.950
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		
9.	Goodwill		
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	5	6
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	89.556	160.149
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		
13.	Ostala imovina i potraživanja	8.406	9.492
	ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	5.573	9.786
	KRATKOROČNA IMOVINA	500.353	571.453
1.	Zalihe	125.421	76.479
2.	Dug. imovina nam. prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		
3.	Ugovorna imovina		
4.	Potraživanja od kupaca	117.831	129.176
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	169.102	169.429
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		
8.	Derivatni finansijski instrumenti		
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključ. prekoračenja po ban. računima)	49.352	165.905
10.	Akontacije poreza na dobit	12.167	
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	26.480	30.464
	UKUPNA IMOVINA	3.307.350	3.608.542
	VANBILANSNA EVIDENCIJA	2.250.573	3.473.437
	UKUPNA IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA	5.557.923	7.081.979

Tabela 6.1 (nastavak)

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE			
Red		hilj.KM	hilj.KM
broj		31.12. 2023.	31.12. 2022.
	KAPITAL		
1.	Vlasnički kapital	2.236.964	2.236.964
2.	Dionička premija		
3.	Rezerve	589.157	589.157
4.	Revalorizacione rezerve		
5.	Dobit	173.932	175.971
6.	Gubitak	331.794	
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva	2.668.259	3.002.092
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		
	UKUPNO KAPITAL	2.668.259	3.002.092
	OBAVEZE		
	DUGOROČNE OBAVEZE	327.583	368.936
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	144.932	195.225
2.	Odgođeni prihod	56.135	62.414
3.	Rezervisanja	126.507	111.265
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	9	33
	ODGOĐENE POREZNE OBAVEZE		
	KRATKOROČNE OBAVEZE	311.509	237.513
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	177.986	124.390
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		
3.	Derivatni finansijski instrumenti		
4.	Odgođeni prihod	13.678	71.427
5.	Rezervisanja		
6.	Obaveze za porez na dobit		9.843
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	119.845	31.854
	UKUPNO OBAVEZE	639.091	606.450
	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE	3.307.350	3.608.542
	VANBILANSNA EVIDENCIJA	2.250.573	3.473.437
	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBIL. EVIDENCIJA	5.557.923	7.081.979

IMOVINA

Dugoročna imovina

Nekretnine, postrojenja i oprema čine najveći dio dugoročne imovine sa iznosom od 2.398,18 mil. KM i predstavljaju 80% ukupne vrijednosti dugoročne imovine, odnosno 69 % vrijednosti imovine. Struktura dugoročne imovine na dan 31.12.2023. godine (u hilj. KM) daje se u slijedećem pregledu:

Tabela 6.2

	DUGOROČNA IMOVINA	hilj. KM	31.12.2023	31.12.2022
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		2.398.181	2.445.283
2.	Imovina s pravom korištenja		1.473	394
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine			
4.	Nematerijalna imovina		9.323	9.126
5.	Biološka imovina		50	50
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		292.480	400.852
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		1.950	1.950
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate			
9.	Goodwill			
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		5	6
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku		89.556	160.149
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima			
13.	Ostala imovina i potraživanja		8.406	9.492
	UKUPNO		2.801.425	3.027.303

U okviru *Nekretnina, postrojenja i opreme* najznačajniju stavku predstavljaju građevinski objekti u iznosu od 1.250,86 mil. KM, zatim postrojenja i oprema u iznosu od 601,92 mil. KM. Ova pozicija je smanjena u odnosu na prethodnu godinu, s obzirom da je iznos amortizacije obračunate na ova stalna sredstva bio veći od iznosa kolaudiranih ulaganja u ista. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi učestvuju sa 218,40 mil. KM, avansi za dugoročna sredstva sa 237,59 mil. KM, zemljište sa 85,01 mil. KM i transportna sredstva sa 3,47 mil. KM. Ostala dugoročna materijalna imovina iznosi 0,93 mil. KM.

Tabela 6.3

Stanje na dan 31.12.2023.		
NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
Zemljište	85.011	84.858
Građevinski objekti	1.250.863	1.288.812
Postrojenja, oprema i namještaj	601.917	667.117
Transportna sredstva	3.471	3.008
Ostala dugoročna materijalna imovina	930	960
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	455.989	400.528
Ukupno	2.398.181	2.445.283

Imovina sa pravom korištenja iznosi 1,47 mil. KM i odnosi se na vozila.

Vrijednost *nematerijalne imovine* na dan 31.12.2023. godine iznosi 9,32 mil. KM (veća za 2 % u odnosu na 31.12.2022.). Odnosi se na koncesije u iznosu 5,30 mil. KM ili 57%, softvere u iznosu od 3,48 mil. KM ili 37%, dok licence učestvuju sa 0,54 mil. KM (6%).

Tabela 6.4

Stanje na dan 31.12.2023.		
NEMATERIJALNA IMOVINA	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
Kapitalizirana ulaganja u razvoj		
Koncesije, patenti, licence i druga prava	4.587	5.693
Ostala nematerijalna imovina	4.736	3.433
Nematerijalna imovina u pripremi		
Ukupno	9.323	9.126

Ulaganja u zavisne subjekte na dan 31.12.2023. godine iznose 292,48 mil. KM, a odnose se na učešće u kapitalu društava unutar grupe za konsolidaciju.

Ulaganja u pridružene subjekte na dan 31.12.2023. godine iznose 1,95 mil. KM, a odnose se na učešće u kapitalu društava van grupe za konsolidaciju.

Finansijska imovina po fer vrijednosti odnosi se na ulaganja u dužničke vrijednosne papire i sa 31.12.2023. godine iznosi 5,06 hilj. KM.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku odnosi se na dugoročne finansijske plasmane (dugoročni depoziti i krediti) i ukupno iznose 89,56 mil. KM. Smanjena je u odnosu na kraj 2022. godine za 44%.

Ostala imovina i potraživanja iznose 8,41 mil. KM i odnose se na potraživanja po dugoročnom reprogramu za električnu i toplotnu energiju, potraživanja za stambene kredite i ostala dugoročna potraživanja, potraživanja po osnovu unaprijed plaćenih troškova (eksprijacija zemljišta za mHE Neretvica, urbanističke saglasnosti za mHE, promjene namjene šumskog zemljišta u građevinsko i sl.).

Odgođena porezna imovina (dugoročna)

Odložena porezna obaveza na dan 31.12.2023. godine iznose 5,57 mil. KM. Radi se o poziciji koja predstavlja protustavku pozicije *Odloženi porezni prihodi perioda* iskazane u okviru bilansa uspjeha.

Kratkoročna imovina

Kratkoročna imovina iznosi 501,75 mil. KM i predstavlja 14% ukupne imovine. U okviru kratkoročne imovine sadržane su zalihe, ugovorna imovina, potraživanja od kupaca, finansijska imovina po amortizovanom trošku, novac i novčani ekvivalenti, ostala imovina, potraživanja i AVR. Kratkoročna imovina je smanjena za 12% u odnosu na kraj 2022. godine.

Zalihe obuhvataju sirovine i materijal (ugalj, tečna goriva, elektromaterijal), rezervne dijelove, sitan inventar, auto gume, robu, kao i date avanse za nabavku istog. Računovodstvena vrijednost ukupnih zaliha sa avansima iznosi 125,42 mil. KM i povećana je za 48,94 mil. KM ili 64% u odnosu na stanje na početku godine.

U strukturi ukupnih zaliha, bez avansa, najveći dio se odnosi na zalihe materijala (elektro, mašinski, građevinski i IKT 41,46 mil. KM) koje u ukupnim zalihama bez avansa učestvuju sa 40%, zalihe uglja sa prevozom i analizom kvaliteta uglja (39,12 mil. KM) učestvuju sa 37%, zalihe rezervnih dijelova (17,96 mil. KM) sa 17%, dok se ostale zalihe odnose na zalihe hemikalija, trafo ulja, kancelarijskog materijala, goriva i maziva, ostali potrošni materijal i sl.

Dati avansi (većinom dati rudnicima) su u prethodnim godinama značajno opterećivali poziciju u okviru *zaliha*, ali nakon odluke Skupštine Društva o pretvorbi uplaćenih, a neopravdanih avansa u dugoročne pozajmice, ova stavka je značajno smanjena. Dakle, ovo smanjenje nije posljedica povrata istih, već primjene računovodstvenih standarda odnosno promjene u drugu vrstu imovine. I dalje je upitna mogućnost naplate ovih potraživanja u cjelosti, s obzirom na finansijsku situaciju rudnika u sastavu Koncerna.

Potraživanja od kupaca (povezanih pravnih lica, kupaca u zemlji i inostranstvu) iznose 117,83 mil. KM i manja su za 11,09 mil. KM ili 9% u odnosu na početak godine. Struktura potraživanja od kupaca u EP BiH na dan 31.12.2023. godine daje se u slijedećem pregledu:

Tabela 6.5

KUPCI	hilj. KM
1.1. Kupci – povezana pravna lica	6.167
1.2. Kupci u zemlji	109.742
Kupci u zemlji- redovni	110.929
Sumnjiva i sporna pot. od kupaca u zemlji	1.546
Utuženi kupci u zemlji	36.487
Ispravka vrij. potraživanja od kupaca u zemlji	39.220
1.3. Kupci u inostranstvu	1.922
Kupci ukupno	117.831

Kupci u zemlji iskazani u iznosu 110,93 mil. KM, a odnose se na potraživanja od distributivnih potrošača, koje čine pravna i fizička lica i domaćinstva, potraživanja od potrošača na 110 kV i ostalih potrošača (krajnjih kupaca). Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u zemlji iznosi 39,22 mil. KM, te neto potraživanja od kupaca u zemlji iznose 71,71 mil. KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca u zemlji iznose 1,55 mil. KM, a odnose se na potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 90 dana od datuma dospjeća fakture.

Utružena potraživanja od kupaca u zemlji iznose 36,49 mil. KM i u odnosu na početak godine su manja za 2,44 mil. KM ili 6%, a odnose se na utružena potraživanja od:

- kupaca za električnu energiju - ostale kategorije potrošnje (17,22 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju na 110 kV naponu (7,49 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju - neovlaštena potrošnja domaćinstva (3,73 mil. KM)
- kupaca – tehnološka para i toplotna energija (2,61 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju – domaćinstva (2,44 mil. KM)
- kupaca za električnu energiju - neovlaštena potrošnja ostale kategorije kupaca (1,12 mil. KM)
- kupaca za ostale sporedne djelatnosti (1,25 mil. KM)
- kupaca energetske usluga - priključci (0,63 mil. KM).

Potraživanja od kupaca u inostranstvu od 1,92 mil. KM, a odnose se na potraživanja za prodaju električne energije (fakturisanje električne energije za decembar, uz dospjeće u januaru 2024. godine).

Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku odnosi se na kratkoročni dio dugoročnih finansijskih plasmana (dugoročni depoziti i krediti) i ukupno iznose 169,10 mil. KM. Od toga, na depozite se odnosi 151,58 mil. KM, na kredite 17,52 mil. KM.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iznose 49,35 mil. KM i manji su za 116,55 mil. KM u odnosu na početak godine.

Akontacija poreza na dobit iznosi 12,17 mil. KM.

Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja zbirno iznose 26,48 mil. KM, a odnose se na potraživanja po osnovu više plaćenih obaveza, potraživanja od uposlenika, potraživanja za obračunate kamate, potraživanja od državnih i drugih institucija i sl. U odnosu na početak godine ova potraživanja su smanjena za 3,98 mil. KM ili 13%.

Kapital i obaveze

Kapital

U finansijskim izvještajima Društva na dan 31.12.2023. godine iskazan je slijedeći kapital:

Tabela 6.6

KAPITAL	hilj. KM	31.12.2023.	31.12.2022.
Vlasnički kapital		2.236.964	2.236.964
Rezerve		589.157	589.157
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		173.932	169.824
Dobit tekućeg perioda			6.148
Gubitak tekućeg perioda		331.794	
UKUPNO KAPITAL		2.668.259	3.002.092

Osnovni kapital Društva na dan 31.12.2023. godine iznosi 2.236,9 mil. KM upisanog registriranog osnovnog kapitala podjeljenog na 31.506.541 običnih dionica pojedinačne vrijednosti 71,00 KM.

Rezerve (statutarne i ostale rezerve) na dan 31.12.2023 godine iznose 589,2 mil. KM. U odnosu na kraj 2022. godine nije bilo promjena po ovom osnovu.

Neraspoređena dobit iz ranijih perioda iznosi 173,93 mil. KM i u odnosu na početak godine manja je za 2,04 mil. KM. Ova dobit se sastoji od neraspoređene dobiti ranijih perioda:

- iz poslovanja u iznosu 84,56 mil. KM
- iz efekata procjene u iznosu 84,17 mil. KM
- za investicije 5,20 mil. KM.

Gubitak za 2023. godinu iznosi 331,79 mil. KM.

U odnosu na stanje na dan 31.12.2022. godine, ukupni kapital Društva smanjen je za 333,83 mil. KM.

Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze zbirno iznose 327,58 mil. KM, a obuhvataju finansijske obaveze po amortizovanom trošku, odgođeni prihod, rezervisanja i ostale dugoročne obaveze.

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku iznose 144,93 mil. KM i odnose se na obaveze po uzetim kreditima (143,84 mil. KM) i obaveze po osnovu najmovu (1,09 mil. KM).

Odgođeni prihod iznosi 56,13 mil. KM i odnosi se na unaprijed plaćeni i odgođeni prihod Društva iz donacija za primljena stalna sredstva, materijal i novčana sredstva.

Dugoročna *rezervisanja* iskazana su u iznosu 126,51 mil. KM i čine ih rezervisanja po započetim sudskim sporovima 48,36 mil. KM, obračunata rezervisanja za primanja zaposlenih po MRS 19 od 39,93 mil. KM, rezervisanja za demontažu objekata u termoelektranama od 38,22 mil. KM, te odgođeni prihod od donacija 56,13 mil. KM.

Ostale dugoročne obaveze uključujući i razgraničenja iznose 9,43 hilj. KM. Odnose se na dugoročne obaveze po osnovu stambenih kredita i prodaje stanova.

Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze ukupno iznose 311,51 mil. KM, a povećane su u odnosu na kraj 2022. godine za 74,00 mil. KM. Obuhvataju finansijske obaveze po amortizovanom trošku, odgođeni prihod, obaveze za porez na dobit, te ostale obaveze, uključujući i razgraničenja.

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku iznose 177,99 mil. KM. Najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima 91,37 mil. KM. Od toga, obaveze prema dobavljačima u zemlji iznose 32,15 mil. KM, obaveze prema dobavljačima u inostranstvu 34,15 mil. KM i obaveze prema dobavljačima - povezana pravna lica 25,07 mil. KM.

Ostatak se odnosi na ugovorne obaveze 37,81 mil. KM (obaveze za primljene avanse), obaveze po uzetim kreditima 48,42 mil. KM (kratkoročni dio), obaveze po osnovu najmovu 0,39 mil. KM (vozila), te ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku.

Odgođeni prihod iznosi 13,68 mil. KM i odnosi se na unaprijed naplaćeni prihod budućeg perioda i dio kratkoročnih razgraničenja.

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja iznose 119,85 mil. KM. Obuhvataju obaveze za plate, poreze i doprinose, obaveze za dividendu, obaveze prema članovima NO i drugim fizičkim licima, obaveze za članarine i ostale obaveze iz poslovanja.

* * *

Iz izloženog Bilansa stanja vidljivo je da ukupna *Imovina* (aktiva) odnosno ukupni *Kapital i obaveze* (pasiva) JP Elektroprivreda BiH na dan 31.12.2023. godine iznose 3.307,35 mil. KM i smanjene su za 301,19 mil. KM (ili 8%) u odnosu na stanje na dan 31.12.2022. godine. Na strani imovine smanjena je i Dugoročna (za 225,88 mil. KM) i Kratkoročna imovina (za 71,10 mil. KM). Na pasivnoj strani bilansa stanja, smanjen je Kapital i Dugoročne obaveze, a povećane Kratkoročne obaveze.

6.2 Finansijski pokazatelji uspješnosti poslovanja

Tabela 6.6

POKAZATELJI BILANSA USPJEHA	Ostvarenje 2023.	R.Plan 2023.	Ostvarenje 2022.
Proizvodnja električne energije (GWh)	5.333,5	5.518,2	5.849,2
Operativni prihod (hilj.KM)	1.141.218,2	1.141.775,0	1.278.242,2
Prihod od prodaje električne energije i pomoćnih usluga	1.088.965,0	1.092.349,6	1.230.005,1
Prihod od prodaje sporednih proizvoda, materijala i usluga	52.253,2	49.425,4	48.237,1
Gotovinski operativni troškovi (hilj.KM)	1.070.928,6	1.052.479,5	1.009.060,3
- troškovi mat. za proiz. el. energije i prevoz uglja	464.063,7	475.340,1	411.075,7
- materijal i usluge održavanja	43.729,2	41.284,5	32.290,8
- plate i drugi troškovi rada	192.243,8	193.384,2	185.177,1
- zavisni troškovi prodaje *	276.478,3	254.808,8	278.045,9
- troškovi dažbina	44.868,3	45.505,7	39.875,0
- ostali operativni troškovi	49.545,3	42.156,2	62.595,8
EBITDA (hilj. KM)	70.289,6	89.295,5	269.181,9
Prihod od donacija (amort. doniranih sredstava)	5.902,7	6.241,2	6.245,3
Amortizacija (hilj.KM)	169.062,1	170.874,3	156.228,4
EBIT (hilj. KM)	-92.869,8	-75.337,6	119.198,8
Operativni koeficijent (op. trošk. + amort.)/op. prihod	1,081	1,066	0,907
Racio ekonomičnosti (ukupni prihodi /ukupni troš. i ras.)	0,892	0,936	1,008
Radni koeficijent (operativni troškovi /operativni prihod)	0,938	0,922	0,789
Troškovi zaposlenih po radniku	50,04	47,24	46,01
Proizvodnja po radniku	1,39	1,35	1,45
Učešće troškova i rashoda u ukupnom prihodu	112,12	106,86	99,18
Prosječan broj zaposlenih (stanje kraj mjeseca / 12)	3.842	4.094	4.025
Trošak materijala za proizvodnju i prevoza uglja / operativni prihod	40,7%	41,6%	32,2%
Trošak mat. i usluga održavanja/operativni prihod	3,8%	3,6%	2,5%
Trošak rada/operativni prihod	16,8%	16,9%	14,5%
Zavisni troškovi prodaje/operativni prihod	24,2%	22,3%	21,8%
Troškovi dažbina/operativni prihod	3,9%	4,0%	3,1%
Ostali troškovi/operativni prihod	4,3%	3,7%	4,9%

* zavisni troškovi nabavke obuhvataju troškove nabavke električne energije, troškove prenosa električne energije, troškove pomoćnih usluga (sistemska i ostale usluge) i naknade za NOS.

6.3. Izvještaj o gotovinskom toku

Društvo je u 2023. godini ostvarilo neto odliv gotovine tj. smanjenje stanja gotovine u odnosu na kraj prethodne godine za 116,6 mil. KM. Ostvareni neto pozitivan tok od poslovnih aktivnosti je bio manji u odnosu na zbir neto odliva iz finansijskih i ulagačkih aktivnosti. To je dovelo do smanjenja gotovine u odnosu na početak 2023. godine.

Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti iznosi 80,5 mil. KM i manji je za 76% u odnosu na ostvareni u 2022. godini. Neto gotovinski tok iz ulagačke aktivnosti je negativan u iznosu 133,8 mil. KM, s obzirom na ulaganja u elektroprivredne djelatnosti (najviše distribucija i proizvodnja), ZD rudnike, te odlive po osnovu doznačenih pozajmica ZD rudnicima. Iz finansijskih aktivnosti ostvaren je neto odliv gotovine u iznosu 63,2 mil. KM što se pretežno odnosi na nastavak otplate glavnice kredita za VP Podveležje te otplaćene anuitete komercijalnog kredita za finansiranje avansa po EPC ugovoru za blok 7 u TE Tuzla. Izmirene su i ostale kreditne obaveze formirane u prethodnom periodu. Struktura gotovinskog toka prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 6.7 (iznosi u hilj. KM)

Redni broj	OPIS		1.1. do 31.12. tekuće godine	1.1. do 31.12. prethodne godine
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1.1.	Dobit / (gubitak) prije oporezivanja	(+) (-)	-331.794	6.148
1.2.	Usklađenje:			
1.2.1.	Amortizacija	(+)	169.062	156.228
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	(+) (-)	-150	-483
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto	(+) (-)		
1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto	(+) (-)		
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namjenjene prodaji	(+) (-)		
1.2.6.	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	123.666	81.661
1.2.7.	Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina	(+)		0
1.2.8.	Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine	(+)		2
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto	(+) (-)		
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti biološke imovine, neto	(+) (-)		
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	(+) (-)		
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto	(+) (-)		
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto	(+) (-)		
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	(+) (-)	78.055	30.861
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto	(+) (-)		
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto	(+) (-)	9.071	6.652
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto	(+) (-)	-330	4.632
1.2.18.	Otpisane obaveze	(-)	-1.595	-3.790
1.2.19.	(Otpuštanje)/Dodatno priznata rezervisanja, neto	(+) (-)	16.614	32.361
1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata	(+) (-)		
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	(+)		
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u bilansu uspjeha	(-)	-500	-200
1.2.23.	Prihod od kamata i finansijskog najma priznat u bilansu uspjeha	(-)	-8.893	-8.155
1.2.24.	Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	(+)	36.032	4.302
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu			
1.3.1.	Smanjenje/(povećanje) zaliha	(+) (-)	-49.272	-36.102
1.3.2.	Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca	(+) (-)	-66.710	3.060
1.3.3.	Smanjenje/(povećanje) ostale imovine	(+) (-)	39.669	-11.934
1.3.4.	Smanjenje/(povećanje) ugovorene imovine	(+) (-)		
1.3.5.	Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	(+) (-)	40.807	21.120
1.3.6.	Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	(+) (-)	15.183	44.932
1.3.7.	Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza	(+) (-)	11.594	-996
1.4.	Plaćeni porez na dobit	(-)		
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 533)	(+) (-)	80.509	330.297

2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	(-)	-106.422	-88.089
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	(+)	150	537
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina	(-)		
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina	(+)		
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine	(-)		
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine	(+)		
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine	(-)		
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine	(+)		
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namjenjene prodaji	(+)		
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(-)		
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(+)		
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	(-)		
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	(+)		
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku	(-)	-157.900	-262.782
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	(+)	138.518	92.902
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma	(+)		
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma	(+)		
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma	(+)		
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima	(-)	-8.693	-29.051
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima	(+)		
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima	(-)		
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima	(+)		
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima	(-)		
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima	(+)		
2.25.	Primljene dividende	(+)	500	200
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima	(+)		
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima	(-)		
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti	(+)		
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti	(-)		
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)	(+) (-)	-133.847	-286.283
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
3.1.	Prilivi od emisije dionica / uplaćeni vlasnički kapital	(+)		
3.2.	Sticanje vlastitih dionica	(-)		
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica	(+)		
3.4.	Isplaćene dividende	(+)	-93	-2.276
3.5.	Prilivi od uzetih kredita	(-)		
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita	(-)	-48.924	-48.530
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima	(-)	-6.191	-5.685
3.8.	Otplata glavnice po najmovima	(-)		
3.9.	Otplata kamate po najmovima	(-)		
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata	(+)		
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata	(-)		
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti	(+)		5.766
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti	(-)	-8.007	
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)	(+) (-)	-63.215	-50.725
4.	NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)	(+) (-)	-116.553	-6.711
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA	(+) (-)	165.905	172.616
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	(+) (-)	0	
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)	(+) (-)	49.352	165.905

7. REALIZACIJA PLANA LJUDSKIH RESURSA

Praćenje realizacije Planova ljudskih resursa (po djelatnostima, podružnicama, za Direkciju i za Društvo u cjelini) se vrši u skladu sa novim sistemom planiranja u ovoj oblasti.

Na dan 31.12.2023. godine u Društvu je bilo 3.852 zaposlena, od čega 3.819 na neodređeno vrijeme, 6 radnika sa statusom mirovanja ili na neplaćenom odsustvu, 4 radnika zaposlena na određeno vrijeme, dok je u statusu pripravnika bilo 19 lica.

Ovo su kategorije koje su fiksno utvrđene planovima. Na broj 3.848 treba dodati i radnike koji se zapošljavaju kao zamjena za radnike koji su privremeno spriječeni za rad (bolovanje) u trajanju dužem od 42 dana i radnica na porodiljskom odsustvu i njih je 31.12.2023. godine bilo 4, tako da ukupan broj radnika na dan 31.12.2023. godine iznosi 3.852.

Zapošljavanje novih radnika vršeno je u skladu sa Odlukom o utvrđivanju načina realizacije zapošljavanja novih radnika i pripravnika u Javnom preduzeću Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d.-Sarajevo, a prema Planom utvrđenom broju.

Inače, planirano je 183 zapošljavanja novih radnika na neodređeno vrijeme u 2023. godini, a sa 31.12.2023. godine izvršeno je 1 novo zapošljavanje po planu i 21 zapošljavanje novih radnika po osnovu neplaniranih okolnosti (smrt, otkaz i sl. što ne ulazi u planska ograničenja).

Također, u 2023. godini izvršeno je zapošljavanje i 102 nova radnika na neodređeno vrijeme po postupku koji je započeo u 2022. godini a nije bio završen. Ova zapošljavanja ulaze u ukupan broj od 3.852.

Kod radnika na određeno vrijeme, imamo 2 kategorije, jedna je radnici čije je zapošljavanje izvršeno prema planu zapošljavanja za ovu godinu i njihov broj na dan 31.12.2023. godine iznosi 1 od 37 planiranih, a druga kategorija su radnici koji se zapošljavaju radi zamjene radnika koji su privremeno spriječeni za rad (bolovanje) u trajanju dužem od 42 dana i radnica na porodiljskom odsustvu i njih je do 31.12.2023. godine zaposleno 9 i ova kategorija ne ulazi u planska ograničenja.

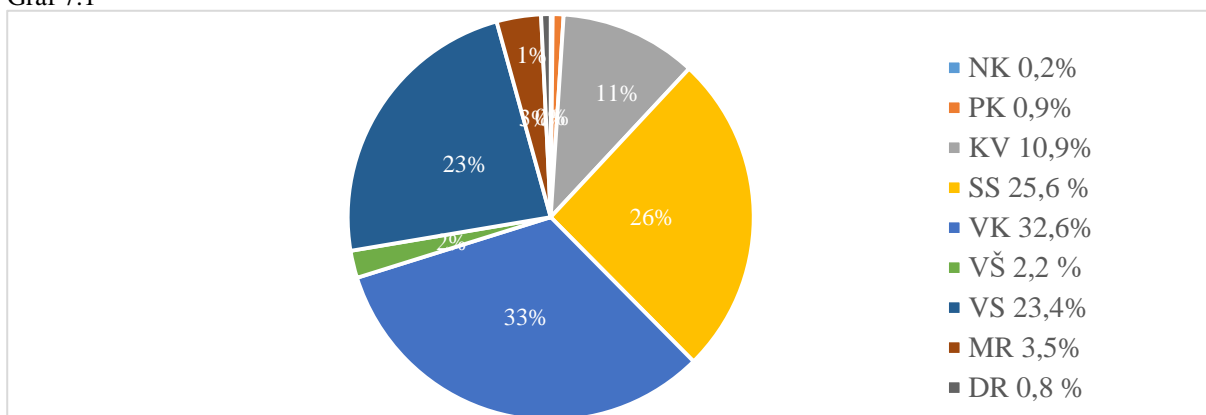
U 2023. godini planirano je zapošljavanje 63 pripravnika, a do 31.12.2023. godine u Društvu je zaposlen po planu 1 pripravnik i 30 pripravnika po postupku koji je započeo u 2022. godini.

U izvještajnom periodu bilo je 235 prestanaka ugovora o radu po svim osnovama (po sili zakona radi odlaska u penziju, smrt zaposlenika, sporazumni prestanci, otkaz zaposlenika, otkaz poslodavca i istek ugovora o radu na određeno vrijeme).

Tabela 7.1

NK	PK	KV	SS	VK	VŠ	VS	MR	DR	Ukupno
6	33	417	979	1.245	83	892	135	29	3.819

Graf 7.1

Edukacija radnika

Najveći dio edukativnih aktivnosti u 2023. godini se odvijao učešćem radnika na seminarima, konferencijama i drugim vidovima obuka po pozivu, od čega je značajan dio održan u online formi.

Najbrojnije učešće radnika realizirano je na 16. Savjetovanju BH komiteta CIGRE koje je održano u oktobru 2023. godine u Neumu, na koje je upućeno 91 radnika Društva (od čega 55 radnika Direkcije i 36 radnika podružnica).

U toku 2023. godine, u skladu sa Programom obučavanja radnika na nivou Društva za 2023. godinu, održane su 3 *inhouse* obuke u Edukacionom centru u Zenici i jedan stručni skup - interna obuka u PTZ EP BiH. Na navedenim obukama učestvovalo je 164 radnika Direkcije i podružnica.

Pored navedenih obuka koje su organizovane u skladu sa Programom obučavanja, u Edukacionom centru u Zenici je u toku 2023. godine održano 5 obuka u okviru realizacije projekata i prezentacija opreme, od kojih su najvažnije: Obuke u aplikaciji NNA, Prezentacija opreme i uređaja Schneider electric d.o.o., Prezentacija srednjenaponskih proizvoda sa posebnim naglaskom na aplikacije za Solarne elektrane - ABB i Nabavka, isporuka i ugradnja uređaja za mjerenje parametara kvalitete električne energije priključenih FNE.

Na Edukacionom portalu u toku 2023. godine radnici su pohađali i uspješno okončali 56 online kurseva, tako da je od početka funkcionisanja Edukacionog portala ukupan broj pohađanih online kurseva 4.572.

Stanje zaposlenih EP BiH na dan 31.12.2023

Tabela 7.2

Red.br.	DIJELOVI JAVNOG PREDUZEĆA	Djelatnost	Broj zaposlenih 31.12.2022 . sa pripravnici ma	Stanje na dan 31.12.2023.						
				Neodred .	Odred .	Pripr.	Ostali	UKUPNO	Zamjena	UKUPNO
1	Uprava i samostalne organizacione jedinice uz Upravu	Zajedničke funkcije - funkcije potpore	149	139	1		1	141		141
2	Proizvodnja u Društvu	Djelatnost proizvodnje	48	46				46		46
3	Distribucija u Društvu	Djelatnost distribucije	16	18				18		18
4	Sektor za upravljanje i trgovinu	Djelatnost trgovine	24	20				20	1	21
5	Snabdijevanje	Djelatnost snabdijevanja	240	234				234		234
6	Ekonomski poslovi	Zajedničke funkcije - funkcije potpore	42	37	1			38		38
7	Pravni i kadrovski poslovi		37	34	1			35	1	36
8	Kapitalne investicije		30	28	1			29		29
9	Razvoj u Društvu *		22	22				22		22
10	Zavisna i povezana društva		14	13				13		13
11	Ured Sekretara Društva		4	4				4		4
12	Odjel za internu reviziju		7	7				7		7
DIREKCIJA UKUPNO			633	602	4	0	1	607	2	609
1	HE na Neretvi *	Djelatnost proizvodnje	294	292			1	293	4	297
2	TE Kakanj *	Djelatnost proizvodnje	524	520			1	521	2	523
3	TE Tuzla	Djelatnost proizvodnje	572	562				562	4	566
4	ED Bihać *	Djelatnost distribucije	292	287			1	288	7	295
5	ED Mostar	Djelatnost distribucije	181	173				173		173
6	ED Travnik	Djelatnost distribucije	179	177				177	1	178
7	ED Sarajevo *	Djelatnost distribucije	435	424				424	1	425
8	ED Tuzla *	Djelatnost distribucije	452	424			1	425	2	427
9	ED Zenica *	Djelatnost distribucije	364	358			1	359		359
ZAJEDNIČKE FUNKCIJE-FUNKCIJE POTPORE - ukupno			305	284	4	0	1	289	1	290
DJELATNOST PROIZVODNJA - Podr. ukupno			1.438	1.420	0	2	1.422	10	1.432	
DJELATNOST DISTRIBUCIJA - Podr. ukupno			1.919	1.861	0	3	1.864	11	1.875	
DJELATNOST TRGOVINA - ukupno			24	20	0	0	20	1	21	
DJELATNOST SNABDIJEVANJE - ukupno			240	234	0	0	234	0	234	
EP BiH UKUPNO			3.926	3.819	4	0	6	3.829	23	3.852

8. REALIZACIJA PLANA ULAGANJA

U EP BiH, ukupan iznos investicionih ulaganja u 2023. godini u djelatnostima i podružnicama iznosi 105,1 miliona KM što je za 23,4% manje u odnosu na Revidovani plan (ne uključujući ulaganja u dokapitalizaciju i formiranje zavisnih društava), odnosno više za 57,2% u odnosu na realizaciju ulaganja u 2022. godini.

Glavni razlozi koji su onemogućili realizaciju Plana ulaganja su:

- striktna primjena Zakona o javnim nabavkama, tako da su pojedini tenderski postupci ponavljani usljed nedovoljnog broja prijavljenih ponuđača,
- dugotrajni procesi obezbjeđivanja neophodnih dozvola i saglasnosti za realizaciju projekata,
- kašnjenje u realizaciji projekata izgradnje novih i zamjenskih proizvodnih pogona usljed šireg i posljedičnog uticaja rata u Ukrajini i pandemije virusom Covid-19.

REALIZACIJA PLANA ULAGANJA PO PODRUŽNICAMA/DJELATNOSTIMA U 2023.GODINI

Tabela 8.1

mil. KM

Nivo ulaganja	Ostvareno 2022.	Plan za 2023.	Ostvareno 2023.	Struktura unutar djelatnosti	U odnosu na ukupna ulaganja
Djelatnost proizvodnje					
TE Tuzla	15,4	28,9	30,4	76,3%	28,5%
TE Kakanj	2,9	7,1	5,5	13,7%	5,1%
HE na Neretvi	5,0	3,8	3,4	8,5%	3,2%
mHE	0,2	0,4	0,5	1,1%	0,4%
IKT za djel. proizvodnje	0,2	2,0	0,1	0,4%	0,1%
Ukupno djelatnost proizvodnje	23,6	42,2	39,9	100,0%	37,3%
Djelatnost distribucije					
ED Bihać	7,2	12,1	13,6	23,9%	13,0%
ED Mostar	4,0	5,5	4,5	7,9%	4,3%
ED Sarajevo	10,9	20,3	14,8	26,0%	14,1%
ED Travnik	1,1	6,2	3,1	5,4%	2,9%
ED Tuzla	6,7	16,5	10,2	17,9%	9,7%
ED Zenica	6,4	10,8	9,3	16,4%	8,9%
IKT za djel. distribucije	1,0	7,4	1,4	2,5%	1,3%
Ukupno djelatnost distribucije	37,2	78,8	57,0	100,0%	54,2%
Djelatnost snabd. i trg.					
Sve podružnice	0,01	1,0	0,00	2,5%	0,0%
IKT za djel. snabd. i trg.	0,13	2,7	0,15	97,5%	0,1%
Ukupno djelatnost snabd. i trg.	0,13	3,6	0,16	100,0%	0,1%
Ulaganja sa nivoa Društva					
Ulaganja u kapitalne projekte	4,8	5,2	5,9	72,9%	5,6%
Zajednički projekti	0,4	1,6	0,2	2,8%	0,2%
IKT	0,6	5,8	2,0	24,3%	1,9%
Ukupno sa nivoa Društva	5,8	12,6	8,0	100,0%	7,7%
Ukupno ulaganje EP BiH	66,8	137,2	105,1	-	100,0%

Kada su u pitanju ulaganja u zavisna društva u toku 2023. godine (nisu prikazana u gornjoj tabeli), u rudnike uglja je uloženo 8,7 mil. KM, što je za 75,4% manje od planiranih 35,4 mil. KM.

Realizacija plana ulaganja u Djelatnosti proizvodnje

Revidovanim Planom poslovanja za Djelatnost proizvodnje za period 2023.-2025. godina, u dijelu koji se odnosi na 2023. godinu, za 2023. godinu predviđeno je ukupno ulaganje u Djelatnost proizvodnje u iznosu od 42,2 mil.KM pri čemu su sve vlastita sredstva. Dio ovih sredstava u iznosu od 0,4 mil.KM planirano je za ulaganja u Pogon Tuzla, Pogon Bihać, Pogon Sarajevo i Pogon Mostar, a dio sredstava u iznosu od 2,0 mil.KM je planirano za ulaganje u Sistemske IKT projekte.

U toku 2023. godine ukupno je realizovano 39,9 mil. KM, a što u odnosu na planirana ulaganja iznosi 94,4%.

Razlozi zašto planirana sredstva nisu realizovana u punom obimu su sljedeći:

- Veoma otežen proces javnih nabavki prema ZoJN, pri čemu je osnovni razlog dostavljanje značajnog broja žalbi i na tendersku dokumentaciju i na izbor ponuđača, a u većini slučajeva su ili žalbe neuredne ili neosnovane, te se kao takve odbacuju, ali značajno usporavaju procedure nabavki;
- Pored navedenog treba istaći da je na tržištu znatno smanjen broj kompanija koje se bave proizvodnjom opreme za termoenergetska postrojenja, održavanje istih, kao i obezbjeđenej kvalifikovane radne snage. Iz navedenog razloga broj kvalifikovanih ponuđača koji dostavljaju ponude za pokrenute postupke nabavke je znatno smanjen;
- Također, energetska kriza prouzrokovana ratom u Ukrajini te pandemijom Covid-19 virusa za posljedicu ima konstantan problem kod realizacije ugovora u smislu angažovanja radnika potrebnih za realizaciju istih te značajno povećanje cijena energenata, materijala, usluga i transporta.

Kako bi se dijelom ublažili vanjski uticaji na realizaciju određenih projekata poduzete su određene mjere. U Djelatnosti proizvodnje se vrši detaljno praćenje tržišta roba, radova i usluga, poređenje istog sa stanjem iz prethodnih godina, te usaglašavanje procijenjene vrijednosti planirane nabavke, što rezultira da su određeni projekti realizovani u planiranom obimu za iznos manji od vrijednosti investicionog ulaganja odobrenog u predmetnoj Investicionoj odluci. Razmatrane su i preispitane određene investicione odluke koje su ranije donešene, a koje sa sadašnjeg gledišta ne bi se mogle realizovati u planiranom obimu, te takva realizacija ne bi dala željene rezultate. Od takvih investicionih odluka se odustalo što je rezultiralo uvećanim iznosom vlastitih sredstava za projekte koji se moraju realizovati u što kraćem roku. Ulaganje u projekte za opremu i postrojenja kojima je istekao životni vijek svedeno je na minimum, npr. Blok 3 u TE Tuzla.

Uvažavajući navedene činjenice, prije svega veoma otežan proces javnih nabavki prema ZoJN, na bazi poduzetih aktivnosti (pokrenuti postupci nabavke i potpisani ugovori) realizacija za određeni dio planiranih projekata koji su planirani da se realizuju u toku 2023. godine je pomjerena i plan je da isti budu uspješno realizovani u toku 2024. godine.

Najznačajnije aktivnosti za projekte čija realizacija je bila planirana u 2023. godini, a koji imaju karakter i investicionog i tekućeg održavanja su:

- revitalizacija kotla Bloka 6 u TE Tuzla;
- redovni godišnji remont Bloka 4 u TE Tuzla;
- redovni godišnji remont Bloka 6 i Bloka 7 u TE Kakanj;
- remont Bloka 5 u TE Kakanj u vrijeme zastoja ovog bloka zbog kvara koji još uvijek nije otklonjen;
- remont Agregata 1 i Agregat 2 u HE Grabovica;
- remont Agregata 1 i Agregata 2 u HE Salakovac;
- remont Agregata 3 u HE Salakovac;
- realizacija ugovora za angažovanje konsultanta na izgradnji postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova na Bloku 6 u TE Tuzla;
- pokrenut postupak nabavke za realizaciju projekta „Izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova na Bloku 6 u TE Tuzla“;
- pokrenut postupak nabavke za realizaciju projekta „Izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova u TE Kakanj“;
- urađeno idejno rješenje „Izgradnja postrojenja za denitrifikaciju dimnih gasova u Podružnici TE Kakanj“ koji će biti iskorišten kao podloga za donošenje odgovarajućih investicionih odluka.

Pored navedenog, u 2023. godini ugovoreni i realizovani su sljedeći investicioni projekti:

- TE Tuzla:
 - Revitalizacija kotla Bloka 6;
 - Revitalizacija turbine Bloka 6;
 - Ugradnja parovoda za dovod pare sa turbine Bloka 6 u toplinsku stanicu za zagrijavanje mrežne vode na Bloku 4;
 - Nadogradnja procesne vizualizacije i automatizacijskih procesora sistema alspa na Bloku 6;
 - Zamjena veznih parovoda za turbinu Bloka 6;
 - Nabavka jednog GPZ i četiri obilazna ventila za Blok 6;
 - Redovna opravka i produženje eksploatacionog perioda vagona - 37 kom.;
 - Izrada Glavnog projekta rekonstrukcije sistema grijanja unutar TE Tuzla;
 - Rekonstrukcija 0,4kV sistema besprekidnog napajanja DCS-a Bloka 6;
 - Zamjena kompenzatora na rashladnom sistemu Bloka 6;
 - Zamjena prelaznog komada na odšljakivaču kotla Bloka 6;
 - Nabavka i zamjena skretnice T3 i sanacija dijela industrijskog kolosjeka;
 - Izrada drenaža na depoima uglja 3 i 4;
 - Reparacija duplih ležajeva mlinova Bloka 6 - 2 komada i Bloka 5 - 2 komada.
- TE Kakanj:
 - Izrada glavnog projekta deponije šljake i pepela Turbići;
 - Revitalizacija buldozera na deponiji šljake i pepela;
 - Zaštita površina neutralizacionih bazena na demineralizaciji;
 - Zamjena cjevovoda za dovod vode na ćelije rashladnih tornjeva Bloka 7;
 - Revitalizacija cirkulacionih pumpi kotla Bloka 7;
 - Rekonstrukcija dovodnih kanala otpadnih voda u pumpne stanice PS 1 i PS2;
 - Nabavka i ugradnja vreća za filter Bloka 5;
 - Nabavka metaliziranih pozicija za pregrijače i međupregrijače blokova 5 i 6;
 - Nabavka reducir ventila na trasi recirkulacije ENP Bloka 6;
 - Nabavka i ugradnja cjevnog registra NT zagrijača na Bloku 6;
 - Nabavka 6 kV elektromotora za pogon mlinova Bloka 6;
 - Nabavka 6 kV elektromotora za pogon mlinova Bloka 7;
 - Nabavka i ugradnja pumpe deka-vode;
 - Produženje gumenog transportera Linije 1 na deponiji šljake i pepela;
 - Nabavka i ugradnja transportne trake na sistemu dopreme uglja;
 - Rekonstrukcija sistema otprašivanja silosa pepela;
 - Zamjena 35 kV opreme u polju transformatora 31,5 MVA; Nabavka i zamjena SCADA sistema 110 kV i 220 kV postrojenja TE Kakanj;
 - Rekonstrukcija krova strojarnice GPO 1/6;
 - Nabavka viljuškara nosivosti 5t.
- HE na Neretvi:
 - Sanacija betonske obloge dovodnog tunela broj 2 u pogonu HE Jablanica;
 - Ugovor za nabavku i zamjenu 110 kV provodnih izolatora u pogonu HE Jablanica je realizovan;
 - Ugovor za zamjenu krova i vertikalnih oluka na objektu strojare u pogonu HE Grabovica;
 - Ugovor za nabavku i zamjenu grupnog regulatora u pogonu HE Jablanica je u toku, završetak radova je planirana u prvom kvartalu 2024. godine;
 - Potpisan ugovor za nabavku upravljačke opreme i rekonstrukciju temeljnog ispusta - ulaz u pogonu HE Jablanica;
 - Potpisan je ugovor za izradu elaborata za mjerenje nanosa i energetske profila u pogonima, realizacija u toku;
 - Ugovor za nabavku i zamjenu ulja na agregatu 1 u pogonu HE Salakovac;
 - Ugovor za nabavku univerzalne ispitne kutije za ispitivanje električnih zaštita;
 - Realizacija Ugovora za nabavku i ugradnju brojala za mjerenje i registraciju električne energije za pogon HE Salakovac u toku.

- Pogon Bihać:
 - Sanacija protivpožarnog sistema u HE Una Kostela;
 - Remont turbina u mHE Krušnica;
 - Nadogradnja serverske konfiguracije upravljačkog centra za hidroelektrane SCADA sistema.
- Pogon Tuzla:
 - Sanacija klizišta na desnom i lijevom boku brane Sniježnica;
 - Nabavka rezervne opreme za sistem automatske regulacije i upravljanja za mHE Modrac.
- Pogon Sarajevo:
 - Izrada Elaborata o inženjersko-geološkim i geotehničkim karakteristikama terena klizišta Bogatići;
 - Čišćenje akumulacije na brani Bogatići.

Realizacija plana ulaganja u Djelatnosti distribucije

Planom poslovanja Djelatnosti distribucije predviđen je iznos ulaganja od 78,8 mil. KM. Dio sredstava u iznosu od 7,4 mil. KM, odnosi se na ulaganje u systemske projekte IKT. Ostali iznos je planiran za realizaciju po elektrodistributivnim podružnicama, pri čemu je 71,2 mil. KM vlastitih sredstava i 147 hilj. KM kreditnih sredstava. Tokom 2023. godine ostvaren je nivo investicionih ulaganja u projekte Djelatnosti distribucije u iznosu od 57,0 mil. KM, što je 72,3% od plana, a za 53,1% više u odnosu na realizaciju ulaganja u 2022. godini.

Uzroci nepotpune realizacije Plana ulaganja su sljedeći:

- Dugotrajna i kompleksna procedura nabavki roba/radova/usluga
- Dugotrajna i kompleksna procedura obezbjeđivanja neophodnih dozvola i saglasnosti za realizaciju investicionih projekata
- Kompleksna procedura rješavanja imovinsko-pravnih odnosa iz razloga neažurnih zemljišnih knjiga, te iste neusaglašene sa katastrom
- Kredit Evropske investicione banke nije postao operativan tokom 2023. godine

Tokom 2023. godine na području distributivnih podružnica provodile su se redovne aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji elektrodistributivnih objekata sa ciljem stvaranja uslova za priključenje novih krajnjih korisnika na distributivnu mrežu i poboljšanja kvalitete isporuke električne energije postojećim krajnjim korisnicima. Priključenje krajnjih kupaca se tretira kao investicija pri čemu se 50% sredstava prikuplja iz jednokratnih naknada za priključenje koju plaćaju krajnji kupci/proizvođači, a drugih 50% obezbjeđuje Distributer iz svojih sredstava. Ovim su stvorene značajne pretpostavke za razvoj i širenje elektrodistributivne mreže u smislu stvaranja uslova za priključenje krajnjih kupaca/proizvođača. Dakle, Distributer je Investitor priključaka na elektrodistributivnu mrežu i provodi sve aktivnosti, od pripremnih radnji (rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, projektovanje, pribavljanje dozvola i saglasnosti) do izgradnje priključaka i puštanja objekata krajnjih kupaca/proizvođača pod napon.

U nastavku se daje pregled najznačajnijih projekata koji su realizovani u 2023. godini:

- Izvršena izgradnja 75 TS 10(20)/0,4 kV i izgradnja distributivne mreže u dužini od 530 km, od toga 100 km srednjenaponske i 430 km niskonaponske distributivne mreže;
- Izvršena izgradnja 3 TS 20/0,4 kV;
- Izvršena rekonstrukcija 47 TS 10(20)/0,4 kV i rekonstrukcija distributivne mreže u dužini 65 km, od toga 26 km srednjenaponske i 39 km niskonaponske distributivne mreže;
- Izvršena rekonstrukcija 25.253 obračunskih mjernih mjesta;
- Broj mjernih mjesta uveden u AMM sistemu je povećan za 14.087;
- U skladu sa strateškim opredjeljenjem za prelazak SN mreže na jedinstveni 20 kV naponski nivo, izvršeno je puštanje Goražda na 20 kV, čime je završen prelazak kompletnog područja BPK na 20 kV.
- U skladu sa strateškim opredjeljenjem za eliminaciju 35 kV naponskog nivoa, nije se vršila izgradnja novih 35 kV elektroenergetskih objekata.

Realizacija plana ulaganja u Djelatnost snabdijevanja

Planom ulaganja u Djelatnost snabdijevanja za 2023. godinu planirana su ukupna investiciona ulaganja u iznosu od 3,6 mil. KM, od čega se na projekte iz djelatnosti snabdijevanja odnosi skoro 1,0 mil. KM, a za sistemske IKT projekte iz ove djelatnosti 2,7 mil. KM.

Tokom 2023. godine nije bilo značajnijih i većih investicionih ulaganja na projekte iz djelatnosti snabdijevanja i u dijelu sistemskih IKT projekata, tako da je ukupna realizacija bila ispod 0,2 mil. KM.

Realizacija plana ulaganja sa nivoa Društva

Kapitalne investicije

U 2023. godini kapitalna ulaganja su realizovana u iznosu od 5,9 miliona KM. Aktivnosti organizacionih jedinica za kapitalne investicije odnosile su se na pripremu izgradnje termoelektrana, hidroelektrana, malih hidroelektrana, vjetroelektrana i solarnih elektrana, a obuhvatile su: izradu investiciono-tehničke dokumentacije; ispitivanja i istraživanja; pribavljanje potrebnih dozvola i saglasnosti; vođenje postupaka za eksproprijaciju nekretnina; zatvaranje finansijske konstrukcije; pripremu tenderske dokumentacije za izbor isporučilaca opreme i izvođača za usluge i radove, za projekte iz nadležnosti Kapitalnih investicija.

Pregled realizacija po projektima:

➤ Blok 7 - 450 MW u TE Tuzla

Ugovor o inženjeringu, nabavci i izgradnji bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla sa anexima 1 do 13 (u nastavku EPC Ugovor) između JP Elektroprivrede BiH d.d. – Sarajevo (u nastavku EPBiH) i Konzorcija China Gezhouba Group Company Limited, Peking, China (Lider) i China Energy Engineering Group Guandong Electric Power Design Institute Co., Ltd, China (Član konzorcija) (u nastavku EPC Izvođač), potpisan je 27.08.2014. godine.

Nakon završetka kompletne tenderske procedure za odabir Projektnog partnera, JP Elektroprivreda BiH je završila pregovore za zatvaranje konstrukcije finansiranja, potpisala ugovore i dobila sve neophodne saglasnosti da Ugovor o inženjeringu, nabavci i izgradnji (EPC Ugovor) i Sporazum o kreditnoj liniji postanu efektivni.

Dana 05.12.2019. godine The Export-Import Bank of China je izdala Obavijest o efektivnosti Sporazuma o kreditnoj liniji.

JP Elektroprivreda BiH je 25.12.2019. godine izdala Obavijest o efektivnosti EPC Ugovora i 16.07.2020. godine izdala Obavijest o početku realizacije EPC ugovora (NTP). Od ovog datuma teku rokovi izgradnje Bloka 7 (56 mjeseci).

Izvođenje pripremnih radova za izgradnju Bloka 7 (prva faza) koji su prema EPC Ugovoru u obavezi JP Elektroprivreda BiH okončano je 31.01.2021. godine. EPC Izvođač je preuzeo gradilište 16.08.2021. godine o čemu je sačinjen Zapisnik o preliminarnoj predaji gradilišta EPC Izvođaču.

Prema EPC Ugovoru nominovani su podizvođači ključne opreme i to:

- za kotao - GE Steam Power Switzerland GmbH, Baden, Switzerland („GESPS”) / GE Boiler Deutschland GmbH, Stuttgart, Deutschland („GEBD“),
- za turbinu i generator GE Steam Power Switzerland GmbH, Baden, Switzerland („GESPS”) / GE Power AG, Mannheim, Deutschland („GEP“)

Nakon što je GE izišao iz projekta EPC Izvođač je obavijestio Investitora o nemogućnosti nominovanog podizvođača glavne opreme da realizuje EPC Ugovor (dopis EPC Izvođača broj: TZ7-006-001-GM/G-LET-20-0012 od 15.10.2020. godine). EPC Izvođač je dopisom broj: TZ7-006-001-GM/G-LET-21-0002 od

29.01.2021. godine predložio alternativne podizvođače ključne opreme. Za kotao je predložen Shanghai Boiler Works Co. Ltd. (SBWL), a za turbinu i generator Shanghai Electric Corporation (SEC).

Prijedlog EPC Izvođača da se uvrste alternativni podizvođači (SBWL + SEC) nije prihvaćen od strane Nadzornog odbora Društva, koji je na 52. sjednici održanoj 27.04.2021. godine donio zaključak br. 7/52 da ostaje pri realizaciji EPC Ugovora koji je potpisan 27.08.2014. godine sa pripadajućim aneksima 1-13, bez izmjene podizvođača.

EPBiH je o svemu redovno informisala FMERI i Vladu Federacije BiH.

Nakon izvršene analize mogućih rješenja za nastavak realizacije EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 u TE Tuzla, EPBiH je aktom broj: 01-07-34657/2021 od 03.11.2021. godine informisala Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Vladu Federacije BiH, dok je Vlada Federacije BiH informisala Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o statusu projekta izgradnje bloka 7 – TE Tuzla.

Na 289. sjednici, održanoj 04.11.2021. godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela je zaključak V broj: 1660/2021 u kojem je navedeno:

- (2) Zadužuje se JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo da nastavi pregovore sa EPC Izvođačem s ciljem realizacije EPC Ugovora sa novim podizvođačima ključne opreme, uz obezbjeđenje najboljih uslova za JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i Federaciju Bosne i Hercegovine, uzimajući u obzir okolnosti koje su se u međuvremenu desile.*
- (3) Zadužuje se JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo da oformi Stručni tim za pregovore sa EPC Izvođačem, koji će uključiti i nezavisnog konsultanta.*
- (4) Rok za okončanje pregovora sa EPC Izvođačem je šezdeset (60) dana od imenovanja stručnog tima*

EPBiH je provela postupke javne nabavke za usluge tehničkog konsultanta za nastavak pregovora sa EPC Izvođačem s ciljem realizacije EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla i usluge pravnog konsultanta u vezi realizacije Ugovora o inženjeringu, nabavci i izgradnji - EPC, za Blok 7 - 450 MW u TE Tuzla sa alternativnim podizvođačima ključne opreme, sa odabranim konsulatnima su zaključeni ugovori o pružanju usluga.

Izvještaj Konsultanta za tehničko tehnološku ocjenu alternativnih podizvođača dostavljen je 17.05.2022. godine a Izvještaj o radu Stručnog tima za tehničku ocjenu alternativnih ponuđača ključne opreme iz EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla br. 07-14328-1/2022 završen je 20.05.2022. godine.

Stručni tim je ocijenio da prijedlog EPC Izvođača za zamjenu podizvođača glavne opreme nije prihvatljiv iz sljedećih razloga:

1. EPC Izvođač sa predloženim alternativnim podizvođačem za kotao - SBWL nema referencu koja je u skladu sa zahtjevima tendera za izbor projektnog partnera za zajedničko ulaganje u projekat izgradnje bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla i nakon ocjene referenci iz dijelova ne posjeduje odgovarajuću referencu za korištenje goriva u prahu od lignita. Dodatno, tokom tehničkih pregovora, alternativni podizvođač nije dokazao da posjeduje znanja, sposobnosti i iskustvo da može realizovati tehničko - tehnološko prihvatljivo rješenje za kotao ložen lignitom u prahu, prema tehničkim specifikacijama i zahtjevima iz tendera i EPC Ugovora.
2. EPC Izvođač je predložio upotrebu standarda koji nisu navedeni u EPC Ugovoru, a Stručni tim je predložio način njihovog prihvatanja. EPC Izvođač je Izjavom djelimično prihvatio predloženi način prevazilaženja odstupanja, ali nije dostavio Investitoru na saglasnost naziv kompetentne institucije, koja će izvršiti provjeru ekvivalentnosti predloženih standarda sa EN standardima.
3. EPC Izvođač nije predočio validan dokument o registraciji za projektovanje od strane predloženog podizvođača SBWL za kotao i SEC za turbinu i generator.

Na osnovu pregleda dostavljene dokumentacije od strane EPC Izvođača za predložene alternativne podizvođače ključne opreme (kotao, turbina i generator) iz EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla i svega naprijed navedenog, Stručni tim smatra da predloženi podizvođač za projektovanje, izradu i

ugradnju kotla SBWL trenutno ne zadovoljava zahtjeve iz tendera i EPC Ugovora, jer se iz dostavljene dokumentacije ne može nedvosmisleno zaključiti da li isti posjeduje znanje i iskustva na izgradnji postrojenja za kotao ložen lignitom u prahu koji su neophodni za uspješnu realizaciju Projekta.

Izvještaj o radu Stručnog tima usvojen je od strane Uprave Društva na 184. sjednici održanoj 31.05.2022. godine i Nadzornog odbora EPBiH na 84. sjednici održanoj 06.06.2022. godine.

Nakon usvajanja Izvještaja o radu Stručnog tima od strane Uprave i Nadzornog odbora EPBiH je Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnom ministarstvu energetike, rudarstva i industrije dostavilo Informaciju o tehničkoj ocjeni alternativnih ponuđača ključne opreme iz EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla broj:10-15690-1/2022 od 06.06.2022. godine.

Vlada FBiH je na 323. sjednici održanoj 14.07.2022. godine donijela zaključak V. broj: 1100/2022 koji glasi:

- 1. Vlada Federacije BiH usvaja Informaciju Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije o tehničkoj ocjeni alternativnih ponuđača ključne opreme iz EPC Ugovora za izgradnju bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla.*
- 2. Vlada Federacije BiH prihvata prijedlog JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo da se odbije prijedlog novih alternativnih proizvođača ključne opreme, te da se uputi poziv EPC Izvođaču da realizuje EPC Ugovor koji je potpisan 27.08.2014.godine sa pripadajućim aneksima 1-13, bez izmjene podizvođača.*
- 3. Vlada Federacije BiH zadužuje JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo da u slučaju nemogućnosti nastavka realizacije ugovora od strane EPC Izvođača o tome obavijesti Vladu Federacije BiH i zatraži saglasnost za raskid Ugovora po ispunjenju svih formalno-pravnih uslova, a u cilju zaštite interesa JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Vlade Federacije BiH.*
- 4. Informacija iz tačke 1. ovog zaključka uputit će se Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, radi razmatranja i usvajanja.*
- 5. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.*

JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo je dopisom br.07-21669-1/2022 od 09.08.2022. godine obavijestila EPC Izvođača da predloženi podizvođači ključne opreme nisu prihvatljivi jer ne ispunjavaju zahtjeve iz tenderske dokumentacije i EPC Ugovora i pozvala EPC Izvođača da bez odlaganja pristupi ispunjenju ugovornih obaveza na način i u rokovima utvrđenim u EPC Ugovoru, odnosno Planom provedbe Ugovora iz Dodatka broj 6. iz Ugovora. Isto je učinjeno i dopisom br.07-24950-1/2022 od 15.09.2022. godine.

EPC Izvođač je dopisom od 02.12.2022. godine predložio novi koncept zamjene podizvođača ključne opreme sa konzorcijem SBWL+RAFAKO. Dostavljeni prijedlog je analiziran od strane Stručnog tima za izgradnju Bloka 7. EPBiH je odgovorila na dopise EPC Izvođača i pozvala ga na dostavljanje novih tehničkih prijedloga u skladu sa EPC Ugovorom.

Na osnovu Zaključka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. Broj:20/2023 koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela na 346. sjednici održanoj 12.01.2023. godine, a koji glasi:

- 1. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvaja Informaciju Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije o aktivnostima na realizaciji EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla, a koju je pripremila JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo.*
- 2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je saglasna da JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo EPC Izvođaču uputi prvu Opomenu pred raskid EPC Ugovora za izgradnju Bloka 7 - 450 MW u TE Tuzla.*
- 3. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine zadužuje JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo da u slučaju nemogućnosti nastavka realizacije EPC Ugovora od strane EPC Izvođača i nakon 3 (tri) Opomene upućene EPC Izvođaču sačini cjelovitu Analizu realizacije EPC Ugovora i dostavi Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i traži saglasnost za raskid EPC Ugovora po ispunjenju svih formalno-pravnih uslova, a u cilju zaštite interesa JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i Federacije Bosne i Hercegovine.*

4. *Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će Analizu realizacije EPC Ugovora iz tačke 3. ovog Zaključka dostaviti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine kako bi se mogao o istom izjasniti.*
5. *Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.*

EPBiH je 26.01.2023. godine EPC Izvođaču uputila prvu Opomenu pred raskid EPC Ugovora, zavedena pod brojem: 01-07-2784-1/2023 sa pozivom EPC Izvođača da u roku od 90 (devedeset) dana izvrši svoju obavezu izrade Baznog dizajna u skladu sa Dodatkom br.6 i članom 6.1.1.1 EPC Ugovora.

EPBiH je dopisom br.07-16037-1/2023 od 27.04.2023.godine EPC Izvođaču uputila drugu opomenu pred raskid EPC Ugovora kojom je EPC Izvođaču ostavljen novi rok od 90 dana da izvrši svoju obavezu izrade Baznog dizajna u skladu sa EPC Ugovorom.

EPBiH je dopisom br.01-07-25785-1/2023 od 27.07.2023. godine EPC Izvođaču uputila treću opomenu pred raskid EPC Ugovora kojom je EPC Izvođaču ostavljen novi rok od 90 dana da izvrši svoju obavezu izrade Baznog dizajna u skladu sa EPC Ugovorom.

S obzirom da EPC Izvođač nije izvršio svoju ugovornu obavezu u ostavljenom roku ni nakon uručene tri opomene pred raskid EPC ugovora, EP BiH je uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH raskinula Ugovor o inženjeringu, nabavci i izgradnji Bloka 7 – 450 MW u TE Tuzla sa EPC izvođačem te otkazala Sporazum o kreditnoj liniji sa Exim Bankom Kine. Trenutno se poduzimaju sve neophodne aktivnosti na zaštiti interesa EP BiH d.d. i Vlade FBiH.

- **Vijeće za državnu pomoć BiH**

Vijeće za državnu pomoć BiH je na 121. sjednici održanoj 29.06.2022. godine, u skladu sa Odlukom Ministarskog savjeta br.2021/03/MC-EnC od 30.11.2021. godine, je Rješenjem br. UP/I 02-26-1-42-11/18 od 29.06.2022.g. poništilo pravosnažno Rješenje Vijeća za državnu pomoć BiH br. UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.07.2018. godine i naložilo Federalnom ministarstvu finansija, kao davaocu državne pomoći, da poduzme mjere za povrat nezakonito dodijeljene pomoći.

Federalno ministarstvo finansija je putem Federalnog pravobranilaštva 18.08.2022. godine podnijelo tužbu broj: U 76/22 protiv Rješenja Vijeća za državnu pomoć br. UP/I 02-26-1-42-11/18 od 29.06.2022. godine.

Zajedno sa tužbenim zahtjevom Federalno pravobranilaštvo kao Tužitelj podnijelo je i Zahtjev za odgađanje izvršenja rješenja Vijeća za državnu pomoć BiH broj: UP/I 03-26-1-42-11/18 od 29.06.2022. godine.

Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 3 U 043735 22 Upv od 02.11.2022. godine odbijen je Zahtjev Tužitelja za odgađanje izvršenja rješenja Vijeća za državnu pomoć Bosne i Hercegovine broj: UP/I 03-26-1-42-11/18 od 29.06.2022.godine, prvenstveno iz razloga što je predmetno Rješenje neprovodivo.

Presudom Suda BiH od 11.01.2023. godine poništeno je Rješenje Vijeća za državnu pomoć broj: UP/I 03-26-1-42-11/18 od 29.06.2022. godine, te predmet vraćen Vijeću za državnu pomoć na ponovni postupak, čime je njegovo svako pravno dejstvo stavljeno van snage.

Federalno ministarstvo finansije je dopisom broj: 08-45-1-3287/23 E.B, od 8. maja 2023. godine, tražilo da se sačini Izjašnjenje na Zahtjev Vijeća za državnu pomoć Bosne i Hercegovine, broj: UP/I 03-26-1-42-26/18 od 25.04.2023. godine o svim činjenicama, dokazima i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja, odnosno za ocjenu usklađenosti državne pomoći u obliku garancije Federacije BiH korisniku Javno preduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta izgradnje Bloka 7-450 MW u TE Tuzla sa Zakonom o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini.

U saradnji sa pravnim konsultantom sačinjeno je Izjašnjenje i dopisom broj: 07-17961-1/2023 od 19.05.2023. godine dostavljeno Federalnom ministarstvu finansija.

➤ **Blok 8 - 300 MW u TE Kakanj**

U cilju nastavka daljih aktivnosti na realizaciji projekta zamjenskog Bloka 8 u TE Kakanj a u skladu sa Zaključkom Vlade Federacije BiH, broj: 560/2019 od 16.05.2019. godine, kojim je zadužila FMERI i EPBiH da ubrzaju aktivnosti vezane za izgradnju zamjenskog Bloka 8 u TE Kakanj, EPBiH je 2020. godine izvršila inoviranje Investiciono-tehničke dokumentacije sa investicionim programom sa povećanom snagom bloka na

350 MW, a u cilju ispunjavanja uslova da nova postrojenja za sagorijevanje moraju biti u skladu sa graničnim vrijednostima iz Priloga V, dio 2 Direktive 2010/75/EU.

EPBiH je 16.06.2022. godine Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije dostavila Informaciju o statusu realizacije projekata izgradnje zamjenskih termoblokova (Blok 7, TE Tuzla i Blok 8, TE Kakanj).

Za sve ranije dobijene dozvole i saglasnosti za izgradnju Bloka 8 u TE Kakanj su istekli rokovi i više nisu validne, te bi se u slučaju odluke o nastavku realizacije ovog projekta moralo pristupiti ponovnom ishodomvanju svih dozvola na osnovu Inoviranog idejnog projekta iz 2020. g. sa instalisanom snagom Bloka 350 MW.

➤ **Vrelovod za snabdijevanje toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva**

Na osnovu urađenog Idejnog projekta snabdijevanja toplinskom energijom područja do/i Sarajeva iz TE Kakanj, sa uključenim Elaboratom eksproprijacije stvoreni su preduslovi za naredne faze implementacije pripremnih aktivnosti za realizaciju ovog investicionog projekta.

S ciljem nastavka pripremnih aktivnosti Vladi FBiH putem Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije je od strane EPBiH dostavljena Inicijativa za proglašenje javnog interesa za realizaciju Projekta „Snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do /i Sarajeva, sa prijedlogom da Vlada FBiH:

- proglasi javni interes za realizaciju ovog Projekta;
- proglasi EPBiH za nosioca javnog interesa za realizaciju ovog Projekta tj. priprema i izgradnja novoprojektovanog vrelovoda i toplifikacija područja do/i Sarajeva na bazi kogeneracije iz TE Kakanj.

U važećim prostornim planovima FBiH i Prostornom planu Zeničko-dobojskog kantona, Prostornom planu općine Kakanj i Prostornom planu općine Visoko nije planirana trasa vrelovoda iz TE Kakanj prema Sarajevu.

➤ **Projekat Transporta i odlaganja čvrstih produkata procesa iz TE Tuzla na PK Šikulje**

Između Rudnika Kreka d.o.o Tuzla i EPBiH je 04.03.2022. godine potpisan Sporazum o saradnji koji ima za cilj da se dijelovi površinskog kopa Šikulje, na kojim je završena eksploatacija uglja, rekultiviraju korištenjem otkrivke i produkata procesa iz TE Tuzla.

Donesena je Investiciona odluka o izdvajanju sredstava za finansiranje prve faze Projekta Transporta i odlaganja čvrstih produkata procesa TE Tuzla (tehnička rekultivacija devastiranih površina rudnika PK Šikulje korištenjem otkrivke i čvrstih produkata procesa iz TE Tuzla) - prva faza.

Predviđeno je da se realizacija ovog projekta odvija u četiri faze i to:

- Inoviranje postojeće i izrada ostale potrebne projektne dokumentacije, priprema podloga za projektovanje uključujući izradu Dopunskih rudarskih projekata, istražne radove i pribavljanje potrebnih dozvola i saglasnost (prva faza),
- Izrada izvedbene projektne dokumentacije i izvođenje pripremnih radova (druga faza),
- Nabavka potrebne opreme, materijala i izvođenje radova na uzimanju produkata procesa, unutrašnjem transportu u TE Tuzla i vanjskom transportu od TE Tuzla do PK Šikulje (treća faza),
- Nabavka potrebne opreme, materijala i izvođenje radova na preuzimanju produkata sagorijevanja, transport i tehnička rekultivacija degradiranih površina na PK Šikulje (četvrta faza).

Sa izabranim izvođačem je 25.11.2022. godine potpisan ugovor za izradu Idejnog projekta unutrašnjeg transporta produkata transporta TE Tuzla, skladištenje i priprema za odvoz željeznicom. Idejni projekat unutrašnjeg transporta je završen 23.02.2023. godine.

Sa izabranim izvođačem je 20.04.2023. godine potpisan ugovor za izradu Glavnog projekta vanjskog transporta produkata procesa od TE Tuzla do PK Šikulje.

Izrada i revizija Glavnog projekta vanjskog transporta produkata procesa od TE Tuzla do PK Šikulje završena je 17.10.2023. godine.

Sa izabranim izvođačem je potpisan ugovor za izradu Elaborat o mogućnostima primjene produkata procesa TE Tuzla (šljaka, pepeo, gips) u sklopu tehničke rekultivacije devastiranih površina PK Šikulje, skupa sa

rudničkom otkrivanju (jalovinom) i Elaborata geomehaničkih radova za sistem prijema, istovara, transporta i odlaganja produkata procesa u sklopu tehničke rekultivacije devastiranih površina PK Šikulje, skupa sa rudničkom otkrivanju (misije G1, G21 i G23). Izrada Elaborata je u završnoj fazi.

Pokrenut je postupak nabavke za izradu Dopunskog rudarskog projekta za pripremu, istresanje (istovar) i transport produkata procesa TE Tuzla na lokaciji PK Šikulje i izradu Dopunskog rudarskog projekta transporta i odlaganja produkata procesa TE Tuzla u sklopu rekultivacije degradiranih rudarskih površina PK Šikulje. Prikupljene su ponude i donesene Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

U narednom periodu potrebno je usaglasiti i potpisati Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo i Rudnika Kreka na realizaciji ovog projekta

➤ **Izgradnja HE Vranduk**

U postupku koji je pokrenuo JV Strabag AG Austrija / Končar d.d. Zagreb, u februaru 2018. godine pred ICC arbitražom u Parizu, u kojem je EPBiH tužena strana, krajem decembra 2021. godine Arbitražno vijeće je donijelo presudu u korist JV Strabag AG Austrija/Končar d.d. Zagreb.

Nakon Odluke Arbitražnog vijeća EPBiH je pred sudom u Briselu zatražila poništenje odluke.

Prvostepeni sud u Briselu je 29.09.2023.g. tužbu EPBiH za pobijanje arbitražne odluke ocijenio prihvatljivom, ali neosnovanom. Očekuju se aktivnosti na priznanju i izvršenju arbitražne odluke u BiH.

U sudskom sporu koji je pokrenula EPBiH, u julu 2020. godine, nakon odbacivanja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti za izgradnju HE Vranduk od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja (FMPU) nije bilo aktivnosti.

EPBiH za projekat HE Vranduk ne posjeduje niti jedan validan upravni akt koji bi omogućio izvođenje aktivnosti na terenu.

EPBiH je dostavila inicijativu nadležnom ministarstvu da se zaključcima Vlade Federacije BiH omogući FMPU-u da izda urbanističku saglasnost za izgradnju HE Vranduk, u kojoj bi Investitoru bili naznačeni obavezujući uslovi Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika.

Na upućenu inicijativu nije zaprimljen odgovor.

➤ **Nastavak rekonstrukcije i proširenje HE Una Kostela na rijeci Uni**

S obzirom da je 25.06.2020. g. FMPU odbilo zahtjev EPBiH za izdavanje urbanističke saglasnosti za projekat nastavka rekonstrukcije i proširenje HE Una Kostela na rijeci Uni u Bihaću, od 23.05.2018.g., 23.07.2020.g. je pokrenut upravni spor s ciljem pobijanja Rješenja. Aktivnosti po podnesenoj tužbi nije bilo, a obzirom na to nije se pristupilo planiranim aktivnostima: provođenja eksproprijacije zemljišta i izrade Glavnog projekta za pribavljanje građevinske dozvole.

Nepovoljne okolnosti za nastavak pripreme realizacije projekta rekonstrukcije i proširenja HE Una Kostela su se nastavile nizati u 2020. godini i Vijećnici Gradskog vijeća Bihaća su, 08.10.2020. g., usvojili „Deklaraciju o zaštiti rijeke Une“ kojom se odbacuje vršenje bilo kakvih zahvata u vodotoku rijeke Une koja se nalazi na teritoriji ovog Grada. Također, ovom Deklaracijom ukida se mogućnost izgradnje i hidroelektrana.

Pored toga aktivnosti pripreme nisu obustavljene i Zahtjev za obnovu okolinske dozvole za projekat rekonstrukcije i proširenja HE Una Kostela je upućen pravovremeno FMOiT, 14.04.2022. g. FMOiT je dostavilo dopis u kojem se navodi da je potrebno izvršiti dopunu predmetnog Zahtjeva, a u skladu sa novom Uredbom o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš. Prema ovim uputama pripremljena je i provedena nabavka usluge izrada Zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš za rekonstrukciju i proširenje HE Una Kostela. Zahtjev je izradila ovlaštena ustanova u februaru 2023. godine.

Dopuna Zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš za rekonstrukciju i proširenje HE Una Kostela, upućena je FMOiT 24.02.2023. godine.

EPBiH za projekat HE Una Kostela ne posjeduje niti jedan validan upravni akt koji bi omogućio izvođenje aktivnosti na terenu.

Trenutni status pripreme za nastavak rekonstrukcije i proširenja ne obećava održavanje planirane dinamike implementacije i ukupnu efektivnost projekta.

O svim aspektima ovog projekta upućene su informacije Vladi Federacije BiH i FMERI.

➤ HE Janjici na rijeci Bosni

Postupak eksproprijacije nekretnina, u nadležnosti gradskih službi, za sada ide planiranom dinamikom: Planirani rok za realizaciju je kraj 2024. godine.

EPBiH je sa JP Ceste FBiH potpisala Sporazum o zajedničkoj implementaciji Projekta za izgradnju HE Janjici „Rekonstrukcija magistralne ceste sa izgradnjom priključka lokalne saobraćajnice na magistralnu cestu M17 u mjestu Janjici“.

Evaluacija pristiglih aplikacija na Javni poziv za pretkvalifikacije ponuđača za izbor projektanta, isporučioća opreme, izvođača radova za izgradnju HE Janjici nije okončana.

Izrada tenderske dokumentacije za II fazu Ograničenog postupaka sa objavom obavještenja o nabavci Projektovanje, isporuka opreme, izgradnja i puštanje u pogon HE Janjici 16,22 MW po principu „Ključ u ruke“ je u toku.

EPBiH za projekat HE Janjici posjeduje validan upravni akt – Načelno odobrenje za građenje, koji omogućava izvođenje aktivnosti na terenu.

➤ HE Kovanići na rijeci Bosni

Nakon okončanja izrade Idejnog projekta za HE Kovanići, u martu 2022. godine, podnesen je Zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš FMOiT, s ciljem pribavljanja rješenja za izradu studije utjecaja na okoliš. Vlada Federacije BiH je 23.03.2023. g. donijela Odluku o dopuni Odluke o proglašenju javnog interesa i pristupanju pripremi i izgradnji prioriternih EEO u Federaciji BiH, kojom je proglašen javni interes za izgradnju HE Kovanići. Ovom dopunom Odluke stvoreni su uslovi za nastavak aktivnosti na izradi Studije utjecaja na okoliš, nakon čije izrade i slijede dalje propisane aktivnosti za dobijanje okolinske dozvole.

Izrađena je Inovirana Studija opravdanosti izgradnje HE Kovanići koja će poslužiti kao osnova za obnavljanje zahtjeva za dodjelu koncesije za izgradnju i korištenje HE Kovanići, sa parametrima iz Idejnog projekta.

➤ HE Ustikolina na rijeci Drini

Ministarstvo za urbanizam prostorno uređenje i zaštitu okoline Vlade BPK Goražde, u martu 2022. godine, izdalo je Rješenje o urbanističkoj saglasnosti za obavljanje geološko-geotehničkih istražnih radova – misija G1 za potrebe aktuelizacije Idejnog projekta za HE Ustikolina.

Istražni radovi su završeni krajem 2023. godine

Nastavak daljih aktivnosti na ovom projektu uslovljen je pribavljanjem upravnih akata, za čije izdavanje je potrebna saglasnost lokalnih zajednica.

EPBiH za projekat HE Ustikolina posjeduje validnu Okolinsku dozvolu, koja omogućava pribavljanje ostale neophodne upravne dokumentacije. Kako se bliži istek roka na koji je izadata Okolinska dozvola, jedini način njenog održanja je pribavljanje Urbanističke saglasnosti, za što postoje realni izgledi ukoliko sve zainteresovane strane pruže podršku realizaciji Projekta.

➤ SHE na gornjem toku rijeke Neretve

Vlada FBiH ja 2021. godine, na prijedlog FMERI donijela odluku o izmjenama odluka o proglašenju javnog interesa i pristupanju pripremi i izgradnji prioriternih elektroenergetskih objekata u FBiH, te o proglašenju javnog interesa, pristupanju pripremi izgradnje elektroenergetskih objekata, izboru strateških partnera i pristupanju dodjeli koncesija.

Usvojenim izmjenama odluka EPBiH je nominovana za nosioca poslova na pripremi za izgradnju, između ostalih, i objekata HE Glavatičevo, HE Bjelimići i PHE Bjelimići koje predstavljaju sistem hidroelektrana na gornjem toku rijeke Neretve, te je utvrđena obaveza pristupanja dodjele koncesije putem samoinicijativne ponude za izgradnju. Donesenim izmjenama su stvorene pravne pretpostavke za pokretanje aktivnosti na pripremi i izgradnji hidroelektrana iz Sistema hidroelektrana na gornjem toku rijeke Neretve.

EPBiH je vlastitim resursima izradila studije ekonomske opravdanosti, sa uključenom procjenom uticaja na okoliš za Sistem hidroelektrana na gornjem toku rijeke Neretve, zasnovane na podacima koji su javno objavljeni u razvojnim dokumentima Vlade Federacije BiH i Prostornom plana Općine Konjic.

Na prijedlog FMERI 31.01.2022. g. upućeni su pojedinačni zahtjevi za dodjelu koncesije putem samoinicijativne ponude za elektroenergetske objekte na gornjem toku rijeke Neretve.

Nakon pregleda i ocjene dostavljenih samoinicijativnih ponuda, a prije proglašavanja javnog interesa za dodjelu koncesija, FMERI je dužan pribaviti prethodnu saglasnost za dodjelu koncesije Gradskog vijeća Konjica.

EPBiH je pokrenula inicijativu za konsultacije sa ministarstvima i agencijama na Federalnom i kantonalnim nivoima. Do sada su održani sastanci u Federalnom ministarstvu prostornog uređenja, Federalnom ministarstvu okoliša i turizma i Grada Konjica. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odgovorilo je da nije nadležno za usaglašavanje prostorno-planske dokumentacije. Vlada HNK do sada nije izrazila interes za održavanje sastanka. Grad Konjic nije odgovorio na upit i urgenciju dostavljenu od strane FMERI-a, vezano za prethodnu saglasnost lokalne zajednice na dodjelu koncesije, a što je zatraženo i na sastanku održanom sa predstavnicima Gradske uprave sa predstavnicima FMERI i EPBiH.

EPBiH je, u proteklom periodu, pripremila tendersku dokumentaciju za nabavku usluge izrade idejnog rješenja objekata i snimak postojećeg stanja okoliša projektnog područja hidroelektrana na gornjem toku rijeke Neretve.

Naredne aktivnosti će obuhvatiti rezimiranje zaključaka sa održanih sastanaka, kao i održavanje zajedničkog sastanka sa učesnicima u pripremi i odobravanju građenja vezano za realizaciju Projekta.

Za razvoj daljih aktivnosti na projektu neophodno je obezbijediti prethodnu saglasnost lokalne zajednice za dodjelu koncesije

O svim aspektima ovog projekta upućene su informacije Vladi Federacije BiH i FMERI.

➤ **MHE Kakanj na rijeci Bosni**

Na kritičnom putu za ovaj Projekat je dobivanje prethodne vodne saglasnosti i sticanje koncesionog prava za korištenje vodnog dobra u svrhu izgradnje hidroenergetskog objekta.

Sa stanovišta prostorno planske dokumentacije, za planiranu lokaciju u Projektu izgradnje MHE Kakanj ispunjene su planske pretpostavke za traženu izgradnju, izvođenjem istražnih radova na terenu i izradom investiciono-tehničke dokumentacije nivoa kompleksnog Idejnog projekta, sa više od 20 knjiga (uključujući tehničke, okolinske, ekonomsko-finansijske, prostorno-planske aspekte, uključivo otkupe i odštete i dr.).

Dostavljenim Zaključkom, od 06.10.2023. godine, Agencija za vodno područje rijeke Save, prekinula je postupak pokrenut od strane Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona, kao koncesora, za izdavanje prethodne vodne saglasnosti u postupku dodjele koncesije za izgradnju hidroenergetskog objekta mHE Kakanj, na rijeci Bosni, općina Kakanj, zbog navodne prostorno-planske kolizije projekata mHE Kakanj i mHE Poljice, koja je prostornim planom locirana cca 800m uzvodno od lokacije projekta mHE Kakanj.

Inicijativa za izmjenu Prostornog plana Zeničko-dobojskog kantona je podnesena 23.10.2023. godine od strane EPBiH. Prethodno se EPBiH obratila nadležnom Ministarstvu ZE-DO kantona sa zahtjevom za izjašnjenje u vezi dodjele koncesije za izgradnju MHE Kakanj.

Kantonalno ministarstvo za prostorno uređenje, promet i zaštitu okoline je 26.12.2023. g u svom odgovoru-mišljenju u vezi podnesene inicijative, potvrdilo stav da za predmetnu izgradnju MHE Kakanj ne postoje smetnje s aspekta važećih prostorno-planskih dokumenata, jer je ista već utvrđena kao potencijalna hidroelektrana.

EPBiH je 03.01.2024.g uputila FMERI-u zahtjev za dostavu informacije, kao nadležnom organu za izdavanje energetske dozvole, kako bi se dobilo tumačenje u pogledu tretiranja ovog projekta MHE u odnosu na ispunjenost uslova iz primjene novog Zakona o električnoj energiji FBiH („Sl. novine FBiH“ br. 60/23).

➤ **MHE na slivu rijeke Neretvice**

Kako je realizacija projekta izostala usljed poništenja građevinskih dozvola i protivljenja udruženja građana realizaciji projekata MHE Srijanski Most i MHE Gorovnik ušće, EPBiH je raskinula Ugovor o koncesiji, Ugovor o rješavanju imovinsko-pravnih odnosa i Ugovor o prijateljskom okruženju s Općinom Konjic, kao i Ugovore za izgradnju ove dvije MHE sa Izvođačem/Izvršiocom.

EPBiH je februaru 2023. godine podnijela Tužbu Općinskom sudu u Mostaru protiv Grada Konjic, radi naknade štete i povrata uloženi sredstava.

U aprilu 2023. godine, EPBiH je zaprimila tužbu radi isplate potraživanja koja je pokrenuta od strane Izvođača na jednom od ugovora vezanim za izgradnju MHE Srijanski Most i MHE Gorovnik ušće.

U maju 2023. godine je zaprimljen odgovor na tužbu protiv Grada Konjica i Protivtužba Grada Konjica prema EPBiH za nadoknadu štete.

U decembru 2023. godine, EPBiH je zaprimila tužbu radi isplate potraživanja, pokrenutu od strane Izvršioca na jednom od ugovora vezanim za izgradnju MHE Srijanski Most i MHE Gorovnik ušće.

Parnični postupci po sve tri tužbe/protivtužbe pred nadležnim sudovima su u toku.

➤ **MHE MODRAC 2– na rijeci Spreči**

U prethodnom periodu, na osnovu Sporazuma o saradnji na projektu pripreme izgradnje MHE Modrac 2 od 11.03.2021. godine, potpisanog između EPBiH i JP Spreča d.d. Tuzla, provedeno je niz pripremnih aktivnosti za izgradnju MHE Modrac 2. Osnova za pokretanje pripremnih aktivnosti i potpisivanje Sporazuma je postojeći Ugovor o koncesiji o korištenju akumulacije Modrac s kojim raspolaže JP Spreča, i na osnovu kojeg je, u prethodnom periodu, JP Spreča dobila sve potrebne dozvole za izgradnju MHE Modrac 2, kojima je rok važnosti istekao.

U međuvremenu, zbog izmjene zakonskih propisa za izgradnju malih hidroelektrana tj. dopune Zakona o električnoj energiji Federacije BiH iz 2022. godine, kojim je dozvoljena izgradnja malih hidroelektrana do 10 MW, uz uslov da imaju pribavljen Ugovor o koncesiji, u postupku pokrenutih aktivnosti za MHE Modrac 2, Komisija za koncesije Tuzlanskog kantona i Ministarstvo nadležno za tumačenje postojećeg Ugovora o koncesiji, problematiziraju validnost postojećeg Ugovora o koncesiji, u svrhu izgradnje MHE Modrac 2.

Nakon zahtjeva od EPBiH i JP Spreča za ponovno preispitivanje stava nadležnih institucija po pitanju Ugovora o koncesiji, dana 07.03.2023. godine od istih je dobiven stav da je potrebno pribaviti novi koncesioni ugovor za izgradnju MHE Modrac 2, što za JP Spreča d.d. Tuzla nije bilo prihvatljivo. te nisu se poduzimale dalje aktivnosti na ovom projektu.

U novembru 2023. godine, na prijedlog JP Spreča d.d. Tuzla, da se projekat MHE Modrac 2 treba tretirati kao dogradnja postojeće MHE Modrac, čiji vlasnik je JP EP BiH, a ne kao novi objekat, nadležnom kantonalnom ministarstvu dostavljen je zahtjev za izdavanje Prethodne vodne dozvole sa neophodnom dokumentacijom, tj. Studijom za prethodnu vodnu saglasnost sa ostalim priložima. Pribavljanjem Prethodne vodne saglasnost, bilo bi izvjesno da se i ostale potrebne saglasnosti za realizaciju ovog projekta mogu pribaviti, te bi se u tom slučaju nastavile zajedničke aktivnosti sa JP Spreča na izgradnji ovog objekta.

➤ **Priprema i izgradnja VE Vlašić, općina Travnik**

U skladu sa novom zakonskom regulativom Federalnom ministarstvu okoliša i turizma je podnesen Zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš za projekt izgradnje VE Vlašić te na zahtjev ministarstva vršene dopune zahtjeva. Rješavanje Zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš za projekt izgradnje VE Vlašić je u postupku.

Tokom godine su vršena kontinuirana osmatranja i istraživanja (biljaka i životinja) na projektnom području za potrebe izrade Studije kritičnih staništa. Izrada Studije kritičnih staništa je u toku.

Operativni odbor Investicionog okvira za zapadni Balkan (WBIF) u okviru proširenog Osmog poziva za sufinansiranje investicionih projekata odobrio je grant od 20,13 mil. EUR bez uključenih naknada za implementaciju za projekt VE Vlašić.

Vlade Federacije BiH je 28.09.2023. godine dopunom Odluke o proglašenju javnog interesa i pristupanju pripremi i izgradnji prioriternih elektroenergetskih objekata u FBiH (Sl. novine FBiH 8/10, 34/11, 20/15, 89/17, 67/21, 22/23), uvrstila vjetroelektranu „VE Vlašić, 50 MW“ u projekte koji su tretirani ovom Odlukom.

➤ **FNE Gornja Breza 15 MW**

U julu 2023. godine, produžena Urbanistička saglasnost za još godinu dana.

U augustu 2023. godine, izdata energetska dozvola sa rokom važenja dvije godine.

Nakon više obustava postupka nabavke Izgradnja otvorenim postupkom vođenim u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, 31.08.2023. godine je ponišen postupak javne nabavke „Izgradnja FNE Gornja Breza 15 MW na lokalitetu Gornja Breza-Općina Breza“, putem Obavještenja o poništenju postupka nabavke.

U skladu sa opredjeljenjem Uprave Društva da se projekat finansira sredstvima Međunarodnih finansijskih institucija uslijedile su pripreme aktivnosti za finansiranje i nabavku izgradnje ovog projekta sredstvima EBRD-a koje su u toku.

➤ **FNE Divkovići – lokalitet Divkovići I i II i Plane (Tuzla)**

Zbog neriješenog prethodnog pitanja zatvaranja industrijske deponije (odlagališta) šljake i pepela „Plane, Divkovići I i Divkovići II“, koje je u nadležnosti TE Tuzla, nije bilo aktivnosti na realizaciji ovog projekta.

➤ **FNE Gračanica 1 i 2 (Bugojno)**

U februaru 2023. godine, izdato je Rješenje o izdavanju urbanističke saglasnosti za izgradnju trafostanice TS 110/20 kV Gračanica, 2x25 MVA, a u aprilu 2024. godine za objekte FNE Gračanica 1 i FNE Gračanica 2. Zahtjevi za izdavanje uslova za priključak FNE Gračanica 1 i FNE Gračanica 2 na 110kV prenosnu mrežu upućeni su prema Elektroprijenosu BiH u martu 2023. godine. Postupak je u toku.

Nakon što je tenderska dokumentacija odobrena od strane EBRD-a, tender za nabavku izgradnje FNE Gračanica 1 i Gračanica 2, objavljen je 27.10.2023. godine na ECEPP portalu (*EBRD Client E-procurement portal*), Predmetna nabavka je u toku.

Predviđeno je da se tenderski postupak provodi u dvije faze, pri čemu bi se u prvoj fazi od strane ponuđača dostavila samo tehnička ponuda, a potom, nakon eventualne dopune tehničkog dijela ponude, u drugoj fazi dostavila poboljšana tehnička ponuda i finansijska ponuda.

U toku pripreme tenderske dokumentacija za FNE Gračanica 1 i FNE Gračanica 2, sa predstavnicima EBRD banke je usaglašen, i u konačnici i odobren od strane EBRD-a, Plan nabavke za projekat FNE Gračanica 1 i 2 (*Procurement Plan*).

➤ **FNE Kreka Šićki Brod (Lukavac)**

Obzirom da još uvijek nije poznata trasa autoceste Žepče – Tuzla – Brčko, koja prolazi kroz k.č. na kojoj je planirana izgradnja FNE Kreka - Šićki Brod, EPBiH je u novembru 2022. godine prema JP Autoceste FBiH, uputila zahtjev za dostavljanje saglasnosti na planirani prostorni obuhvat budućih FNE Kreka - Šićki Brod 1 i FNE Kreka - Šićki Brod 2. U odgovoru JP Autoceste FBiH od decembra 2022. g. je navedeno da je zahtjev EPBiH preuranjen, da se projekat fotonaponskih elektrana nalazi u zaštitnom pojasu planirane autoceste Tuzla-Maoča, te da nije moguće dati tačnu lokaciju trase buduće autoceste. Kako je buduća trasa i dalje nepoznata izrada idejnih projekata FNE Kreka - Šićki Brod 1 i FNE Kreka - Šićki Brod 2, je do daljnjeg obustavljena.

➤ **FNE Podveležje 1 i 2 (Mostar)**

Žalbeno vijeće Vlade HNK je 08.11.2023. godine, dostavilo Rješenja kojim se poništavaju Rješenja Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNK i prihvataju žalbe investitora EPBiH, kojim je traženo izdavanje urbanističkih saglasnosti za izgradnju FNE Podveležje 1 i FNE Podveležje 2, ukupne planirane snage 17 i 28 MW, kao osnovane i kojim se EPBiH izdaju urbanističke saglasnosti za izgradnju FNE Podveležje 1 i FNE Podveležje 2. Pomenutim Rješenjima se Ministarstvu građenja i prostornog uređenja HNK nalaže da se posebnim rješenjima, koja trebaju biti sastavni dio Rješenja Žalbenog Vijeća HNK, utvrde urbanističko-tehnički uslovi i ostali uslovi iz članova 55. i 56. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine HNK“, broj 4/04 i 04/14), u roku od 15 dana o dana prijema Rješenja Žalbenog Vijeća HNK.

Do kraja 2023. godine, od strane Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNK, nisu dostavljeni urbanističko-tehnički uslovi za FNE Podveležje 1 i FNE Podveležje 2.

➤ **FNE Podveležje 3 (Mostar)**

U januaru 2023. godine izdata je Prethodna elektroenergetska saglasnost.

Federalno Ministarstvo okoliša i turizma je 31.01.2023. godine dostavilo mišljenje u kojem obavještava Investitora - EPBiH da nije potrebno provoditi proceduru procjene uticaja na okoliš, a samim tim nije potrebno pribaviti okolinsku dozvolu.

Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK je izdalo Rješenje od 14.02.2023. godine kojim se EPBiH izdaje okolinska dozvola za izgradnju FNE Podveležje 3.

Rješenje o urbanističkoj saglasnosti za izgradnju izdato u julu 2023. godine.

Dana 14.08.2023. godine podnesen je zahtjev za dodjelu Koncesije, putem samoinicijativne ponude, za obavljanje elektroprivredne djelatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije izgradnjom elektroenergetskog objekata FNE Podveležje 3. Postupak je u toku.

U skladu sa opredjeljenjem Uprave Društva da se projekat finansira sredstvima Međunarodnih finansijskih institucija, uslijedile su pripreme aktivnosti za finansiranje i nabavku izgradnje ovog projekta sredstvima EBRD banke, koje su u toku.

➤ **FNE Bijele Vode (Kakanj)**

Po zahtjevu EPBiH, od strane Pravne službe RMU Kakanj pokrenuta je procedura prenosa prava vlasništva i posjeda sa identifikovanih fizičkih i pravnih lica na RMU Kakanj, na planiranoj lokaciji FNE Bijele Vode. Prema ažuriranom stanju dostavljenom od strane RMU Kakanj, u okviru predviđenog prostornog obuhvata za izgradnju FNE Bijele Vode preostalo je još 7 parcela za koje je potrebno izvršiti prenos prava posjeda na RMU Kakanj, dok je za cca 40 parcela potrebno izvršiti prenos vlasništva na RMU Kakanj.

U novembru 2021. godine EPBiH je izradila Idejni projekat FNE Bijele Vode, ali do danas nije podnesen zahtjev za urbanističku saglasnost prema nadležnom kantonalnom ministarstvu usljed neizvjesnosti u vezi sa potrebnim vremenom za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na projektnoj lokaciji.

Prije odabira budućeg izvođača radova na realizaciji projekta FNE Bijele Vode i uvođenja istog u posao, potrebno je riješiti tri prethodna pitanja kako slijedi:

- Potpuna i trajna obustava rudarskih radova i izvođenje tehničke rekultivacije na samom lokalitetu na kojem je planirana izgradnja FNE Bijele Vode (plato 1, plato 2 i plato 3)
- Pribavljanje urbanističke saglasnosti
- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa

➤ **FNE Banovići Selo – lokalitet Banovići Selo (Banovići)**

EPBiH je sa Općinom Banovići 03.11.2022. godine potpisala *Ugovor o saradnji i zakupu zemljišta u svrhu izgradnje fotonaponske elektrane FNE Banovići Selo.*

Produženo je Rješenje o urbanističkoj saglasnosti za izgradnju FNE Banovići Selo i novi rok važenja urbanističke saglasnosti je 25.08.2024. godine.

U augustu 2023. godine je izdata energetska dozvola sa rokom važenja dvije godine.

Nakon više obustava postupka nabavke Izgradnje, Odluka o poništenju otvorenog postupka javne nabavke donesena je 21.06.2023. godine, a Uprava Društva se opredjelila da se projekat finansira sredstvima Međunarodnih finansijskih institucija.

➤ **FNE Rešetnica (Goražde)**

EPBiH je 03.03.2023. godine, u skladu sa ZJN, po otvorenom postupku, raspisala Tender „Projektovanje, isporuka, montaža i ispitivanje fotonaponske elektrane (FNE) Rešetnica 800kW po sistemu „Ključ u ruke“.

Dana 19.10.2023. godine potpisan je Ugovor sa odabranim Izvođačem po sistemu „Ključ u ruke“, sa rokom realizacije šest mjeseci od Zvaničnog početka realizacije Ugovora.

EPBiH je 22.12.2023. godine obavijestio Službu za urbanizam, prostorno uređenje i komunalne poslove Grada Goražda i Kantonalnu urbanističku-građevinsku inspekciju BPK o nastavku radova na izgradnji FNE Rešetnica.

U toku su aktivnosti Izvođača na izradi tehničke dokumentacije za FNE Rešetnica, uključujući izradu Izvedbenog projekta kao i odabir opreme za realizaciju Projekta.

➤ **Aktivnosti po Javnom pozivu za otkup/zakup lokacija za izgradnju FNE**

Poziv zainteresovanim stranama za iskazivanje interesa za prodaju/zakup ili drugi odgovarajući način korištenja nekretnina - zemljišta za izgradnju fotonaponskih elektrana je objavljen 31.01.2023. godine i zaključno sa 31.12.2023. godine se ne primaju nova pisma namjere. Ovaj poziv je nastavak ciklusa pozivanja zainteresovanih strana koji je prethodno objavljivan tokom 2021. i 2022. godine.

Poziv je u odnosu na prethodne godine izmijenjen u dijelu uslova koji se odnosi na minimalnu traženu površinu, tako da su u 2023. godini pozivom tražene lokacije od minimalno 25.000 m² iskoristive površine za sve podnosiocje jedinice lokalne samouprave, pravna i fizička lica. Ocjena prijava – pisama namjere, se odvija u skladu sa usvojenim Metodološkim okvirom i narednom periodu bit će zaključeni predmeti u skladu sa analizom ispunjenih kriterija.

Informaciono komunikacione tehnologije – IKT

U oblasti IKT u 2023. godini Revidovanim planom poslovanja bilo je predviđeno investiciono ulaganje u ukupnom iznosu od 17,9 miliona KM. Od tog iznosa za zajedničke projekte je planirano 5,8 miliona KM. U 2023. godini u realizaciju investicionih projekata iz oblasti IKT uloženo je 3,7 miliona KM za zajedničke projekte i projekte djelatnosti. Planirana i realizovana ulaganja, po djelatnostima, prikazana su u sljedećoj tabeli:

Ulaganja po tačkama plana - IKT	000 KM		Tabela 8.2 Procenat realizacije
	Plan za 2023.	Ostvareno 2023.	
I.b IKT Proizvodnja	2,0	0,1	6,9%
II.b IKT Distribucija	7,4	1,4	19,1%
III.b IKT Snabdijevanje i trgovina	2,7	0,2	5,7%
V.a IKT Zajednički	5,8	2,0	33,7%
IKT ukupno	17,9	3,7	20,4%

Oblasti u kojima su implementirani IKT projekti sa najznačajnijim projektima u njima:

Optički kablovski sistem Realizacija optičkih spojnih puteva na 4 dionice, te uvezivanje 6 objekata u optički kablovski sistem

Telekomunikaciona oprema Izvršena zamjena industrijskih switcheva u 23 objekta te ugradnja industrijskih switcheva u 4 EEO objekta i uvezivanje u pristupnu komunikacionu mrežu EPBiH.

Realizacija komunikacionih kanala kroz PDH/SDH mrežu za potrebe dovlačenja signala sa 3 objekta u SCADA sistem EPBiH, te uvezivanje jednog OOiN preko komunikacione mreže EE kompanija u BiH.

Mrežna oprema Izvršena zamjena hardversko-softverske platforme za kontrolu Internet saobraćaja i VPN pristupa, kroz ugradnju mrežnog firewall uređaja na 4 lokacije, te Web application firewall uređaja u jednoj. Izvršena zamjena hardversko-softverske platforme za kontrolu Internet saobraćaja i VPN pristupa za Backup link u jednom objektu te realizovana 3VPN tunela.

Izvršeno uvođenje WiFi usluge BH Telecoma, na 18 lokacija poslovnih centara.

Izvršena zamjena 40 i ugradnja 3 nova poslovna switcha, zamjena datacenter switcheva i centralnog LAN switcha u jednom objektu te izvršena zamjena jednog rutera i realizovan SIP trunk prema BHTelecomu.

Sistem govornih i digitalnih radio veza Izvršena realizacija 7 RR linkova, pokrenuta nabavka DRM za dvije podružnice, te pripremljena dokumentacija za pokretanje nabavke digitalnog sistema govornih radio veza u tri podružnice.

Sistem besprekidnog napajanja Izvršena rekonstrukcija sistema besprekidnog napajanja 48 VDC za napajanje IKT opreme u jednom objektu.

Klimatizacija IKT centara Izvršena zamjena klima uređaja za jednu server salu.

Sistemi daljinskog nadzora i upravljanja Dorade postojećeg SCADA/LFC sistema u DC EP BiH, nabavljena telemetrijska oprema u funkciji uvođenja TS u SDNiU za potrebe EP BiH (cca. 50 EEO - TS 35/X, TS 10/0,4 i mHE uvedeno u SCADA/DMS/OMS sistem ili pripremljeno za uvođenje nakon realizacije komunikacione infrastrukture), završena realizacija održavanja ULR za potrebe ED Podružnica.

Informacioni Sistemi Kontinuirano održavanje, izmjene i prilagodbe u: SAP sistem, DISP/DISP poslovna inteligencija, POPS, Baza sporova, MDM sistem, Aplikacija za nadzor i upravljanje rutama, Aplikacija „Ulaganja u EEO”, SOEE/SONN/SODM, DWH za snabdijevanje, SPP (Sistem za podršku procesu prodaje EE), DMS (Document Management sistem), Aplikacija „Skupština Dioničara“, Registar akata.

SCADA/DMS/OMS (SDO) i pripadne TK za potrebe ED podružnica SCADA/DMS/OMS i integracije.

Održavanje telemetrijskih uređaja za potrebe ED dijelova Intervencija na 17 objekata.

Uvođenje dodatnog broja trafostanica u sistem daljinskog nadzora i upravljanja Realizacija uvođenja dodatnih TS u sistem daljinskog nadzora i upravljanja te zamjene dotrajalih uređaja u pojedinim TS.

Video zid Realizacija i puštanje u probni rad.

Hidrološki monitoring Testirana jedna HMS Stanica te završena realizacija Održavanja HMS stanica na slivu Neretve.

Sistemi daljinskog nadzora i upravljanja Dorade postojećeg SCADA/LFC sistema u DC EP BiH, nadogradnja SCADA sistema u jednom objektu, te sistem automatske regulacije i upravljanja i nadzora u jednom objektu.

Blue trader Korištenje usluga održavanja.

IT oprema i servisi Nabavka IT opreme: računara, laptopa, monitora za sve organizacione dijelove i djelatnosti.

Ostala ulaganja

U dijelu ostalih ulaganja u toku 2023. godine od planiranih 1,6 mil.KM realizovano je 0,2 mil.KM, što je 13,8% od plana.

Realizacija plana ulaganja u zavisna društva

Rudnici uglja

Za dokapitalizaciju sedam zavisnih društava rudnika uglja po odlukama o dokapitalizaciji, u 2023. godini planom je predviđeno ulaganje u iznosu od 35,4 mil. KM, dok je za taj period realizovano 8,7 mil. KM ili 24,6% od plana.

Po rudnicima, ulaganja tokom 2023. godine su iznosila:

- Rudnici uglja „Kreka“ d.o.o. Tuzla	5,69 mil. KM,
- Rudnik mrkog uglja „Đurdevik“ d.o.o. Đurdevik	0,95 mil. KM,
- Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. Breza	2,05 mil. KM.

U ostalim rudnicima nije bilo ulaganja.

Za realizaciju u 2024. godini po potpisanim ugovorima za investiciona ulaganja preostalo je 6,8 mil. KM. Najznačajnije investicije u zavisna društva rudnike uglja tokom 2023. godine su kako slijedi:

Rudnici uglja „Kreka“ d.o.o. Tuzla

- Eksproprijacija zemljišta PK Dubrave i PK Šikulje	1,95 mil. KM,
- Revitalizacija BTO i BTK kompleksa PK Dubrave i PK Šikulje	3,74 mil. KM,

Rudnik mrkog uglja „Đurdevik“ d.o.o. Đurdevik

- Bušača garnitura	0,95 mil. KM,

Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. Breza

- Rezervni dijelovi za rudarsku mehanizaciju	2,05 mil. KM.

Glavni razlozi koji su onemogućili realizaciju Plana ulaganja u ZD-RU su:

- Striktna primjena Zakona o javnim nabavkama što onemogućava dovoljno efikasnu realizaciju ulaganja (značajno povećanje žalbi ponuđača i dugotrajan proces donošenja rješenja URŽ-a);
- Nedovoljna pripremljenost rudnika da realizuju investiciona ulaganja (nedostatak investiciono tehničke dokumentacije, organizaciona nepripremljenost predmetne nabavke pokrenute krajem drugog kvartala 2023. godine, nedostatak kadrova i sl.).

9. IZVJEŠTAJ O NABAVKAMA

Ukupan iznos zaključenih ugovora putem javnih nabavki u EP BiH i zavisnim društvima putem EP BiH u 2023. godini iznose **673.749.375,59 KM** od čega je:

- zaključenih ugovora za potrebe EP BiH, koji su unešeni u SAP sistem u iznosu od 661.916.571,79 KM;
- za potrebe zavisnih društava rudnika uglja po osnovu odluka o dokapitalizaciji rudnika proveli postupke za koje su direktori rudnika zaključili ugovore u iznosu 11.832.803,80 KM.

I Pregled zaključenih ugovora o nabavkama u 2023 god. za potrebe JP Elektroprivreda BiH

Tabela 9.1

<u>Vrsta postupka</u>	<u>Broj postupaka</u>	<u>Vrijednost u KM</u>	<u>% vrijednosti</u>
Direktni sporazum	1.054	1.675.935,33	0,25%
Konkurentski postupak sa objavom	171	2.065.221,17	0,31%
Pregovarački sa objavom	64	128.793.358,64	19,46%
Pregovarački bez objave	15	119.516.682,25	18,06%
Otvoreni postupak	1.790	130.436.665,44	19,71%
Ograničeni postupak sa predkvalifikacijom	-	-	-
Ugovori koji se dodjeljuju po posebnom režimu	13	748.092,32	0,11%
Nabavka od zavisnih društava	53	277.273.424,97	41,89%
Izuzeće od primjene ZJN-a	129	1.407.191,67	0,213%
U K U P N O :	3.289	661.916.571,79	100,0%

EP BiH je putem otvorenog postupka (1.790 postupaka) zaključila ugovora u iznosu od cca. 130,4 mil. KM, što čini 19,71 % ukupno ugovorenih nabavki kao i putem pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja (koji je za sektorske ugovorne organe istovjetan kao i otvoreni postupak) u iznosu od cca. 128,8 mil. KM ili 19,46 %, zatim konkurentski sa objavom obavještenja u iznosu od cca. 2 mil. KM, a što čini u zbiru cca. 261,3 mil. KM ili 39,5 % ukupnog iznosa zaključenih ugovora u 2023. godini. Nabrojani postupci su najtransparentniji prema Zakonu o javnim nabavkama.

Nabavka EP BiH od njenih zavisnih društava je vršena putem 53 postupka i čini 41,89 % ukupne vrijednosti nabavke EP BiH s tim da se većina vrijednosti odnosi na ugovore o nabavci uglja od 7 zavisnih društava rudnika u sastavu Koncerna EP BiH.

Od 277,3 mil. KM vrijednosti nabavke od zavisnih društava, na nabavke uglja odnosi se cca 252,3 mil KM, a sa ostalim zavisnim društvima zaključili smo ugovore za isporuku roba/usluga/radova u ukupnim iznosima:

1. Iskraemeco d.o.o. Sarajevo – 10,7 mil. KM (3 ugovora)
2. Eldis-tehnika d.o.o. Sarajevo – 13,9 mil. KM (37 ugovora)
3. GEOLP d.o.o. Kakanj – 0,46 mil. KM (2 ugovora)

Nabavka pregovaračkim postupkom bez objave je izvršena putem 15 postupaka, u vrijednosti cca. 119,5 mil. KM, što čini 18,06 % ukupne vrijednosti nabavke, odnosno 0,46% ukupnog broja svih provedenih postupaka u 2023. godini.

Analizom vrijednosti zaključenih ugovora može se utvrditi da se pretežno radi o postupcima i ugovorima koji se odnose na transport uglja putem Željeznica FBiH u vrijednosti cca. 32,4 mil. KM, zatim nabavku uglja iz RMU Banovići 81,4 mil. KM i RU Gračanica u vrijednosti od 3,4 mil. KM.

Ostatak vrijednosti po ovom postupku čine komercijalne nabavke specifičnih roba/usluga/radova, a koje su provedene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Postupci „izuzeća“ od Zakona o javnim nabavkama uglavnom se odnose na ugovore zaključene za advokatske usluge, usluge produkcije i emitovanja video sadržaja, zakup prostora za smještaj IKT opreme itd., a sve u skladu sa izuzećima koji su definisani Zakonom o javnim nabavkama.

II Pregled zaključenih ugovora o nabavkama roba/usluga/radova za ZD rudnike uglja

Ukupan iznos nabavki za potrebe ZD rudnici uglja u 2023 god. - Odluka o dokapitalizaciji

za period 01.01.-31.12.2023. godina iznosi 11.832.803,80 KM.

Tabela 9.2

Vrsta postupka	Broj postupaka	Vrijednost u KM	% vrijednosti
Otvoreni postupak	9	6.180.123,00	52%
Pregovarački sa objavom obavještenja	5	5.652.680,80	48%
U K U P N O :	14	11.832.803,80	100,0%

EP BiH je vršila ugovaranje nabavki za potrebe ZD rudnika, a u vezi odluka o dokapitalizaciji ZD rudnika iz sredstava EP BiH. Vrijednost ovih nabavki u 2023 god. iznosila je 11,8 mil. KM, od čega se kompletna nabavka provela putem otvorenog postupka i pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja, i to 5 postupaka za RMU Breza i 9 postupaka za RU Kreka.

Analizom izvještaja i postupaka nabavki za 2023. godinu može se konstatovati da se problemi javljaju u svim fazama javnih nabavki, od izrade Plana nabavki, pripreme postupka, ocjenjivanja ponuda kao i u realizaciji ugovora.

Poboljšanje u realizaciji Plana nabavki postignuto je putem provođenja postupka nabavke roba po „Sistemu kvalifikacije“ (na portalu se prikazuje kao pregovarački sa objavom obavještenja), za djelatnost proizvodnje električne energije i to uglavnom energenta (mazut, dizel gorivo i lož ulje), gdje su ostvarene značajno niske cijene u odnosu na prethodne otvorene postupke javne nabavke, koji su bili po principu „promjenljive cijene“. Također po „Sistemu kvalifikacije“ u toku 2023 god. uspješno je izvršena nabavka roba i za potrebe djelatnosti distribucije i to: betonsku galanteriju (AB stubovi, AB nogare i betonske cijevi); kablovi (samonosivi kablovski snopovi i energetske kablovi); spojni i ovesni materijal (razne stezaljke, stopice, čahure itd).

Određeni napredak postignut je u povećanju konkurentnosti javnih nabavki iz razloga što se tenderi objavljuju elektronski, preko informacionog sistema „E-nabavke“, koji je uspostavila Agencija za javne nabavke. JP Elektroprivreda BiH od septembra 2016. godine sve tenderske dokumentacije objavljuje putem ovog sistema i na taj način je povećala transparentnost u svojim postupcima nabavke. Ujedno su smanjeni troškovi objave tenderske dokumentacije, a potpuno anulirani troškovi dostave tenderske dokumentacije.

Po Zakonu o javnim nabavkama, od 2020. god. svi ugovorni organi su obavezni sve postupke provesti putem „E-aukcije“ (osim postupaka koji su izuzeti od Zakona) gdje je kriterij za odabir ponuđača najniža cijena, a što je u nekim postupcima dovelo do snižavanja cijena pojedinih roba/radova/usluga. Međutim, posljednjih godina primjetno je u dosta slučajeva da se ponuđači kroz sistem E-aukcije veoma rijetko nadmeću u smislu smanjenja cijena radi nestabilnosti cijena repromaterijala na tržištu, nedostatka kvalitetne konkurencije među ponuđačima, neprincipijelnih dogovora između ponuđača i dr.

Izmjenom podzakonskih akata, odnosno novog Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja E-aukcije, koji stupa na snagu 01.01.2024. god., ugovorni organi mogu predvidjeti provedbu E-aukcije za najmanje 60 % svojih postupaka, gdje je kao kriterij za dodjelu ugovora najniža cijena. To znači da će se u toku 2024. godine obratiti pažnja, posebno za postupke gdje je ograničena konkurencija, da li će se premjenjivati E-aukcija ili ne radi izbjegavanja neprincipijelnog dogovaranja između ponuđača na štetu EP BiH.

Transparentnost je ostvarena i u oblasti objavljivanja svih elementa zaključenih ugovora na portalu Agencije za javne nabavke, kao i eventualnih izmjena po zaključenim ugovorima, koji su se uglavnom odnosili na produženje rokova izvršenja.

Još uvijek je prisutan kao značajan problem komunikacija sa Uredom za razmatranje žalbi u smislu neurednih žalbi. Nažalost izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama koje su stupile na snagu 10.12.2022. god. nisu smanjile zloupotrebu instituta žalbe od strane nesavjesnih ponuđača, naprotiv imaju tendenciju rasta.

Agencija za javne nabavke je prepoznala ovaj problem kod ugovornih organa i aktivnije se uključila u rješavanje ove problematike i putem monitoringa će sankcionisati sve zloupotrebe od strane ponuđača koji odugovlače postupke nabavki.

U toku 2023 godine bio je veliki broj žalbi, od kojih je najveći broj bilo neurednih žalbi od strane pojedinih ponuđača koji su se stalno žalili na tendersku dokumentaciju, izmjene tenderske dokumentacije, odluke o izboru itd., a da pri tome nisu izvršili uplate za pokretanje žalbenog postupka. To znači da takvi ponuđači i nisu imali ozbiljne namjere za provedbu određenih izmjena, nego je njihov cilj bio odugovlačenje postupaka nabavki. Sve ovo je znatno otežavalo realizaciju Plana nabavki i u 2023. godini, a posebno u djelatnosti proizvodnje električne energije, odsumporavanje u TE Tuzla i TE Kakanj, kapitalni remont blokova itd.

Kao primjer navodimo Direkciju društva gdje je od 72 riješene žalbe, bila je 21 neuredna žalba, zatim 23 žalbe gdje se ponuđači nisu žalili drugostepenom organu (Ured za razmatranje žalbi) i 1 slučaju kada je ponuđač odustao od svoje žalbe. Ovo govori da ponuđači nisu imali ozbiljne namjere da se riješe navodi iz njihovih žalbi. Od strane Ureda za razmatranje žalbi 20 žalbi su usvojene, a 7 žalbi je proglasio neosnovanim.

U Direkciji društva za nabavke po osnovu Odluke o dokapitalizaciji rudnika, od 15 riješenih žalbi, 6 su bile neuredne, 3 žalbe su usvojene od strane Ureda za razmatranje žalbi, u 1 slučaju ponuđač je odustao od svoje žalbe i 5 žalbi gdje se ponuđači nisu žalili drugostepenom organu.

Kada su u pitanju javne nabavke centralizirane za potrebe EP BiH tokom 2023. godine izjavljeno je od strane ponuđača ukupno 73 žalbi, a po osnovu Odluke o dokapitalizaciji rudnika uglja ukupno je izjavljeno 18 žalbi. Kada su u pitanju decentralizirane javne nabavke, postupci provedeni u podružnicama Društva tokom 2023. godine ukupno je izjavljeno 181 žalbi od čega su u podružnicama u djelatnosti:

- proizvodnje - 113 žalbi;
- distribucije - 68 žalbi.

Izveštaj o objavljenim ugovorima na portalu Agencije za javne nabavke za 2023. godinu

Tabela 9.3

Direkcija/Podružnica	Iznos u KM
Direkcija društva	524.527.408,99
TE Tuzla	23.241.403,28
TE Kakanj	31.923.396,87
HE na Neretvi	4.216.139,84
ED Sarajevo	9.421.493,75
ED Tuzla	9.830.248,93
ED Zenica	8.815.230,27
ED Bihać	20.627.747,46
ED Mostar	3.543.599,19
ED Travnik	564.186,87
UKUPNO :	636.710.855,45

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Ono što na globalnom nivou karakteriše 2023. godinu je nastavak energetske krize koja ima veze sa (geo)političkim odnosima i zaoštavanjima na više područja. Još od drugog polugodišta 2021. godine bilježi se snažan rast cijena energenata (električna energija, prirodni gas, nafta), gdje su cijene energije u IV kvartalu (kako za taj kvartal tako i za isporuke u 2022. godini) dosegle do tada rekordne nivoe (koji su kasnije daleko nadmašeni tokom 2022. godine). Političke napetosti i ratni sukobi koji se rasplamsavaju na više regija u svijetu snažno utiču na društvena i ekonomska kretanja, pa tako i snabdijevanje energentima i njihove cijene. Jedna od posljedica je (ne samo u BiH) značajno povećana stopa inflacije odnosno intenziviran rast cijena potrošačkih i proizvođačkih proizvoda. Mnoge države napravile su značajne izmjene u svojim energetskim politikama i praksama, te poduzele mjere za racionalizaciju potrošnje energije i limitiranje cijena energenata.

Kada su u pitanju BH prilike, nastavile su se tenzije vezane za nezadovoljstvo sindikata rudara u FBiH zbog mjera i aktivnosti koje je EP BiH nastojala preduzimati na prestrukturiranju ZD rudnika uglja. To je povremeno rezultiralo prekidom proizvodnje uglja, a generalno se bilježi značajno smanjenje proizvodnje i isporuka uglja iz rudnika Koncerna u odnosu na planove/ugovore i realizaciju iz prethodnih godina. Nastavljeni su problemi sa održavanjem likvidnosti većine ZD rudnika uglja, gdje je EP BiH imala ključnu ulogu u očuvanju iste. Pri tome je bitnu ulogu imala i Vlada FBiH koja je donijela zaključak u vezi obustave aktivnosti naplate javnih prihoda od ZD rudnika uglja koji su značajni porezni dužnici.

Pred kraj 2023. godine bilo je prisutno i nezadovoljstvo dijela privrednika u FBiH vezano za ponuđene cijene snabdijevanja električnom energijom za 2024. godinu, koje su, prateći kretanje tržišnih cijena, bile značajno veće nego godinu prije. Izmjene Zakona o električnoj energiji koje je donio Parlament FBiH krajem 2021. godine (kojim je, uz posljedičnu Odluku Vlade FBiH, limitirano povećanje prodajnih cijena na tržišnom snabdijevanju), nepovoljno su se odrazile na poslovanje EP BiH u 2023. godini, gdje su prihodi bili značajno manji u odnosu na one koje bi imali po strogo tržišnim principima.

Iako Društvo tokom 2023. godine nije poslovalo uspješno, EP BiH je uspjela realizovati svoje osnovne zadatke tj. proizvodnja, distribucija i snabdijevanje kupaca električnom energijom, koji su se odvijali u kontinuitetu, te su potrebe krajnjih kupaca zadovoljene u najvećoj mogućoj mjeri. Ono što se nije uspjelo ostvariti je veća prodaja viškova i dobit kroz djelatnost trgovine usljed nedostatka energije za prodaju.

Obilježja poslovanja u toku 2023. godine mogu se rezimirati kroz sljedeće:

- relativno povoljna hidrološka situacija omogućila je veću proizvodnju HE u odnosu na Plan i prethodnu godinu; učešće HE u ukupnoj proizvodnji električne energije bilo je 31%, što je skoro u nivou planiranog (30%) i veće od učešća ostvarenog u 2022. godini (20%); sa krajem decembra 2023. godine sumarno stanje akumulacija HE Rama i HE Jablanica je bilo iznad planiranog po EEB-u za 2023. godinu (energetski izraženo veće za 95,7 GWh)
- ukupne zalihe uglja na depovima početkom godine bile su manje od planiranih, dok je nabavka uglja u toku godine bila za 34% ispod planirane uz nešto bolji kvalitet od planiranog po osnovu topline nabavljenog uglja; proizvodnja u termoelektranama je bila manja od plana za 3%; može se konstatovati da su neki rudnici značajno podbacili kad su u pitanju proizvodnja i isporuka uglja za potrebe termoelektrana; sa krajem decembra su ukupne zalihe uglja bile dosta ispod planiranog nivoa; ostvarena toplotna vrijednost nabavljenog i utrošenog uglja je bila iznad ostvarene za 2022. godinu
- ukupna proizvodnja električne energije manja za 3% od planirane, te manja za 9% u odnosu na 2022. godinu; raspoloživost većine proizvodnih postrojenja je bila ispod planiranog nivoa, ali je mogla biti ostvarena i veća proizvodnja u TE da su bile raspoložive planirane količine i topline/kvalitet uglja; prosječno ostvareni specifični utrošak topline uglja (12.779 kJ/kWh) za 8% veći od planiranog; veći od ostvarenog za 2022. godinu za 4%
- ukupna potrošnja električne energije manja za 1% od planirane i 2% viša od potrošnje prethodne godine; potrošnja kupaca na 110 kV naponu niža od plana za 11%, a manja za 2% u odnosu na prošlu godinu;

bruto distributivna potrošnja bila u nivou Plana, gdje je i potrošnja krajnjih kupaca EP BiH bila u nivou planirane, dok su distributivni gubici ostvareni iznad Plana za 2%; svi kupci su redovno snabdijevani električnom energijom, a realizovani su dugoročni i kratkoročni ugovori u djelatnosti trgovine, te u najvećoj mogućoj mjeri i ugovori u vezi pomoćnih usluga

- kupovina električne energije za havarijske situacije (uključujući i saniranje deficita energetske resursa) bila je veća od planirane po Planu za 50 GWh, ali uz niže troškove i prosječnu nabavnu cijenu od planskih; količina nabavljene energije za havarijske situacije povećana u odnosu na 2022. godinu za 99 GWh, ali uz značajno niže cijene za ovaj vid nabavke
- prihod od prodaje električne energije u nivou Plana kod snabdijevanja krajnjih kupaca, ali manji kod tržišne prodaje na što je uticao smanjen obim proizvodnje u TE i VE, postignute su značajno veće prodajne cijene za prodaju vlastite energije, ali uz drastično smanjene količine te prodaje; postignuti pozitivni efekti kupoprodaje su bili iznad planiranih i postignutih u prethodnoj godini
- fiksni troškovi ostvareni su kod većine stavki u nivou planiranih, a kod rashoda i troškova rezervisanja značajno veći od Plana; u odnosu na prethodnu godinu značajno su povećani jedinični varijabilni troškovi proizvodnje u TE, ali i troškovi usluga, materijala, goriva i radne snage, što je u velikoj mjeri vezano za inflatorne uticaje gdje je ostvaren značajan procenat rasta proizvođačkih i potrošačkih cijena
- izuzetno visoki rashodi kao posljedica lošeg poslovanja i općenito lošeg stanja u ZD – rudnicima uglja u sastavu Koncerna (specifično RMU ‘Zenica’)
- ostvaren je gubitak prije oporezivanja u iznosu od 327,58 mil. KM (planiran gubitak po Revidovanom Planu od 79,96 mil. KM); u odnosu na 2022. godinu (dobit prije oporezivanja 10,70 mil. KM) finansijski rezultat je neuporedivo slabiji.

Realizovana ulaganja su bila značajno manja od planiranih zbog objektivnih i subjektivnih razloga, ali je EP BiH ostala jedan od najvećih investitora u Bosni i Hercegovini sa godišnjim iznosom ulaganja blizu 105,1 mil. KM. Pored značajnih ulaganja u kapitalne investicije, djelatnosti distribucije i proizvodnje, realizovane su nove investicije u ZD rudnike u sastavu Koncerna putem dokapitalizacije, a još je značajan broj projekata u fazi realizacije. U dokapitalizaciju rudnika tokom izvještajnog perioda uloženo je dodatnih 8,69 mil. KM, uglavnom u ZD rudnike uglja „Kreka“ i „Breza“.

U toku 2023. godine rudnici uglja u sastavu Koncerna EP BiH su ostvarili manju proizvodnju za 16% u odnosu na 2022. godinu, te nisu realizovali značajan dio ugovorenih isporuka uglja prema EP BiH (realizovano svega 57%). Nijedan ZD rudnik nije ostvario povećanje proizvodnje u odnosu na 2022. godinu. Također, kod najvećeg rudnika RU Kreka proizvodnja je ostvarena u značajno manjem obimu od Plana (indeks realizacije plana proizvodnje je 58%) i ostvarenja iz nekoliko prethodnih godina. Ovo je, uz ostale podbačaje u 2023. godini i ranijim godinama, uticalo da proizvodnja uglja na nivou Koncerna bude dosta niža od planirane i ostvarene godinu prije. S obzirom na izostale količine, EP BiH je morala zaključiti dodatne ugovore o nabavci uglja sa EFT Stanari i RMU Kamengrad, kako bi TE mogle nastaviti sa proizvodnjom, a čime je izbjegnuta dodatna nabavka električne energije po visokim cijenama.

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -1

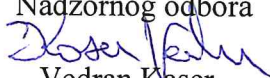
Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

IZJAVU

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koja su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora, iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Predsjednik
Nadzornog odbora

Vedran Kaser

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -2

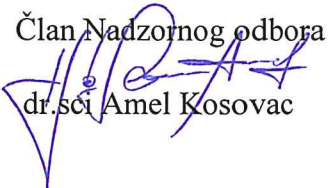
Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

I Z J A V U

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koju su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora, iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član Nadzornog odbora

dr. sc. Amel Kosovac

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -4

Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

I Z J A V U

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koju su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član Nadzornog odbora

Dr.sci Milenko Obad

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -6

Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

I Z J A V U

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koju su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora, iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član Nadzornog odbora

Edin Hamzić

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -5

Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

IZJAVU

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koju su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član Nadzornog odbora

Eldar Aganović

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -3

Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

IZJAVU

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koju su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora, iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član Nadzornog odbora

Damir Kurjaković

Sarajevo, 05.07.2024. godina
Broj: NO- 22612/24-40./2. -7

Skupština
JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo

Saglasno članu 43. Pravilnika o upravljanju dioničkim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/10), dajem slijedeću:

IZJAVU

U svom angažmanu u Nadzornom odboru Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo, po svim pitanjima koju su prezentirana i razmatrana na sjednicama Nadzornog odbora iz nadležnosti Nadzornog odbora, kao i ukupnim odnosom prema poslovanju i interesima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo i interesima dioničara ovog Društva, postupao sam u skladu sa zakonom, Pravilnikom o upravljanju dioničkim društvima, Statutom i drugim općim aktima Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo.

Ova izjava se daje uz Izvještaj o poslovanju Javnog preduzeća Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. - Sarajevo za 2023. godinu.

Član Nadzornog odbora

Ivan Gržić